

New Normal

ชีวิตวิถีใหม่ในภาวะ COVID-19

ใส่หน้ากากอนามัยทุกวัน

หมั่นล้างมือบ่อยๆ

รักษาระยะห่างทางสังคม

ทำงานที่บ้าน

สั่งอาหารออนไลน์ หรือซื้อกลับไปทานที่บ้าน

การเรียนการสอนแบบออนไลน์

งดการเดินทางไปในพื้นที่เสี่ยง หรือแออัด

ใช้เทคโนโลยีสังคมไร้เงินสด ทำธุรกรรมออนไลน์

ดูแลความสะอาดทั้งที่บ้าน และที่ทำงาน

สำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้

กับนักวิจัยจาก รร.จปร. (พ.ท.ดร.กิตติภพฯ) ในโครงการวิจัยตามพระราชดำริ

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า

กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒๕๖๓ นสพ.ศ. - นสพ.น. ๑ นสพ.๑๒ นสพ.๑๓ นสพ.๑๔ นสพ.๑๕

เนื่องในศุภมงคลวันคล้ายวันพระราชสมภพ

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒ เมษายน พลโท ณัฐวุฒิ ชุณหะนันท์ ผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

พร้อมด้วยข้าราชการและนักเรียนนายร้อย ร่วมถวายพระพรชัยมงคลและลงนามถวายพระพร

ณ กองบัญชาการโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

นักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ชั้นปีที่ ๒ (รุ่นที่ ๖๑)

ที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ เข้าเป็นนักเรียนนายร้อย

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ ๑ (รุ่นที่ ๗๒) ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓

เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

รำลึกสงกรานต์

ถึงเมษาคราโควิดชีวิตเปลี่ยน
นางสงกรานต์เคยผ่านเวียนมาห่างหาย
โคราคเทวียังหนีตาย
โคโรนาไวรัสร้ายเบียดบีทา

"สวมหน้ากาก ล้างมือ ถิ่นระยะห่าง"

ฝากมาทางท่านผู้อ่านเสนาศึกษา
ไทยจะรอดปลอดภัยไร้โรค
ก็อยู่บ้านอ่านเสนาฯ เกิดหนาเรา

พ.อ.จิระ เหล่าจिरอังกูร ร้อยกรอง

ภาพโคราคะเทวี นางสงกรานต์ปี ๒๕๖๓

โดย: โอม รัชเวทย์

นิตยสารเสนาศึกษา

กำเนิดครั้งแรก มกราคม ๒๕๕๘

กำเนิดครั้งหลัง สิงหาคม ๒๕๖๓

นิตยสารราย ๒ เดือน ของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า

วัตถุประสงค์ : เพื่อเผยแพร่เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการ ผลงานวิจัย การพัฒนาทางทหาร ศิลปะ สารคดี ความคิดเห็น ความรู้ทั่วไป และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้ากับมวลสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษา

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ปรึกษาภคิตติมศักดิ์

กองอำนวยการ

ผู้อำนวยการ

พล.ท.ณัฐวุฒิ ชูณหะนันท์

รองผู้อำนวยการ

พล.ต.เอกรัตน์ ช้างแก้ว

พล.ต.ปิยพงศ์ กลินพันธุ์

พล.ต.วิชาญ เยี่ยมไพจิตร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

พล.ต.ศุภชัย ศรีหอม

พล.ต.ประมวล จันทร์ศรี

ที่ปรึกษา

พล.อ.วรวิทย์ พรรณสมัย

พล.อ.พอล มณีนรินทร์

พล.อ.ชาญชัย ยศสุนทร

พล.ท.ประเสริฐ หวานฉ่ำ

พล.ท.กานต์ พันนิยาศาสตร์

พล.ท.ศ.สมชาย สิงห์โต

พล.ต.หญิง ศิริรัตน์ บุญรอด

พล.ต.วัลลภ ไชยลาโก

พล.อ.หญิง วันดี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

พล.อ.อำนาจ แยมผกา

พล.อ.นันทยศ บุชา

พล.อ.ศักดิ์ระวี พึ่งเย็น

พล.อ.ชัยณรงค์ แก้วประสิทธิ์

พล.อ.ณรงค์ ภักดีศุภผล

พล.อ.วันปิยะ ไชยเนตร

เลขานุการ

พล.อ.ตรีบัณฑิต จิตรีศรีอร่าม

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

พล.ต.หญิง กฤตยา ไม้รอด

พล.อ.จิระ เหล่าจิระอังกูร

ประจำกองบรรณาธิการ

พล.อ.หญิง อโนมา คงตะแบก

พล.อ.หญิง ศิริวรรณ กาญจนโหด

พล.อ.หญิง บุญมาศ ทรรทรานนท์

พล.อ.หญิง จิรัชยา ประสิทธิ์ผล

พล.ท.หญิง ชื่นหทัย สุริยโสภณพันธุ์

พล.ต.หญิง อนันชพร ยอดเพชร

ร.อ.หญิง ฉัตรแก้ว ยูวพรม

ฝ่ายศิลป์

พล.อ.ศึกษา วรภักษ์

ฝ่ายกฎหมาย

พล.ท.สุวัฒน์ กฤษณะสมิต

ช่างภาพ

จ.ส.อ.สุรัชชัย พงษ์ปฏิเมศร์

จ.ส.อ.อาทิตย์ รัตนจางาม

กองจัดการ

ผู้จัดการ

พล.อ.ชัยณรงค์ แก้วประสิทธิ์

ผู้พิมพ์และโฆษณา

พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

เหรียญ

พล.อ.รณชัย เปลี่ยนภักดี

ผู้ช่วยเหรียญ

ร.ต.หญิง นัฐภัทร พันผา

ฝ่ายจัดส่ง

พล.ท.ไวพจน์ ปาจะกัง

จ.ส.อ.สมศักดิ์ วีระสะ

ส.อ.เกียรติพล พงศ์ทองกุล

นางนันทวดี บุญสะอาดศรี

น.ส.กนกนันท์ ปาจันทร์

น.ส.วราภรณ์ ไวยภาษา

นายณัฐวุฒิ เอมแยม

ฝ่ายธุรการ

ร.อ.หญิง ชนิศ รัตนสิน

จ.ส.อ.สมหมาย พุทธา

จ.ส.อ.หญิง พจมาลย์ ยังขวัญ

น.ส.อรสา ทองศิเรียน

นายปฐม กอบแก้ว

สำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา : โรงพิมพ์ ส่วนบริการ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต.พรหมณี อ.เมือง

จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕, ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

โทรสาร ๖๒๕๒๑, ๐ ๒๒๕๗ ๕๕๑๐ e-mail : senacma@gmail.com

✳️ การติดต่อแผนกการเงิน เพื่อชำระเงินค่าสมาชิก เหรียญนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โดยธนาคารดิจิทัลจ่าย ปรณ.รร.จปร. ในนาม เหรียญ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๑๐๔, ๖๒๗๔๓, ๐๕๗ - ๐๐๕๘๓๙๘ และกรุณาส่งยศชื่อ - สกุล สมาชิก พร้อมหลักฐานการชำระเงิน มาที่เหรียญ

✳️ การติดต่อกองบรรณาธิการ กองบรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๑ โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕, ๐ ๓๗๓๙ ๓๐๑๐ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓ การย้ายที่อยู่ ทวงถามหรือสมัครเป็นสมาชิก ติดต่อสำนักงานนิตยสารเสนาศึกษา โทร. ๐ ๒๒๕๑ ๒๖๕๑ - ๕ ต่อ ๖๒๕๒๑ - ๓

✳️ อัตราค่าบำรุง ๑ ปี (๑ เล่ม ๖ ตอน) ๒๕๐ บาท สำหรับข้าราชการ (ศิษย์เก่า รร.จปร.) ประจําการสังกัดกระทรวงกลาโหม หักจาก ฝก.ของหน่วย

บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และโฆษณา พล.ต.ธัชพล ไม้รอด

บรรณาธิการแถลง เสนาศึกษา

เล่มที่ ๘๖ ตอนที่ ๒ เดือนมีนาคม - เมษายน ๒๕๖๓

สวัสดิ์ศรีครับ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านเสนาศึกษาทุกท่าน

สถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิตและความเป็นอยู่ของประชากรทั่วโลกเกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและอื่น ๆ เป็นวงกว้าง ประเทศไทยมีการป้องกัน และยับยั้งการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ดี เพราะความร่วมมือของคนในชาติ ทุกคนรู้หน้าที่ มีวินัย มีความสมัครสมานสามัคคี จนได้รับการยกย่องจากนานาประเทศว่า ประเทศไทยทำได้ดีที่สุดในโลก จงภาคภูมิใจร่วมกันครับ

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณใน พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทำให้ พ.ท.ดร.กิตติภพ พรหมดี (ผู้เขียน) อจ.กองวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ส่วนการศึกษารร.จปร. และ ดร.ธิตต์ เจริญกมลปัญญา ภาควิชาวิศวกรรมสำรวจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นคนไทยเพียง ๒ คน ที่ได้ร่วมกับคณะนักวิจัยจีน ๒๓๐ คน ซึ่งเป็นชาวต่างชาติ ๘ คน ทำการสำรวจขั้วโลกใต้ บริเวณสถานีวิจัย เกอร์ทอลล์ และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง (ภาพเป็นปก) ระหว่าง ๒๖ ม.ค. - ๗ มี.ค.๖๑ มีการขึ้นธงชาติไทยตลอดระยะเวลาที่ทิววิจัย และการมีโอกาสได้เชิญเชิญธงชาติไทยและธงประจำพระองค์ฯ ไปโบกสะบัด ถือเป็นเหตุการณ์สำคัญ และยังทำให้ รร.จปร.และกองทัพไทย เป็นที่รู้จักในวงวิชาการกว้างขึ้น ประโยชน์อื่น ๆ คืออะไร ขอเชิญอ่านรายละเอียดได้ครับ คลองกระ จะแก้วิกฤตเศรษฐกิจของชาติในสภาวะการณ์ปัจจุบันได้อย่างไร? บทความนี้มีคำตอบคนไทยทุกคนควรมีส่วนรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมผลักดันและกระตุ้น ให้รัฐบาลไทยทำเรื่องนี้อย่างจริงจังเสียที ชั้นแรกก็ตอบให้ได้ว่า จะทำหรือไม่ทำด้วยเหตุผลใด ถ้าจะทำมีขั้นตอนอย่างไร โจทย์นี้ถูกถามมานานแล้ว และในปี ๒๕๔๔ รัฐบาลสมัยนั้น ก็ตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อหาคำตอบให้ได้ เกือบ ๑๙ ปี แล้วยังไม่มีคำตอบ ผู้เขียนบทความนี้รับปากว่าจะส่งบทความต่อเนื่องมาอีก ๔ ตอน จนจบปี ๖๓ ส่วนบทความการพัฒนาประเทศสมัยรัชกาลที่ ๕ นั้น มีมากมายเหลือเกิน ผู้เขียนบอกว่า ต้องส่งบทความมาลงเสนาฯ อย่างต่อเนื่องอีกนาน สำหรับนักเรียนนายร้อยอ่านต่อนี้ ของพล.อ.มัญญะ แม้ว่าขณะนี้ ท่านมีปัญหาด้านสายตาและภารกิจอื่นต้องทำมากในช่วงนี้ แต่ก็ยังอุตสาหะค้นคว้าบทความที่เขียนโดย พล.ต.นพ พุ่มหิรัญ เรื่องอาวุธใต้น้ำกับความเหมาะสม ส่งมาให้ ขอขอบคุณครับ ที่ไม่ทิ้งเสนาศึกษาบทความอื่น ๆ ในเล่มก็มี ความหลากหลาย อ่านสบาย ได้สาระนะครับ

๑ ม.ค. ๒๕๕๘ เสนาศึกษาเล่มแรกพิมพ์ออกมา กองบรรณาธิการ ได้สืบค้นหลักฐานประวัติการพิมพ์เพื่อหาคำตอบว่า พิมพ์ออกมาแล้วทั้งหมดกี่ตอนใน ๑๐๕ ปี สรุปถึงเล่มนี้นับได้ ๕๕๗ ตอน (พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๗๕ พิมพ์ ๑๖ เล่ม ๆ ละ ๑๒ ตอน คือเดือนละตอน พ.ศ.๒๕๗๖ - ๒๕๗๗ งดพิมพ์ ตามคำสั่ง ทบ. ๒๕๗๓ - ๒๕๗๕ ปีละ ๖ ตอน ๒๕๗๖ - ๒๕๗๘ ปีละ ๕ ตอน ๒๕๗๙ - ๒๕๘๐ ปีละ ๖ ตอน ๒๕๘๑ - ๒๕๘๒ ปีละ ๔ ตอน ๒๕๘๑ - ๒๕๘๒ ปีละ ๓ ตอน ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔ ปีละ ๔ ตอน ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน ปีละ ๖ ตอน) ผมรับหน้าที่เป็น บรรณาธิการ เมื่อเดือน มิ.ย. ๒๕๕๒ ทำทั้ง ๓ ตอนในปีแรก จากการที่ผมและคณะทำงานได้รับความไว้วางใจจาก ผบ.รร.จปร.ทุกท่านทำให้คณะทำงานมีเอกภาพและมีอิสระในการปรับปรุงพัฒนาการผลิต กองบัญชาการให้นโยบายมา ให้การสนับสนุนทุกอย่างที่ต้องการ คณะทำงานทุกคนมีกำลังใจและความตั้งใจจริงในการทำงาน รักษาคุณภาพในการผลิตจน ณ วันนี้ ใครก็ตามสามารถอ่านนิตยสารเสนาศึกษา รร.จปร. ได้จากเว็บไซต์ของ www.crma.ac.th ขอขอบคุณ ที่มาถึงวันนี้ได้เพราะผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และที่สำคัญที่สุดลูกจปร. ที่เริ่มเป็นสมาชิกนิตยสารเสนาศึกษาตั้งแต่เป็น นตท.ทบ.ปี ๑ จนเป็นนักเรียนนายร้อย เป็นนายทหาร แล้วสิ้นสุดเมื่อเกษียณราชการ (ผมตั้งใจที่หลายปีมานี้ไม่มีลูกจปร.คนใดถามคำถามว่า ทำไมผมต้องเป็นสมาชิก?) จนทำให้เป็นนิตยสารฯ เล่มเดียวในประเทศไทยที่อยู่ได้โดยไม่ค่าโฆษณา ช่วยกันรักษาไว้ นะครับหนังสือของเรามีคุณค่าทางประวัติศาสตร์เสมอ เล่มนี้เป็นตอนสุดท้ายที่ผมจะเขียนบทบรรณาธิการ ๕ ปีในราชการ และเกือบ ๗ ปีในชีวิตเกษียณ ผมขออำลาและขอขอบคุณ แต่ผมยังคงช่วยเป็นที่ปรึกษาให้กับบรรณาธิการคนใหม่ เพราะเสนาศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผมไปแล้ว ขอฝากเสนาศึกษา ไว้ในมือของลูกจปร. ทุกคนทั้งปัจจุบันและอนาคตให้เป็นมรดกคู่กับรร.จปร.ตลอดไป

สวัสดิ์ศรีครับ

พ.ร.๓.

๒๕๖๒

พล.ต. ธัชพล ไม่รอด

บรรณาธิการนิตยสารเสนาศึกษา

๑๑

๔๐ ปี ทูลกระหม่อมอาจารย์ : ตามเสด็จฯ ทัศนศึกษาและเข้าใจโลกกว้าง

สำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ชีวโลกใต้
กับนักวิจัยจาก รร.จปร. (พ.ท.ดร.กิตติภพฯ)
ในโครงการวิจัยตามพระราชดำริ
พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า
กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓๖

สารบัญ

ความคิดเห็นของผู้เขียนในหนังสือฉบับนี้ ไม่มีส่วนผูกพันกับทางราชการแต่ประการใด

เสนาศึกษา เล่มที่ ๘๖ ตอนที่ ๒ เดือนมีนาคม - เดือนเมษายน ๒๕๖๖

- ★ นักเรียนนายร้อยอ่านตรงนี้ ๒๔
- ★ การพัฒนาบ้านเมืองสมัยรัชกาลที่ ๕ ๓๐
- ★ การดำเนินงานการพัฒนาธุรกิจของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)..... ๕๖
- ★ พลทหารน้องใหม่ที่ผู้บังคับบัญชาทหารทุกระดับชั้น ต้องใส่ใจดูแลเหมือนลูกหลานตนเอง..... ๖๐
- ★ ภาษาอังกฤษ ๖๕
- ★ คลองกระ คือโอกาสทองของไทยและโลก กู้...วิกฤติทุกมิติจากภัยโควิด -19 สู่วินัยยั่งยืน ๖๙
- ★ ตำนาน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช..... ๙๒
- ★ ไฟรักไฟสงคราม..... ๙๖
- ★ มีของดีมาฝาก ๑๐๒
- ★ คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๑๐๕
- ★ ใคร อะไร ที่ไหน ๑๑๐

สมุนไพร...

ใช้อย่างไรให้ปลอดภัย

๘๕

**ความลับ
กิจกรรมทั่วไป**

๑

๒

๑ - ๒ พล.ต. เอกรัตน์ ช้างแก้ว รอง ผบ.รร.จปร. ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของ นนร. ชั้นปีที่ ๒ รุ่นที่ ๗๐ วิชาการฝึกยิงอาวุธประจำหน่วย หลักยิงและตรวจการณ์ ณ ศร. จว.ป.ข. เมื่อ ๒ มีนาคม ๒๕๖๓

๓

๔

๓ - ๔ พล.ท. ณัฐวุฒิ ชูณหะนันท์ ผบ.รร.จปร. ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของ นนร. ชั้นปีที่ ๑ รุ่นที่ ๗๑ วิชาการฝึกป้อมสนาม เครื่องกีดขวางและการพราง วัตถุประสงค์และการทำลาย ณ กข. จว.ร.บ. เมื่อ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓

๕

๖

๕ - ๖ พล.ท. ณัฐวุฒิ ชูณหะนันท์ ผบ.รร.จปร. ต้อนรับ นตท.รร.ตท.สปท. ชั้นปีที่ ๒ (ตท.๖๑) เข้ารายงานตัวเป็น นนร.ชั้นปีที่ ๑ (จปร.๗๒) ปีการศึกษา ๒๕๖๓ และพบผู้ปกครอง ในโอกาสทำสัญญา เข้าเป็น นนร. รร.จปร. ณ หอประชุม รร.จปร. เมื่อ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓

ตามสัมพันธ
กิจกรรมทั่วไป

๗ - ๘ พล.ต.วิชาติ เอี่ยมไพจิตร เสธ.รร.จปร. ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของ นนร.ชั้นปีที่ ๑ รุ่นที่ ๗๑ วิชาการติดต่อสื่อสารเบื้องต้น ณ ส.๑ อ.กระทุ่มแบน จว.ส.ค. เมื่อ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๓

๙ - ๑๐ พล.ต. ปิยพงศ์ กลิ่นพันธุ์ รอง ผบ.รร.จปร. ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของ นนร.ชั้น ปีที่ ๓ รุ่นที่ ๖๙ วิชาการฝึกทางยุทธวิธีทหารม้าระดับหมวด ณ ศม. จว.ส.บ. เมื่อ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓

๑๑ - ๑๓ พล.ต. ปิยพงศ์ กลิ่นพันธุ์ รอง ผบ.รร.จปร. ตรวจเยี่ยมการฝึกภาคสนามของ นนร.ชั้นปีที่ ๒ รุ่นที่ ๗๐ วิชาการฝึกทางยุทธวิธีทหารราบระดับหมู่ ณ พล.ร.๙ จว.ก.จ. เมื่อ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓

**กิจกรรม
นักเรียนนายร้อย**

พิธีส่งตัวและรับ นตท.รตท.สปท. ชั้นปีที่ ๒ (รุ่นที่ ๖๑) ที่สำเร็จการศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ เข้าเป็น นนร.ร.จปร. ชั้นปีที่ ๑ (รุ่นที่ ๗๒) ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓ เมื่อ ๕ มีนาคม ๒๕๖๓

กิจกรรม นักเรียนนายร้อย

โครงการบริจาคโลหิตถวายเป็นพระราชกุศล แต่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๘ พรรษา ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓
โดย นนร.ชั้นปีที่ ๑ (รุ่น ๗๒) ร่วมบริจาคโลหิต ให้กับหน่วยรับบริจาคโลหิต งานธนาคารเลือด
รพ.น.ย. ณ พื้นที่ ร้อย ๒ กรม นนร.ร.อ.ร.จ.ปร. เมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

พันเอก ดร.สรศักดิ์ งามขจรกุลกิจ

๔๐ ปี ทูลกระหม่อมอาจารย์ : ตามเสด็จ กศนศึกษาและเข้าใจโลกกว้าง

“ด้านวิธีการสอน พยายามใช้ทุกวิธีการเท่าที่จะทำได้ ได้แก่ การบรรยายถ่ายทอดความรู้ของอาจารย์ให้นักเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมออกความคิดเห็น การให้นักเรียนอ่านหนังสือ การค้นคว้าในห้องสมุด การไปศึกษาค้นคว้าต่อในสถาบันที่มีข้อมูล เช่น การไปค้นจากหอจดหมายเหตุ หรือว่าการออกไปสัมภาษณ์ การออกไปสังเกตการณ์ ออกไปเห็นอะไร ๆ ให้กว้างขวางและรู้จักโยงวิชาการต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาด้วยกัน

...การใช้วิธีสอนที่ให้ออกไปศึกษานอกห้องเรียน หรือทัศนศึกษาเป็นครั้งคราวเพื่อให้ดูทุกอย่าง และฝึกตัดสินใจว่าตนเองเห็นว่าสิ่งนั้น สิ่งนี้ดีหรือไม่ดีอย่างไร มีความเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้พบเห็นอย่างไร

การดูงานหรือทัศนศึกษาช่วยให้เห็นหลายสิ่งหลายอย่าง ได้พบปะผู้คนที่แปลกออกไปกว่าคนที่เคยพบอยู่เป็นประจำ ได้มีโอกาสพูดคุยกับคนฐานะต่าง ๆ มีลักษณะนิสัยต่างกัน มาจากสิ่งแวดล้อมต่างกัน แล้วฝึกการวิจัย...”

บทพระราชทานสัมภาษณ์ พลโทหญิง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พระราชทานสัมภาษณ์ในฐานะทรงเป็น “ครูประวัติศาสตร์”
ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ในหนังสือ “เพราะชอบฟ้ากว้าง” (๒๕๓๘)

บทนำ

เนื่องในวโรกาสครบรอบ ๔๐ ปี ทูลกระหม่อมอาจารย์ สิ่งที่คุณเขียนจะบอกกล่าวเล่าต่อไป นี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดเนื่องจาก “ปรัชญาการศึกษา ๔๐ ปี: พระราชทานการทรงสอนให้ผู้เรียนมีความสุข” แต่จะเน้นไปอีกด้านหนึ่งซึ่งก็คือ การเรียนรู้และเข้าใจโลกกว้างจากการตามเสด็จฯ ทักษณศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ เนื่องจากตลอด ๔๐ ปีที่ผ่านมาทูลกระหม่อมอาจารย์ทรงริเริ่มและสนับสนุนให้นักเรียนนายร้อยมีโอกาสแสวงหาความรู้และเข้าใจโลกกว้างจากกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์อย่างต่อเนื่อง

ในฐานะ “ครูประวัติศาสตร์” นั้น พลเอกหญิง ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีได้จำกัดการเรียนการสอนเฉพาะในชั้นเรียนเท่านั้นหากทรงสนับสนุนให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนหรือการตามเสด็จฯ ทักษณศึกษาเสมอ เพื่อให้ นักเรียนนายร้อยมีโอกาสได้พบเห็นสิ่งต่าง ๆ และเรียนรู้จากสถานที่จริง อันจะช่วยให้ นักเรียนนายร้อยเข้าใจเข้าถึงโลกกว้าง และสิ่งนี้

ย่อมจะมีผลดีต่อการพัฒนาด้านความคิดอ่านของนักเรียนนายร้อยให้กว้างไกลและเกิดการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป ซึ่งแนวทางการทรงสอนนี้ก็จะเป็นไปตามหลักการสอนที่ดีของครูประวัติศาสตร์

ที่สำคัญคือ หลักการทรงสอนของพระองค์ มุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยทรงมีวิธีการถ่ายทอดหลักความรู้ให้กับผู้เรียน ตามวิธีการและหลักความรู้ที่ทรงได้รำเรียนมาหรือตามหลักปรัชญาประวัติศาสตร์ที่ทรงสะสมมาตั้งแต่วัยเรียน โดยทรงพัฒนาขึ้นเป็นแบบฉบับของพระองค์ซึ่งมีทั้งลักษณะ “สากล” และลักษณะ “เฉพาะ” ที่อาจต่างไปจากครูประวัติศาสตร์ทั้งหลาย แต่รวมเป็นหนึ่งเดียวคือ “ทรงสอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง” เพื่อการพัฒนาศักยภาพทางความคิดอ่านของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ และวิธีการหนึ่งที่พระองค์ทรงริเริ่มและสนับสนุนมาอย่างต่อเนื่องตลอด ๔๐ ปีที่ผ่านมาคือการเสด็จฯ ทรงนำข้าราชการ อาจารย์และนักเรียนนายร้อยทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

หลักการทรงสอนที่ดีไปสู่การทัศนศึกษา

โดยพื้นฐานแล้ว หลักในการทรงสอนของ พระองค์มีจุดเด่นและมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันคือ ทรงต้องการฝึกฝนให้นักเรียนนายร้อยมีจิตสำนึกหรือเป็น “ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์” ที่ดี คือรู้จักสังเกต ใต้ถ้ำตาม จดจำ และนำสิ่งที่ศึกษาจดจำได้นั้นมา วิเคราะห์หิวิจัยหาเหตุผลที่ถูกต้องต่อไป รวมทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เกี่ยวกับ “ประวัติศาสตร์” ที่ได้เรียนมาให้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ และในการดำรงชีวิตได้

เพื่อการนี้พระองค์ทรงพัฒนาหลักสูตรของ กองวิชาประวัติศาสตร์ และทรงวางแนวทางการ เรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ให้เป็นไปใน แนวเดียวกัน คือการฝึกฝนการคิดเป็น โดยทรงเน้น มิให้การเรียนประวัติศาสตร์เป็นไปในลักษณะเพื่อ ฝึกการจำ พ.ศ. ที่น่าเบื่อหน่าย หากทรงสนับสนุน ให้มีการวิเคราะห์เพื่อให้นักเรียน “รู้จักคิด” และ “การได้รู้จักตัวเอง” อันจะช่วยทำให้การเรียนการ สอนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือมุ่งการพัฒนาทาง

ความคิดอ่านของผู้เรียน และให้ผู้เรียนรู้ว่าเราเป็น ใคร มาจากที่ใด และกำลังจะไปทางไหน

การเรียนการสอนเพื่อฝึกหัดให้นักเรียนรู้จัก คิด คิดวิเคราะห์เป็นนั้น ดังที่เคยกล่าวมาและแสดง ให้เห็นมาแล้วว่า แขนงวิชาประวัติศาสตร์ไม่เป็นที่ สองรองใคร ในแง่ของโอกาสที่ให้ผู้เรียนรู้จักคิดรู้จัก วิเคราะห์ ตั้งแต่เนื้อหาซึ่งเร่งเร้าทำหายไปจนถึง ธรรมเนียมที่ยึดถือกันอย่างแน่นแฟ้นในหมู่นัก ประวัติศาสตร์มืออาชีพ คือตัววิธีการ

ตัววิธีการ และคุณค่าของวิธีการคิดแบบ ประวัติศาสตร์นั้น โดยพื้นฐานแล้วอยู่ที่การตรวจสอบ ข้อเท็จจริงหรือเป็นคล้ายเครื่องมือให้ผู้รู้จัก “การวินิจฉัย” เป็นสำคัญ ซึ่งการรู้จัก “การวินิจฉัย” นั้นนอกจากจะช่วยสร้างพื้นฐานของความเข้าใจและ ช่วยฝึกหัดกลวิธีในการวิพากษ์วิจารณ์ให้กับผู้เรียน แล้ว วิธีการฝึกฝนนี้ยังช่วยการวิเคราะห์และหาทาง สรุปรการวิจัยตามเหตุผลให้กับผู้ศึกษาหรือนักเรียน ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ดังนั้นในการทรงสอนนักเรียนนายร้อย พระองค์

จึงมีใช้มุ่งเพียงแต่ “เนื้อหา” ทางประวัติศาสตร์อย่าง เดียว หากยังรวมถึง “ธรรมเนียม” ที่ยึดถืออย่าง แน่นแฟ้นในหมู่นักประวัติศาสตร์อาชีพด้วย

“ธรรมเนียม” นี้ซึ่งก็คือ “วิธีการ” และ “ระเบียบ วิจัย” ทางประวัติศาสตร์นั่นเอง

ในการนี้ พระองค์ทรงมีวิธีการง่าย ๆ เพื่อให้ นักเรียนนายร้อยเข้าใจเข้าถึงวิธีการและระเบียบวิธี วิจัยทางประวัติศาสตร์ โดยทรงเริ่มจากการทำงาน ของนักประวัติศาสตร์หรืองานเขียนทางประวัติศาสตร์ และทรงนำเสนอให้เห็นว่า “งานเขียนทางประวัติศาสตร์ ที่ดีต้องมีการใช้ข้อมูลหลักฐานอย่างรอบด้านและ วิพากษ์อย่างเป็นระบบ”

จากนั้นพระองค์ทรงให้นักเรียนนายร้อยได้ ฝึกฝนและเรียนรู้วิธีการทางประวัติศาสตร์ด้วย ตนเอง ได้แก่ การอ่านค้นคว้าและการฝึกหัดวินิจฉัย เรื่องต่าง ๆ เช่น พิจารณาให้ค่าข้อมูลข่าวสารที่รับรู้ ในชีวิตประจำวันได้

การฝึกฝนนี้ พระองค์ทรงเน้นย้ำให้นักเรียน นายร้อยเห็นความสำคัญของวิธีการทางประวัติ

ศาสตร์เสมอ เพราะวิธีการทางประวัติศาสตร์ให้วิธี คิด หรือหลักในการวินิจฉัยอันเป็นประโยชน์ต่อ นักเรียนโดยตรง คือสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับ การงานด้านต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การ พิจารณาความน่าเชื่อถือของข่าวสารข้อมูลที่ได้อ่าน ได้ฟังหรือได้ชม ทำให้ไม่กลายเป็นคนที่ถูกหลอก หรือถูกปลุกเร้าได้ง่าย ๆ หรือการใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เช่น ประวัติของหน่วยงานที่เราสังกัด ความรู้เกี่ยวกับ ชุมชนที่เราไปอยู่หรือไปทำงาน เป็นต้น

เมื่อนักเรียนนายร้อยได้ผ่านขั้นฝึกหัดและ เรียนรู้ “วิธีการทางประวัติศาสตร์” ในระดับหนึ่งแล้ว ขั้นต่อไปคือการฝึกหัดและการเรียนรู้ “ระเบียบวิธี วิจัยทางประวัติศาสตร์” ในสนามจริงและสามารถ เสนอรายงานที่มีการค้นคว้าด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่ ถูกต้องและสื่อความเข้าใจชัดเจนได้

ในขั้นตอนนี้ทรงฝึกหัดนักเรียนของพระองค์ ให้เริ่มเข้าสู่การเป็น “ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์ที่ดี” อย่างเต็มตัวด้วยการออกภาคสนามหรือตามเสด็จ

ทัศนศึกษา และการตามเสด็จฯ ทัศนศึกษาด้วยพระราชดำรินี้ยังคงดำเนินการต่อเนื่องตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีที่ผ่านมา ซึ่งในระยะ ๒๐ ปีแรกมักจำกัดพื้นที่เฉพาะภายในไทย ยกเว้นบางปีอาจไปต่างประเทศ เช่น กัมพูชา แต่ในช่วง ๒๐ ปีหลังมานี้มักไปต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศรอบ ๆ อาเซียน ที่ไกลหน่อยก็มีจีนและอินเดีย และมีแนวโน้มอาจจะไปเกาหลีและญี่ปุ่นในอนาคต หากไม่มีเรื่องโรคระบาดของไวรัส Covid-19 หรือปัญหาอื่น ๆ ที่ทำให้แต่ละประเทศปิดเมือง (Lockdown)

การตามเสด็จฯ ทัศนศึกษา: ใกล้หรือไกล ก็ฝึกฝนภายใต้หัวใจเดียวกัน

การตามเสด็จฯ ทัศนศึกษานั้น พระองค์ทรงถือเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ดีอย่างหนึ่ง ซึ่งจะช่วยฝึกฝนความเป็น “ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์” ที่ดีให้นักเรียนนายร้อย โดยเฉพาะการฝึกให้นักเรียนเป็นคนช่างสังเกต ช่างสงสัย ไต่ถาม และวินิจฉัยหา

เหตุผล รวมทั้งเกิดจินตนาการและการวิเคราะห์วิจัย ความสืบเนื่องที่ต่อกันเป็นลูกโซ่จากอดีตมาถึงปัจจุบัน ส่งผลไปถึงอนาคตอันไกลต่อ ๆ ไปด้วย

ตัวอย่างเช่น ในขณะที่เดินทางไปบนรถพระองค์ทรงไม่ห้ามนักเรียนนายร้อยหลับ แต่ทรงแนะนำนักเรียนนายร้อยว่า “ต้องผลัดกันหลับ เพื่อเช็คไปตลอดทางตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทางว่า เส้นทางนี้ผ่านอะไร มีลักษณะภูมิประเทศเป็นอย่างไร มีส่วนสัมพันธ์กับกิจกรรมการดำเนินชีวิตหรือสังคมอย่างไร” พระราชทานสัมภาษณ์พิเศษ (๒๕๓๓) ใน “เจ้าฟ้านักการศึกษา” (๒๕๓๔)

การทัศนศึกษาในความหมายของพระองค์ก็คือ การได้ไปเห็นโลกกว้างที่ไม่เคยเห็น ได้รับรู้ในเรื่องราวที่ไม่คุ้นเคย ย่อมจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนขบคิดและต้องศึกษาไต่ตรองมากขึ้น ทั้งจากความเป็นจริงที่ได้พบเห็นและอาจใช้ในเชิงเปรียบเทียบกับของไทยหรือของเดิมที่เรามีอยู่ และในระหว่างคิดทบทวนหรือไต่ตรองนี้ สิ่งที่ได้นอกจากความรู้ใหม่ ๆ

แล้ว ยังเท่ากับเป็นการฝึก “ลับสมอง” ด้วยวิธีการประวัติศาสตร์ไปในตัวนั่นเอง

ในการจัดการทัศนศึกษาในแต่ละครั้งนั้น พระองค์ทรงถือเป็นกรณีตัวอย่างที่จะทำให้ นักเรียน นายร้อยได้ฝึกหัด เก็บข้อมูลอันเป็นประโยชน์เข้าไปใน “คลังข้อมูล” ที่มีประสิทธิภาพในหัวสมองของ นักเรียนและพร้อมที่จะนำออกมาวิเคราะห์ได้ ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า พระองค์ทรงเน้นเรื่องเหล่านี้ไว้ก่อนในการทัศนศึกษาแต่ละครั้งเสมอ ไม่ว่าจะเป็กรายการทัศนศึกษาภายในไทยและต่างประเทศในระยะ ๒๐ ปีให้หลังก็ตาม

ตัวอย่างเช่น พระราชนิพนธ์ “คำนำ” ในคู่มือ ทัศนศึกษาอีสานใต้ ปี ๒๕๓๓ ความตอนหนึ่ง พระองค์ทรงบอกกล่าวกับนักเรียนนายร้อยที่มี วาสนาตามเสด็จ ทัศนศึกษาในครั้งนี้ไว้ว่า “การที่ได้เดินทางไปสัมผัสชีวิตในพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางประวัติศาสตร์ตามความหมายกว้าง... จะทำให้

นักเรียนได้ภาพที่แท้จริง ที่วินิจฉัยหาเหตุผลด้วยตนเองได้”

อีกตัวอย่างที่ใกล้ตัวคือ “ประเทศชวา: ตามเสด็จฯ เยือนสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ๙-๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ พระองค์ทรงเอาใจใส่และเน้นให้นักเรียนนายร้อยเก็บเกี่ยวความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ในครั้งนี้ให้ได้มากที่สุด

ดังความตอนหนึ่งพระองค์ทรงกล่าวไว้ว่า “บางสิ่งบางอย่างที่มีคฤเทศก์หรืออาจารย์ไม่ได้อธิบาย เราควรใช้ความสังเกตพิจารณา เปรียบเทียบกับประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ที่เราได้เรียนมาจะทำให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น ขอให้ทุกท่านเพลิดเพลินและได้ประโยชน์จากการเดินทางครั้งนี้โดยทั่วกัน”

อย่างไรก็ตาม ภายใต้การฝึกฝนความเป็น “ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์” ที่ดีนั้น พระองค์ทรงคำนึงถึงวิชาชีพการทหารของนักเรียนเสมอ คือนอกจากสนุก ได้ความรู้ทางประวัติศาสตร์แล้ว พระองค์ทรงไม่ลืมว่าผู้เรียนผู้ตามคือ นักเรียนนายร้อยหรือทหารในอนาคต ดังนั้นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทหารโดยตรงหรือทางอ้อม ๆ ก็ตาม พระองค์ทรงบรรจุเนื้อหาสถานที่เหล่านี้ไว้ในรายการทัศนศึกษาอย่างหนาแน่นทีเดียว

จะเห็นได้ว่า การทัศนศึกษาแต่ละครั้ง เนื้อหาจะครอบคลุมตั้งแต่สภาพภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ธรรมชาติ ความเป็นอยู่ของราษฎร การทำมาหากิน และการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ ไปจนถึงความก้าวหน้าด้านวิชาการ และเทคโนโลยีสมัยใหม่

แต่เรื่องที่จะขาดเสียไม่ได้ก็คือ การเรียนรู้ทางยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางการทหาร ทั้งในแง่การป้องกันและการพัฒนาประเทศ เพราะทุกครั้งที่มีการทัศนศึกษาทั้งในและต่างประเทศ เช่น จีน อินเดีย และรอบ ๆ ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา พม่า เวียดนาม มาเลเซีย สิงคโปร์

ลาว อินโดนีเซีย บรูไน และฟิลิปปินส์ และล่าสุด สิงคโปร์ ปี ๒๕๖๒ นั้น พระองค์รับสั่งและทรงมีพระราชดำริให้มีเนื้อหาครอบคลุมหัวข้อเกี่ยวกับการทหารเสมอ

ตัวอย่างเช่น เมื่อ ๕-๖ ปีก่อน ในวิชาประวัติศาสตร์ยุโรป (๒๕๕๘) พระองค์ทรงเลือกรัฐมะละกา และเมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย เป็นสถานที่ฝึกฝนความเป็นนักประวัติศาสตร์ที่ดีของผู้เรียนในวิชานี้ เนื่องจากมีร่องรอยอิทธิพลของยุโรปอยู่มาก ทั้งโปรตุเกส ดัตช์ ฝรั่งเศสและอังกฤษ เป็นต้น

หนึ่งในหัวข้อหรือสถานที่ที่นักศึกษาที่พระองค์ทรงกำหนดไว้ในรายการ “สถานที่ที่น่าสนใจที่เราจะได้ไปชม” คือ “Porata da Santiago” เป็นป้อมของโปรตุเกสที่เรียกว่า A Famosa

“การก่อสร้างของป้อมนี้มีลักษณะเป็นศิลปะโปรตุเกส ที่เก่าที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่คงเหลืออยู่ สร้างสมัยอัลบูคอร์ก ที่ต้องการเชื่อมเส้นทางเครื่องเทศ (spice route) ที่มันของโปรตุเกสยัง

มีมาเก่าที่จีน และกัวทีอินเดีย แต่ก่อนมีกำแพงและหอสี่ด้านเป็นที่เก็บอาหารและเป็นที่อยู่ของทหาร”

นอกจากนี้ ตัวอย่างล่าสุด สิงคโปร์ เมื่อปี ๒๕๖๒ ก็มีรายการทัศนศึกษา “องค์กรความมั่นคงทางไซเบอร์แห่งสิงคโปร์” (Cyber Security Agency of Singapore, CSA) พระองค์ทรงบันทึกไว้ในบทนำความว่า

“...สุดท้ายเราจะไปดูองค์กรความมั่นคงทางไซเบอร์แห่งสิงคโปร์ (Cyber Security Agency of Singapore) เป็นเรื่องที่อาจารย์อยากให้นักเรียนได้ศึกษาเพราะเป็นเรื่องสำคัญมากอย่างหนึ่งของยุคปัจจุบัน เนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างในการทำงานและการเก็บข้อมูลในปัจจุบันต้องใช้คอมพิวเตอร์ ใช้ระบบดิจิทัล การเขียนไว้ในสมุดหรือการคำนวณอย่างสมัยก่อนไม่มีอีกแล้ว ถ้าผู้ไม่หวังดีโจมตีระบบคอมพิวเตอร์เกือบจะเรียกได้ว่าเราอยู่ไม่ได้ ไม่มีน้ำไฟ ไม่มีอาหาร ฯลฯ จึงต้องศึกษาการรักษาระบบคอมพิวเตอร์ให้ปลอดภัย”

อย่างไรก็ดี พระองค์ทรงไม่ทิ้งหลักและเป้าหมายสำคัญของการทศนศึกษา ที่ทรงเน้นเสมอมาทุกครั้ง โดยเฉพาะการฝึกฝนการมีจินตนาการและการวิเคราะห์วิจัยความสืบเนื่องที่ต่อกันเป็นลูกโซ่จากอดีตมาถึงปัจจุบัน และส่งผลไปถึงอนาคตอันไกลต่อ ๆ ไปด้วย และในครั้งนี้ก็เช่นกัน ดังส่วนหนึ่งที่พระองค์ทรงนิพนธ์ไว้ว่า...ขอให้ทุกท่านพบกับสิ่งที่น่าสนใจ และได้ความรู้จากการสังเกต และคิดเปรียบเทียบซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาต่อไป” (รู้จักชาวเอเชียได้นอกภูมิภาค ตามเสด็จ ทศนศึกษา สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๒๕๖๒)

ใน “คำนำ” ในคู่มือทศนศึกษา “จากมะละกาสู่ป็นัง” ตามเสด็จ ทศนศึกษา รัฐมะละกาและเมืองป็นัง ประเทศมาเลเซีย เมื่อ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ พระองค์ก็ทรงเน้นเรื่องนี้ความว่า “หวังว่าการเดินทางครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเชื่อมโยงยุโรปกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเชื่อมโยงไทย ให้ผู้สนใจได้ศึกษาเพิ่มเติมต่อไป”

“ผู้สนใจได้ศึกษาเพิ่มเติมต่อไป” ในที่นี้ อาจมิใช่เพียงนักเรียนนายร้อยเท่านั้น แต่ในระหว่างและหลังจากจบการทศนศึกษาแล้ว นักเรียนนายร้อยแต่ละนายแต่ละกลุ่มต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปอย่างแน่นอน เหตุเพราะว่ามีรายงานและการนำเสนอหน้าชั้นเรียนรออยู่ข้างหน้า และผู้ที่จะมาฟังมาตรวจความถูกต้องในตัวรายงานของนักเรียนนั้น ก็มิใช่เฉพาะหัวหน้าวิชาหรือทีมอาจารย์ผู้สอนของกองวิชา เท่านั้น หากยังรวมถึงพระองค์ท่านด้วย ในทุกครั้งที่นักเรียนนำเสนอรายงานหน้าชั้น

เมื่อผ่านขั้นนี้ไปแล้ว ความเป็น “ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์” ที่ดีก็ย่อมแผ่หรืออาจฝังติดอยู่ในตัวตนของผู้เรียนไม่มากนัก และจะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต เมื่อนักเรียนนายร้อยเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ที่มีบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบสูงในสังคม และสังคมในอนาคตย่อมจะมีความซับซ้อนและมีปัญหาต่าง ๆ ในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น ปัญหาประชากรมีจำนวนมากในขณะที่ทรัพยากรมีจำกัด ปัญหา

การกระจายรายได้ไม่เป็นธรรม การเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมอุตสาหกรรม ปัญหาการพัฒนาและการอนุรักษ์ในยุค Thailand 4.0 อิทธิพลของเทคโนโลยีสื่อสารในทางเศรษฐกิจ (Mobile Economy) ดิจิทัลอีโคโนมี (Digital Economy) รวมทั้งการระบาดของโรคภัยต่าง ๆ เช่น ไวรัส Covid-19 ในปี ๒๕๖๓

ในภาวะการณ์สังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ พระองค์ทรงเชื่อมั่นว่าความเป็น “ผู้ศึกษาประวัติศาสตร์” ที่ดี หรือการมีจิตสำนึกของความเป็นนักประวัติศาสตร์ที่ดีนั้น ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน ไม่ยกเว้นนักเรียนนายร้อยหรือนักการทหารในอนาคต ในฐานะผู้นำที่จะมีส่วนสำคัญในการดูแลด้านความมั่นคงและการพัฒนาชาติร่วมกันต่อไป

พระราชดำรินี้ในเรื่องนี้ พระองค์ทรงกล่าวไว้ อย่างชัดเจนว่า เพราะ... “การแก้ไขหรือการปรับตัวให้เข้ากับสภาวะที่เกิดขึ้นจะต้องอาศัยความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูล จะต้องวิเคราะห์ด้วยความ

เที่ยงตรง...” ส่วนหนึ่งจากพระราชนิพนธ์ “คำนำ” ในคู่มือทัศนศึกษาอู่อารยธรรม ปี ๒๕๓๔

บทส่งท้าย: เข้าใจโลกกว้างยอมช่วยให้เข้าใจตัวตนเราด้วย

“จะต้องวิเคราะห์ด้วยความเที่ยงตรง” นี้ก็คือพื้นฐานสำคัญหนึ่งของหลักคิดทางประวัติศาสตร์ และอยู่ใน “พระสไตส์” ของพระองค์ทั้งในชั้นเรียนและสารคดีที่องโลกกว้างบนพื้นฐานหลักคิดง่าย ๆ ที่ทรงเน้นเสมอมา นั่นก็คือ “การมองโลกจากความเป็นจริง” และการมองโลกจากความเป็นจริงนี้จะช่วยให้ผู้คนรู้จักประยุกต์และปรับตัวต่าง ๆ อย่างผู้มีความรู้ และยังสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสในการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ

ที่จริงแล้ว เรื่องการรู้จักประยุกต์และปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้เสมอนี้ มีอยู่แล้วในแต่ละคน แต่ต้องฝึกหัดและเรียนรู้ให้มาก และมีใจเฉพาะนักเรียนนายร้อยหรือทหารเท่านั้น แต่เยาวชน

ทั่วไปและพลเรือนก็ควรต้องฝึกฝนและยึดเป็นหลักในการดำเนินชีวิตด้วย เพราะในภาวะการณ์สังคมโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้น ความรอบรู้ การรู้จักตรวจสอบข้อมูลข่าวสารและคิดวิเคราะห์เป็นอย่างตรงไปตรงมาตามกระแสโลกย่อมเป็นพื้นฐานจำเป็นของการสร้างคน พัฒนาสังคมและประเทศโดยรวม

การตามเสด็จฯ ทักษะศึกษาหรือได้เห็นและเข้าใจโลกกว้าง จึงมีส่วนสำคัญช่วยให้นักเรียนนายร้อยมีความพร้อมในด้านการพัฒนาความคิดอ่าน มีวิธีการในการเปิดรับข่าวสารความรู้เชิงประยุกต์ หรือเรียนรู้การกลั่นกรองวัฒนธรรมคิดอ่านจากภายนอกเพื่อปรับให้เข้ากับพื้นฐานของไทยในลักษณะเปิด คือมีความคิดอ่านที่ไม่ยึดติด ไม่สุดโต่ง ลดอคติ ยอมรับความต่าง ความเป็นอื่น และการทบทวนตนเองอยู่ตลอดเวลา

ดังนั้นเป้าหมายสำคัญของการตามเสด็จฯ ทักษะศึกษา จึงมิใช่เพียงการได้ไปเห็นโลกกว้างและสนุก หากอยู่ที่การตระเตรียมความพร้อมด้านความคิดอ่านของผู้เรียนให้มีความรอบรู้และเข้าใจตัวตน และให้มีลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดีในอนาคตอีก

ด้วย เหมือนดังที่พระองค์ทรงสะท้อนไว้ส่วนหนึ่งเมื่อครั้งเสด็จฯ ทรงเยือนประเทศอินเดีย และทรงบันทึกไว้ในหนังสือทัศนะจากอินเดีย (๒๕๓๑) ความว่า

“...การได้ท่องเที่ยวไปในโลกกว้างมีผลดีเสมอ เป็นการฝึกคนเราให้มีทัศนะกว้างไกล

บางครั้งเราจะหมกมุ่นอยู่กับความคิดแคบ ๆ และปัญหาของตนเอง การมองโลกในภาพรวม จะเห็นว่าผู้อื่นมีปฏิกริยาต่อสถานการณ์ชีวิตของเขาอย่างไร

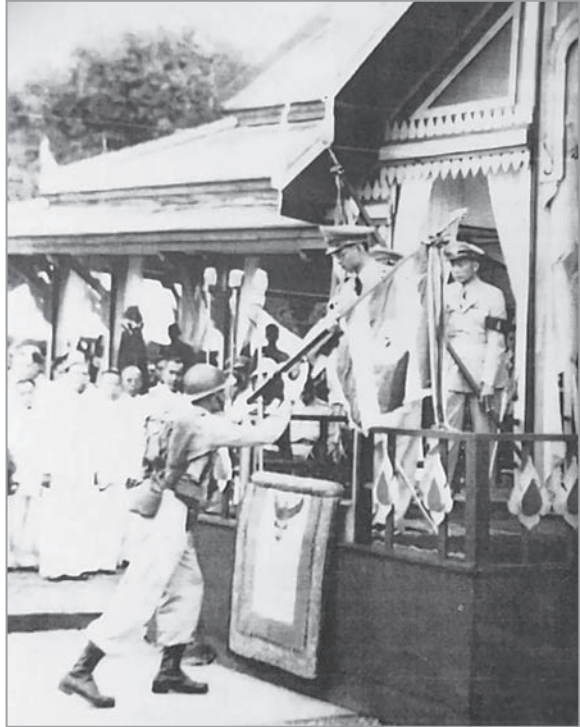
เห็นอย่างนี้แล้วจะลดอคติในการตัดสินใจของเรา การยอมรับในวิถีชีวิตและความคิดของผู้อื่นมากขึ้น จะทำให้มีเสรีภาพในหัวใจของเรา ไม่ผูกมัดยึดอยู่แต่กับสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกินไป

แน่นอนว่าประเทศเราจะต้องเปลี่ยนแปลงไปเร็วกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้นเราทุกคนจะต้องปรับตัวให้ก้าวหน้าเสมอ เพื่อทำตัวให้มีคุณค่า รับผิดชอบต่อชาติด้วยความเบิกบานและมีความหวัง”

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

เสนาบดีเกษ

กองพันทหารช่างที่ ๒ รักษาพระองค์
(กรมการทหารช่างที่ ๑ รักษาพระองค์) ได้รับพระราชทาน
ธงไชยเฉลิมพล เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๖
พันโท นพ พุ่มหิรัญ เป็นผู้บังคับกองพัน

นักเรียนนายร้อย อ่านตรงนี้

พล.อ.มну สายัณห์นิโครธ

ฉบับนี้ถือเป็นกรณีพิเศษ โดยที่ผู้เขียนได้มีโอกาสไปงานพระราชทานเพลิงศพ ท่าน พล.ต. นพ พุ่มหิรัญ ซึ่งท่านถึงแก่กรรมในวัย ๑๐๓ ปี นับว่าเป็นผู้มีอายุยืนมากท่านหนึ่ง ขอกล่าวสรุปประวัติสั้น ๆ ของท่านว่า ท่านเกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘ เป็นนักเรียนเทีฆนิคทหารบก พ.ศ. ๒๔๗๘ สำเร็จการศึกษา ออกรับราชการ พ.ศ. ๒๔๘๓ รับราชการในเหล่าทหารช่าง เกษียณอายุราชการ พ.ศ. ๒๕๑๘

ท่านผู้นี้เป็นผู้ที่โดดเด่นท่านหนึ่งในเหล่าทหารช่าง ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ท่านดำรงตำแหน่งรักษาราชการผู้บังคับกองพันทหารช่างที่ ๒ กรม

ทหารช่างที่ ๑ รักษาพระองค์ และรักษาราชการผู้บังคับการจังหวัดทหารบกฉะเชิงเทราอีกด้วย ในยศและตำแหน่งนี้ ท่านเป็น ผบ.พัน เข้ารับพระราชทานธงไชยเฉลิมพล จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ตามภาพที่นำมาประกอบให้ได้ดู เจตนาของผู้เขียนก็เพื่อให้ นักเรียนได้เห็นภาพในอดีตที่มีความงดงามในลักษณะทหาร ผบ.หน่วยที่เข้ารับพระราชทานธงฯ แต่งกายเครื่องแบบสนามครบถ้วนตามระเบียบในสมัยนั้น ดูภาพนี้แล้วผู้เขียนชอบใจจริง ๆ

การที่ต้องกล่าวถึงท่าน พล.ต. นพ พุ่มหิรัญ

ไว้ตั้งแต่เริ่มแรกก็เพื่อแสดงการเคารพท่าน ท่านจากไปแล้วแต่ผลงานของท่านในฐานะนักเขียนวารสาร ยังคงอยู่ในความทรงจำของผู้ที่เคยอ่านผลงานของท่านมาแล้ว ท่านเป็นผู้เขียนข้อคิด ข้อเสนอแนะ ให้บรรดาทหารช่างรุ่นหลังได้รับรู้รับทราบอยู่บ่อย ๆ ในนิตยสารทหารช่าง

ข้อเขียนของท่าน ๒ ฉบับ ที่ต้องการให้นักเรียนได้อ่าน คือ

๑. เรื่อง เพื่อความเหมาะสม พิมพ์ลงในนิตยสารทหารช่าง ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๑ : ๒ มิถุนายน ๒๕๓๓

๒. เรื่อง อาวุโส พิมพ์ลงในนิตยสารทหารช่าง ปีที่ ๓๐ ฉบับที่ ๒ : ๓ กันยายน ๒๕๓๙

ท่านเขียนหลังจากเกษียณอายุราชการใน พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้ว และเป็นหัวข้อเรื่องให้นักเรียน นายร้อยสำเร็จการศึกษาออกมารับราชการ จะต้องพบเจอคือ คำว่า ความเหมาะสม กับคำว่า อาวุโส นับเป็นข้อคิดข้อเขียนของท่านผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ยังมีความสมบูรณ์ในสาระสอดคล้องกับปัจจุบันอยู่เป็นอย่างมาก ขอให้นักเรียนตั้งใจอ่านให้ดี

๑. เพื่อความเหมาะสม

หน่วยราชการหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ดี มักจะไต่ถามท่านที่เป็นผู้บังคับบัญชา หรือท่านผู้มีอำนาจหน้าที่ ในการปกครองควบคุมในกิจการงานใช้คำพูดว่า “เพื่อความเหมาะสม” เป็นเหตุผลในการเลื่อน ลด ปลด ย้าย ข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานตนอยู่เสมอ ๆ คำว่า “เหมาะสม” มีความหมายว่า พอสมควร สมควรแก่กรณี “เพื่อความเหมาะสม” ก็คือ เพื่อความพอสมควร หรือเพื่อความสมควรแก่กรณี ฟังแล้วดูเป็นการอ้างเหตุผลที่พูดได้ง่าย สะดวกดีไม่ต้องพูดอะไรมาก เมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านรัฐมนตรีท่านหนึ่งปลดหัวหน้างานท่านหนึ่งออกจากตำแหน่ง ท่านก็แถลงแก่ผู้สื่อข่าวทั้งหลายว่า “เพื่อความเหมาะสม” เราจะไม่ค่อยเคยไต่ถามท่านผู้กล่าว ว่า “เพื่อความเหมาะสม” ท่านใดได้ชี้แจงแสดง

เหตุผลที่แท้จริงอย่างชัดเจนให้ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่อยู่ในความรับผิดชอบของท่านได้ทราบว่าเพื่อความเหมาะสมนั้นคือ เหมาะสมอย่างไร เจ้าตัวผู้ที่มีได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่หรือผู้ที่ถูก ลด ปลด ย้าย จากตำแหน่งหน้าที่ ก็ไม่ทราบว่าตนเหมาะสม หรือขาดความเหมาะสมในตำแหน่งหน้าที่นั้นอย่างไร ความจริงหากเป็นการกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่มีสิ่งใดเคลือบแฝงอยู่แล้ว ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ในการรับผิดชอบที่ดี ควรจะได้บอกหรือชี้แจงให้ผู้ที่อยู่ในปกครองบังคับบัญชาของตนได้ทราบว่า เขาบกพร่องไม่เหมาะสมอย่างไรหรือมีเหตุผลอื่นใดที่สมควร ไม่สมควรแก่การเลื่อน ลด ปลด ย้าย ที่เขาควรจะได้รับ โดยเฉพาะในกรณีที่มีได้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ อย่างน้อยก็ให้เขาได้ทราบเป็นการเฉพาะตัว เพื่อให้เขาได้มีโอกาสแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่ไม่เหมาะสม หรือให้เขาได้ทราบเหตุผลที่แท้จริง เป็นการช่วยเสริมสร้างสมรรถนะหรือบุคลิกภาพของผู้บังคับบัญชาเอง ให้เห็นว่าเป็นผู้เจริญด้วยพรหมวิหารธรรมและความยุติธรรม

เมื่อมีการกล่าวอ้างว่า “เพื่อความเหมาะสม” คนทั่วไปมักจะมองกันเป็นสองกรณี กรณีแรกก็คือเพื่อความเหมาะสมต่อกิจราชการหรือการงานที่ต้องรับผิดชอบอย่างแท้จริง คือ มุ่งให้คนดี คนมีความรู้ ความสามารถได้ทำงานเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เพื่อผลดีและความเจริญก้าวหน้าของกิจการงานนั้น ๆ โดยมีได้มีสิ่งใดเคลือบแฝงอยู่เป็นการ “Put the right man on the right job” ใช้คนให้ได้ทำงานเหมาะสมแก่งานอย่างแท้จริง การเลื่อน ลด ปลด ย้ายคนเพื่อความเหมาะสมในกรณีนี้ เป็นสิ่งที่ดี เป็นการถูกต้องจะมีแต่คนนิยมชมชอบ ส่วนอีกกรณีหนึ่งก็คือ เพื่อความเหมาะสมในส่วนเฉพาะตัวของผู้บังคับบัญชาหรือเฉพาะตัวของผู้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการงาน มิได้คำนึงถึงความถูกต้อง ความรู้ ความสามารถและความประพฤติของคนที่จะมอบ

ผู้มีวิสัยทัศน์ต่ำกว่าต้องให้เกียรติให้ความเคารพต่อผู้มีวิสัยทัศน์สูงกว่าตามความเหมาะสม จะเห็นว่าคนไทยเรามากจะใช้คำเรียกผู้มีวิสัยทัศน์สูงกว่า แม้ไม่ได้มีความเกี่ยวพันกันทางญาติพี่น้องเลยว่าคุณพี่ คุณป้า คุณน้า คุณอา คุณตา คุณยาย ฯลฯ ตามความเหมาะสมแก่อายุหรือวัยของตนกับวัยของผู้อาวุโส และผู้ที่มีอาวุโสสูงก็มักจะใช้คำพูดกับผู้ที่มีวัยอ่อนกว่าด้วยความเมตตาปรานีว่า น้องเอ๋ย ลูกเอ๋ย หลานเอ๋ย เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นวัฒนธรรมหรือประเพณีที่มีความนึมนวล งดงาม น่ารัก ทำให้เกิดความรักใคร่ มีความเป็นกันเองขึ้น นับว่าเป็นวัฒนธรรมอันดีที่หาไม่ได้ในชนชาติอื่น

สำหรับอาวุโสทางคุณคุณนั้นมักจะถือกันในเรื่องราชการหรือในเรื่องหน้าที่การงานมักจะมียศฐาบรรดาศักดิ์ หรือตำแหน่งหน้าที่เป็นเครื่องบ่งว่ายศใดบรรดาศักดิ์ใด หรือตำแหน่งหน้าที่ใดสูงกว่าต่ำกว่ากัน สำหรับทหารที่มียศเสมอกันจะถือเอาผู้ที่ได้รับแต่งตั้งยศนั้น ๆ ก่อนเป็นผู้อาวุโส การถืออาวุโสทางคุณคุณนั้น อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติผู้ที่มีอาวุโสทางคุณคุณสมควรจะได้พิจารณาถึงชาติคุณคุณและวัยคุณคุณของผู้อื่นที่มีคุณคุณต่ำกว่าตนในการที่จะต้องยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันให้เหมาะสมแก่โอกาสและกาลเทศะเป็นส่วนประกอบด้วย โดยเฉพาะในโอกาสที่มีเกี่ยวข้องกับหน้าที่ราชการ หรือการงานตามตำแหน่งหน้าที่ มิใช่ถือว่าเมื่อเป็นผู้อาวุโสทางคุณคุณสูงแล้วจะถือตนวางตนอย่างผู้ที่มีคุณคุณสูงอยู่ตลอดเวลาจนจมไม่ลง ก็จะเป็นการไม่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามเรื่องเกี่ยวกับอาวุโสทางคุณคุณนี้บางทีก็ต้องรักษาไว้เหมือนกัน สมัยหนึ่งเมื่อผมรับราชการอยู่ในหน่วยที่มีความเกี่ยวข้องกับคนต่างชาติต่างประเทศ ผมเป็นผู้บังคับหน่วยที่มีความเกี่ยวข้องอยู่ในเครื่องงานขององค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือเรียกย่อว่า “สปอ.” (South East Asia Treaty Organization หรือเรียกย่อว่า “SEATO”) ประมาณ

สามสิบปีมาแล้ว สมัยนั้นเมื่อองค์การฯ มีงานหรือมีพิธีรีตองอะไรเขาจะเชิญผู้บังคับหน่วยทหารที่เกี่ยวข้องไปร่วมงานด้วยเสมอ ขณะนั้นผมมียศพันเอก มีครั้งหนึ่ง เมื่อผมได้รับเชิญก็ไปตามคำเชิญพอไปถึงก็มีเจ้าหน้าที่ขององค์การฯ ซึ่งเป็นนายทหารฟิลิปปินส์คอยต้อนรับ นำเชิญให้ไปนั่งตามที่นั่งจัดไว้ในที่นั่งแถวที่สอง ต่อมาเมื่อนายทหารต่างชาติทยอยกันเข้ามา เมื่อนายทหารอเมริกัน ยศพันตรี พันโท เข้ามาสองสามคน ทุกคนแต่งเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ขององค์การฯ ก็นำมานั่งในที่นั่งแถวหน้า ซึ่งควรจะเป็นที่นั่งผู้ที่มียศ พันเอก หรือสูงกว่านั่งมากกว่า ทำให้เกิดความรู้สึกว่าไม่เป็นการถูกต้องพอดีท่านเลขานุการของ ฯพณฯ เลขาธิการ สปอ. ซึ่งเป็นคนไทยเข้ามาทักทายคุยกับผม ผมจึงถือโอกาสเรียนกับท่านเลขานุการว่า “ช่วยกราบเรียน ฯพณฯ เลขาธิการ สปอ. ด้วยว่า ผมขออนุญาตกลับไม่อยู่ร่วมพิธีนี้ เพราะการจัดที่นั่งไม่เหมาะสมดังที่เห็นอยู่” แล้วผมก็กลับ รุ่งขึ้นเช้าพอถึงที่ทำงานก็ได้รับโทรศัพท์จากท่านเลขานุการฯ ว่า ฯพณฯ เลขาธิการ สปอ. ให้เรียนว่า ท่านจะมาพบผม ณ ที่ทำงานเพื่อขออภัย ผมต้องเรียนกับท่านเลขานุการฯ ไปว่า “ขอให้กราบเรียน ฯพณฯ เลขาธิการ สปอ. ว่าผมจะไปพบท่าน ณ ที่องค์การฯ เอง เพราะ ฯพณฯ เป็นผู้อาวุโสกว่าผมมากทั้งวัยคุณคุณและคุณคุณ” แล้วผมก็รีบไปพบท่านทันที ฯพณฯ เลขาธิการ สปอ. ขณะนั้นคือ ฯพณฯ สุนทร หงส์ลดารมภ์ พอผมไปถึงท่านก็รีบลุกขึ้นมาโอบาประคองอย่างเป็นกันเองและพูดขอโทษขอโพยในความบกพร่องของเจ้าหน้าที่องค์การฯ เมื่อวานนี้ ผมจึงกราบเรียนท่านว่าที่ผมถือเป็นเรื่องสำคัญ ก็เพราะผู้ที่มาร่วมงานมีนายทหารต่างชาติทั้งผู้ใหญ่ ผู้น้อย จึงต้องคิดถึงเกียรติและศักดิ์ศรีของประเทศชาติไม่ว่าจะเป็นนายทหารชาติใดที่มาร่วมงาน ก็ต้องถืออาวุโสให้เป็นตามลำดับยศให้ถูกต้องเหมาะสม ฯพณฯ เลขาธิการ สปอ. ท่านเป็นผู้ดีที่มีความสุภาพนึมนวล และเป็นผู้ใหญ่ที่นำ

เคารพอย่างยิ่ง ท่านบอกว่าท่านเข้าใจและเห็นด้วย ในความรู้สึกของผมและกล่าวว่า ท่านจะต้องกวัดขั้น เจ้าหน้าที่ขององค์การฯ มิให้มีบักพร่อง ดังกล่าว ขึ้นอีก ที่ยกเอาเรื่องนี้มาเล่าก็เพื่อเป็นอุทาหรณ์ และ ข้อคิดอันหนึ่งในเรื่องอาวุโสในทางคุณวุฒิ

เมื่อพูดถึงเรื่องอาวุโสแล้ว ก็ขอกล่าวถึง อาวุโสของพระภิกษุสงฆ์ เท่าที่ทราบสักเล็กน้อยว่า พระภิกษุสงฆ์โดยปกติแล้วท่านถืออาวุโสทางพรรษา ที่อยู่ในสมณเพศเป็นสำคัญ คือถือว่าผู้ที่อุปสมบท อยู่ในสมณเพศมาก่อนเป็นผู้มีอาวุโสสูงกว่าผู้ที่มี พรรษาอยู่ในสมณเพศน้อยกว่า แต่สำหรับพระภิกษุ สงฆ์ที่มีสมณศักดิ์และตำแหน่งหน้าที่ในการ ปกครองสงฆ์ ท่านก็จะถืออาวุโสตามสมณศักดิ์หรือ ตำแหน่งหน้าที่ในการปกครองลดหลั่นกันไป โดยเฉพาะในขณะที่ท่านปฏิบัติกิจอยู่ในตำแหน่งหน้าที่ ตามสมณศักดิ์ของท่านเช่นกัน

ในวงการศึกษปัจจุบันนี้เขาเอาระบบอาวุโส มาใช้กันในแวดวงของนักศึกษาระดับอุดมศึกษามี การปลุกฝังระบบอาวุโสแก่นักศึกษาใหม่ในแต่ละ สถาบันด้วยการจัดให้มีประเพณี “รับน้องใหม่” ประเพณีการรับน้องใหม่ของแต่ละสถาบันการศึกษามีวิธีการแตกต่างกันแล้วแต่จะพลิกแพลงสรรหาวิธีการ มาปฏิบัติกัน ที่สำคัญและน่าคิดน่าเป็นห่วง ก็ คือ บางสถาบันฯ มีการปฏิบัติที่เกินเลยไปจนกลายเป็นว่า ผู้อาวุโสคือนักศึกษารุ่นพี่ที่แสดงฤทธิ์เดช อำนาจแก่นักศึกษารุ่นน้องอย่างขาดการควบคุมจน เกิดคำใหม่ขึ้นมาว่า “ซ่อม” คือการที่นักศึกษารุ่นพี่ ใช้วิธีการที่แล้วแต่จะคิดกันขึ้นมาเพื่อแสดงอำนาจ หรือเพื่อเป็นการลงโทษนักศึกษารุ่นน้องด้วยวิธีการ แปลก ๆ พิสดาร จนทำให้นักศึกษารุ่นน้องเกิดความ รู้สึกคับแค้นใจ ได้รับทุกข์เดือดร้อนทางกายใจ และ บางทีความทุกข์เดือดร้อนยังกระทบกระเทือนไปถึง พ่อแม่ผู้ปกครองของนักศึกษา ตลอดจนครูอาจารย์ ได้ฟังจากนักศึกษาในบางสถาบันว่าถูกรุ่นพี่ซ่อม เสียจนเจ็บป่วย ด้วยการบังคับให้ออกกำลังจนเกิน

กำลังไป บ้างให้กระทำอะไรที่มันเกินเลยไปจาก จริยธรรมอันควร หรือล่วงละเมิดศีลบ้าง เช่น มีการ ดื่มสุรามอมเมากัน ฯลฯ อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ว่าการรับน้องใหม่ของสถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง กระทำกันด้วยความคึกคะนอง รู้เท่าไม่ถึงการณ์และ อาจมีการมีเมมาด้วย นักศึกษารุ่นพี่จับนักศึกษารุ่น น้องโยนลงทะเลที่กำลังมีคลื่นลมแรง เป็นเหตุให้ นักศึกษารุ่นพี่เองต้องกระโดดลงไปช่วยเหลือผู้ที่ถูก โยนลงทะเลจนต้องเสียชีวิตไปคนหนึ่ง และต้อง ค้นหาคศพก้นไกลาหล นี่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อ ไม่นานมานี้ ซึ่งยังความเศร้าสลดและสะเทือนใจไป ถึงพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อนนักศึกษา และครูอาจารย์ อย่างมาก

ประเพณีรับน้องใหม่ในวงการการศึกษาที่กระทำ กันอยู่นี้ทราบว่าเป็นเอาแบบอย่างมาจากต่างประเทศ ซึ่งเขากระทำกันเพื่อที่จะปลุกฝังในหลักนิยมที่ เรียกว่า “SOTUS” หลักนิยมนี้เป็นคำย่อมาจากคำ ห้าคำคือ Seniority (การเคารพกันในอาวุโส) Order (การอยู่ในคำสั่งระเบียบวินัย) Tradition (การรักษา ประเพณี) Unity (การปลุกฝังความสามัคคี) และ Spirit (ความมีน้ำใจ) การปฏิบัติที่เขากระทำกันใน ต่างประเทศนั้น จะมีวิธีการพิสดารอย่างไรและมี อะไรเป็นการรุนแรงหรือไม่เพียงใดไม่ทราบ การให้ มีการปลุกฝังในหลักนิยมดังกล่าวนี้หากกระทำกัน ให้ถูกต้องเหมาะสมพอดีพอควรก็เป็นสิ่งที่ดีอยู่ สำหรับการปฏิบัติที่นักศึกษาของเรากระทำกันอยู่นี้ เท่าที่ได้สดับตรับฟังดูจะมุ่งไปแต่เพียงเรื่องระบบ อาวุโสและกระทำกันเกินเลยไปจนกลายเป็นการ แสดงอำนาจของผู้อาวุโสเพื่อจะให้เกิดความเกรง กลัวกัน แต่หาได้นึกถึงผลที่ทำให้เกิดการแตกร้าง ความสามัคคี ความคับแค้นใจ และความทุกข์ สะเทือนใจที่อาจจะตามมา

การที่จะดำรงความเป็นอาวุโสหรือความเป็น ผู้ใหญ่ ในฐานะที่พวกเราเป็นพุทธศาสนิกชนทำไม จึงไม่นำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัม

พุทธเจ้ามาเป็นหลักปฏิบัติพระพุทธรองค์ทรงให้หลัก
ธรรมของความเป็นผู้ใหญ่หรือความเป็นผู้อาวุโสไว้
๔ ประการ คือ “**พรหมวิหาร**” ธรรม ได้แก่

เมตตา ความรักใคร่ปรารถนาจะให้ผู้อื่น
เป็นสุข

กรุณา ความสงสารคิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้น
ทุกข์

มุทิตา ความพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

อุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจ
เมื่อผู้อื่นเกิดความวิบัติ

นอกจากนี้ยังมีหลักธรรมอันเป็นเครื่องยึด
เหนี่ยวใจของกันและกันคือ “**สังคหัตถ์ ๔**” ธรรม
๔ ประการนี้ ได้แก่

ทาน ให้ปันสิ่งของของตนเองแก่ผู้อื่นที่ควร
ให้ปัน

ปิยวาจา เจรจาว่าจาที่อ่อนหวาน

อติถจริยา ประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่
ผู้อื่น

สมานัตตตา ความเป็นคนมีตนเสมอไม่
ถือตัว

หลักธรรมที่ยกมากล่าวพอเป็นสังเขปทั้งสอง
หมวดนี้ หากผู้ใดได้ปลูกฝังให้มีในตนย่อมถือได้ว่า

เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้อาวุโส และจะช่วยสร้างความรัก
ความเคารพนับถือ ความสามัคคี ความมีระเบียบ
วินัย ความมีน้ำใจต่อกันตลอดจนการรักษาประเพณี
ได้ไปในตัวเป็นอัตโนมัติ จะไม่ประพฤติปฏิบัติอะไร
ที่ไม่เหมาะสมจนเป็นการก่อความสะเทือนใจและ
ความทุกข์เดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นด้วย

ด้วยความเป็นผู้ที่รับราชการมาจนเกษียณ
อายุแล้วใน ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ผู้เขียนอ่านบทความ
ทั้งสองที่ท่าน พล.ต. นพ พุ่มหิรัญ เขียนเอาไว้ และ
ทายาทนำมาลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกงานพระราช
ทานเพลิงศพ เมื่อ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ที่ผู้
เขียน อ่านบทความดังกล่าวนี้แล้ว เกิดความคิดที่
อยากให้นักเรียนนายร้อยใน พ.ศ.๒๕๖๒ นี้ ได้อ่าน
ข้อคิดของผู้จากไปในวัย ๑๐๓ ปีบ้าง เพราะราย
ละเอียดต่าง ๆ ในสาระ มันมีหลายประการสูญหายไป
ไปในสังคมปัจจุบันมาก เราควรที่จะย้อนเหลียวหลัง
มองอดีตดูบ้าง เพื่อตัวของเราเอง

เสนาศึกษา

การพัฒนาบ้านเมืองสมัยรัชกาลที่ ๕

หมายเหตุเสนาศึกษา/พลาติศัย สิทธิธัญกิจ

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงสวรรคต

หลังจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จใน พระราชพิธีรัชมังคลาภิเษก และงานสมโภชพระบรมรูปทรงม้า เมื่อวันที่ ๑๕-๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๑ แล้ว พระองค์ก็ทรงมีอาการพระประชวร เนื่องจากพระองค์ทรงมีพระวักกะที่ไม่ปกติมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว จนมีพระอาการเรื้อรัง เมื่อครั้งเสด็จประพาสยุโรปนั้น ได้มีนายแพทย์ ผู้มีชื่อเสียงของต่างประเทศเข้าถวายการตรวจหลายคน และมีความเห็นว่า ถ้าพระองค์จะประทับอยู่ให้นานพอแก่การรักษา ก็มีทางแก้ไขให้หายได้ แต่พระองค์ไม่ทรงยอมที่จะประทับอยู่เป็น

เวลานาน เพราะทรงเป็นหวงบ้านเมืองไทยดังมีความในพระราชนิพนธ์ไกลบ้าน ว่า

“ที่มาไกลยิ่งเห็นแปลก ยิ่งกลับคิดถึงบ้านไม่ยกเพลิน คนที่คิดถึงบ้านนากลัวจะเหมือนคนที่ติดเหล้า ที่ร้อนก็คิดถึงบ้าน สนุกก็คิดถึงบ้าน”

เมื่อพระองค์เสด็จกลับจากการประพาสยุโรปครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๔๔๙-๒๔๕๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงขับรถไฟพาพระที่นั่งคันโปรด ไปทอดพระเนตรการเลี้ยงไก่พันธ์ต่างประเทศ พระองค์ไม่ทรงเสด็จลงจากพระที่นั่งอย่างเคย กลับทรงตรัสว่า “ห้องไม่ค่อยสบายจะรีบกลับ”

พระองค์ทรงประชวรพระนาภีเสีย และเสวยยาถ่าย ไม่มีพระอาการมากมายและทรงประทับอยู่ที่พระที่นั่งอัมพรสถาน

วันจันทร์ที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงประชวรอยู่เสด็จออกไม่ได้ พระองค์จึงโปรดให้ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ เข้าเฝ้าข้างในที่ประทับ พระองค์ตรัสคุยสนทนนาน เป็นแต่ทรงเล่าพระอาการว่า พระนาภีเสีย เสวยน้ำมันระหุ่งไม่เดิน เห็นจะเป็นด้วยยาเก่าไป จะต้องเสวยใหม่

พอวันพุธที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประชวรอยู่เนื่องจากถ่ายยาเดิมมากเกินไป จนพระองค์เพลียถึงกับต้องบรรทมในพระที่ และทรงมีพระราชดำรัส ให้ตามสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ขึ้นมาถวายการพยาบาล พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสในครั้งนั้นว่า

“ฉันเรียกแม่เล็กมา มอบให้เป็นเจ้าของใช้”

พระอาการประชวรของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้งนี้ ทุกคนทราบแต่เพียงพระองค์ทรงมีพระนาภีเสีย พระบังคนหนักไม่ออก ต้องเสวยน้ำมันระหุ่ง เพื่อให้ระบบพระกระยาหารเดินสะดวก แต่เมื่อเสวยแล้วไม่ได้ผล พระองค์ทรงคิดว่ายาอาจจะเก่า จึงทรงหามาเสวยเพิ่มขึ้นอีก จึงให้มีพระอาการถ่ายมากเกินไปจนทรงอ่อนเพลีย ถึงกระนั้นพระองค์ก็ยังทรงเสวยพระกระยาหารได้ พระองค์จึงทรงมีพระราชดำรัสสั่งให้ พระนางเจ้าสุชุมาลมารศรี พระราชเทวี ตั้งขนมจีนน้ำยาถวายตอนกลางวัน และตอนเย็นให้จัดกระทงสังฆทาน กระทงใหญ่ และกระทงเล็ก เครื่องคาว ชูฉีปลาสด สด แกงเผ็ดหมูหวานผัด น้ำพริกผัด ปลาตุ๋นย่างทอด เครื่อง และของหวานอีกเจ็ดสิ่ง พระกระยาหารอยู่กันกระทง มีใบตองปิดเป็นสามชั้น พระองค์ทรงเสวยพระกระยาหารได้ แต่เมื่อพระองค์เสวยแล้ว ก็ยังไม่สบายพระนาภี จนต้องเสวยพระโอสถตามหลังไปด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั้นทรงมีโรคประจำพระองค์ คือ พระวัณโรคปอด จนเป็นเหตุให้พระองค์ทรงเสด็จไปรักษาพระองค์ในประเทศยุโรป

ตามหมอฝรั่ง ด้วยต่างประเทศนั้นมีการแพทย์เจริญ และการรักษาที่ดีกว่า หมอได้แนะนำไว้ว่าให้ระวังอย่าให้ทรงมีไข้ได้ เกรงว่าโรคใดจะซ้ำเติม

วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ มีรับสั่งให้มหาดเล็ก ไปตามหมอเบอร์เกอร์ หมอโรเตอร์ และหมอบัวซ์ มาเข้าเฝ้าโดยเร็ว และรับสั่งในพระยาบุรุษรัตนราชพัลลภ จัดที่ให้หมออยู่เฝ้าพระอาการประจำและจัดอาหารเลี้ยงหมอตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระอาการพระบังคนหนักค้างอยู่นาน เมื่อเสวยพระโอสถปิดพระบังคนหนักออกมา จึงอ่อนพระทัย พระกระเพาะอาหารอ่อน ไม่มีแรงพอที่จะย่อย พระกระยาหารใหม่ต้องพักบรรทมหนึ่ง งดเสวยพระกระยาหารเสีย ๒๔ ชั่วโมง ก็จะมีอาการเป็นปกติ และหมอได้ฉีดยาอินทรีไปหนึ่ง

วันศุกร์ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ตอนย่ำรุ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบรรทมตื่นแล้วตรัสว่า “พระศอกแห้ง” พระองค์ทรงเสวยพระสุธารสเย็น คณะแพทย์ไทยถวายพระโอสถแก่พระเสมาแห่ง รับสั่งว่า

“อยากจะทำอะไร ๗ ให้ชุ่มพระศอก”

สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ถวายน้ำผลเงาะคั้นผลหนึ่ง พอเสวยได้สักครู่เดียวพระองค์ก็ทรงพระอาเจียนออกมาหมด สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงตกพระทัยรับสั่งให้เรียกหมอฝรั่งทั้งสามคนขึ้นไปตรวจพระอาการ หมอฝรั่งกราบบังคมทูลว่า

“ที่เสวยน้ำผลเงาะหรือเสวยอะไรอื่นในเวลา นี้ ไม่ค่อยจะดีเพราะกระเพาะว่าง และยังอีกเสบเป็นพิษอยู่ ดังนั้นเมื่อเสวยพระกระยาหารหรือพระโอสถ จึงทำให้พระองค์ทรงพระอาเจียนมาหมด และเสวยพระกำลังไปด้วย ขอให้อยู่นิ่ง ๆ จะมีพระอาการดีกว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกริ้วหมอบัวซ์ “อาหารก็ไม่ให้กิน ยาก็ไม่ให้กิน ให้นอน

นิ่ง ๆ อยู่เฉย ๆ จะรักษาอย่างไรก็ไม่รักษามันจะหายได้อย่างไร” แล้วพระองค์ตรัสต่อไปว่า

“เชื่อถือหมอฟรังไม่ได้ ประเดี๋ยวพุดกลับไปอย่างโน้นอย่างนี้ ไม่แน่นอนเป็นหลักฐานอะไรได้”

ดังนั้นสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ จึงทรงปรึกษา กับ พระเจ้าน้องยาเธอทั้งหลาย คือ กรมหลวงเทเวศร์วรวงศ์วิโรจการ กรมหลวงดำรงราชานุภาพ กรมหลวงนครราชสีมา รวมทั้ง พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต ถึงพระอาการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเรื่องพระองค์ทรงไม่แนพระทัยว่า ควรจะเลิกฟังหมอฟรัง เมื่อเจ้านายสำคัญได้ซักถามหมอฟรังแล้ว หมอฟรังทั้งสามยืนยันว่า ไม่ควรวีตกกังวลแต่อย่างใด ยังไม่เป็นไร เมื่อบรรทมอยู่หนึ่ง ๆ ก็จะหาย เจ้านายทั้งสี่พระองค์ปรึกษากันแล้ว จึงมีความเห็นว่า หมอฟรังได้แนะนำถูกต้องแล้ว สมควรที่จะเปิดโอกาสให้เข้าเฝ้าถวายการรักษาต่อไป

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบเรื่องก็ทรงนิ่งเงียบ พระองค์มิได้ทรงรับสั่งว่าอย่างไร พระองค์ก็คงจะไม่ค่อยพอพระทัยเท่าไรนัก ครั้นเมื่อเลี้ยงอาหารเข้าเจ้านายและหมอฟรังอยู่ พระองค์ก็ทรงพระอาเจียนเป็นน้ำสีเขียวเหมือนข้าววาคู ประมาณหนึ่งจานชุป หมอฟรังว่าสีเขียวนี้เป็นน้ำดีแล้วพระองค์ก็ทรงมีพระอาการซึ่มบรรทมหลับอยู่เสมอ พระองค์ทรงมีรับสั่งว่า

“การเจ็บครั้งนี้จะรักษากันอย่างไร ก็ให้รักษากันเถิด”

เวลาเที่ยงเจ้านายและหมอได้ขึ้นไปตรวจเฝ้าพระอาการ พระองค์ยังคงมีพระอาการซึ่มบรรทมหลับอยู่ตลอดเวลา มีพระบังคนเบาครั้งละประมาณหนึ่งช้อนกาแฟ เป็นสีเหลืองอ่อน สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ทรงรับสั่งให้เจ้านายผลัดเปลี่ยนกันประจำพระอาการอยู่เสมอ ตอนบ่ายพระอาการมีพระเสโทออกตามพระวรกาย พระองค์ทรงสร้างไข้ มีความร้อนในพระองค์

วัดปรอทได้ ๑๐๐ เศษ ๔ และมีพระบังคนเบาครั้งที่สองประมาณ ๑ ช้อนกาแฟ สาเหตุที่มีพระบังคนเบาบ่อยนั้น เป็นเพราะพระองค์ไม่ได้เสวยอะไร เสวยแต่พระสุธารสชั้วสองสามช้อนเท่านั้น ก็ซึ่มซาบไปตามพระองค์เสียหมด ทำให้พระบังคนเบาบ่อยไป

ตอนเย็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีรับสั่งกับ พระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต ว่า “การรักษาเดี๋ยวนี้เป็นอย่างไรใหม่เสียแล้ว” แล้วก็ไม่ว่าสัสิ่งอะไรอีก

เจ้านายและหมอรู้สึกว่า พระอาการไม่ใช่ทางพระธาตุพิการอย่างเดียว เป็นทางพระวิกกะเครื่องกรองพระบังคนเบาเสียและมีพระอาการมาก พระองค์ทรงมีพระบังคนเบาครั้งที่สาม ประมาณหนึ่งช้อนกาแฟ ทำให้หมอดังต้องรีบประชุมประกอบพระโสตบำรุงพระบังคนเบาโดยเร็ว และใช้เครื่องสวนพระบังคนเบาช่วยก็ไม่ได้ผล ไม่มีพระบังคนเบาเลย

ตอนค่ำ พระองค์บรรทมหลับ ได้ยินเสียงหายพระทัยดังและยาวมาก การหายพระทัยและพระชีพจรยังคืออยู่ ความร้อนในพระองค์ลดลงแล้ว หมอได้ประชุมตั้งพระโสตแก่พระบังคนเบา ประมาณหนึ่งทุ่มเศษ พระองค์มีพระบังคนเบาเป็นครั้งที่สี่ ประมาณหนึ่งช้อนเกลือ นับเป็นครั้งสุดท้าย

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธฯ พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ได้มาเฝ้าพระอาการตอนค่ำ อยู่เต็มพระที่นั่ง เวลాయามหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบังคนหนักถึงสามครั้ง เป็นน้ำสีดำ ๆ หมอฟรังหมอไทยตรวจดูว่าดีขึ้น ด้วยมีพระบังคนเบาปนอยู่ด้วย วันนี้พระองค์เสวยน้ำชุปไก่เป็นพัก ๆ พักละ ๓ ช้อนบ้าง ๔ ช้อนบ้าง

พระเจ้าน้องยาเธอ กรมขุนสรรพสิทธิประสงค์ ชงน้ำโสมส่งขึ้นไปถวายให้พระองค์ทรงจิบเพื่อบำรุงพระกำลัง คืนนี้ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธฯ พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการ กลับดีดีกว่าคืนก่อน ๆ

วันเสาร์ที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระอาการหนักมาก พระบงคนเบาที่คาดว่าจะมีก็ไม่มี พิษของพระบงคนเบา ซึมไปตามเส้นพระโลหิตทั่วพระองค์ ทำให้เป็นพิษ เชื่องซึม บรรทมหลับอยู่เสมอ หมอตั้งพระโอสถถวาย เร่งให้มีพระบงคนเบาแรงขึ้นทุกที หมอฝรั่งประชุมกันและเขียนรายงานพระอาการว่า พระอาการมากเหลือกำลัง พอที่จะถวายการรักษาแล้ว

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาจักรีราฎุข สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนพิษณุโลกประชานาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทอดพระเนตรรายงานพระอาการ ก็ทรงปรึกษาหารือให้พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ มาเฝ้าตรวจพระอาการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงนำพระเนตรโหล แต่ไม่ตรัสว่าอะไร พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ ตรวจอาการ แล้วยืนยันว่า พระอาการไม่เป็นไร เชื่อว่าบรรทมหลับเชื่องซึมอยู่นั้น เป็นด้วยฤทธิ์พระโอสถต่าง ๆ พอฤทธิ์พระโอสถหมดแล้ว ก็คงจะทรงสบายขึ้น ด้วยพระชีพจรยังเต้นเป็นปกติดี พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ นำพระโอสถไปตั้งถวายแก่พระศอแห่ง และขึ้นไปเฝ้าตรวจพระอาการอีกครั้งหนึ่ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตรัสว่า หมอมาหรือ ได้เท่านั้น แล้วก็ไม่ได้รับสั่งอะไรอีกต่อไป พระอาการตั้งแต่เข้าจนเย็น ไม่มีพระบงคนหนักและเบาเลย พระหทัยอ่อนลงมาก แต่ยังบรรทมหลับเชื่องซึมอยู่เสมอ เวลาย่ำค่ำสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครสวรรค์วรพินิต และหมอขึ้นไปเฝ้าตรวจอาการ พระองค์ทรงบรรทมหายพระทัยยาว ๆ และหายพระทัยทางพระโอษฐ์ฟันแรง ๆ จนเห็นพระมัสสุไหว พระองค์ทอดพระเนตรไม่จับใครเลย ลืมพระเนตรกว้างอยู่อย่างนั้น ส่วนพระภรรณยังได้ยिन เมื่อสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ กราบทูลว่า เสวยน้ำพระองค์ยังทรงพยักพระพักตร์รับ และเมื่อกราบทูลต่อว่าพระ

โอสถแก่พระศอแห่งของพระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ พระองค์ก็รับสั่งว่า “ฮือ” แล้วยกพระหัตถ์ขวาและซ้ายที่มีพระอาการลั่นลั่นขึ้นเช็ดน้ำพระเนตรคล้ายทรงพระกรรแสง พระนางเจ้าสุหมาลมารศรี พระราชเทวี ซึบเช็ดน้ำพระเนตรด้วยผ้าซึบพระพักตร์ซึบน้ำถวาย หมอฝรั่งได้จัดพระโอสถถวายช่วยบำรุงพระหทัยให้แรงขึ้น

ตั้งแต่เวลานั้น หมอฝรั่งนั่งประจำคอยจับชีพจร ตรวจพระอาการ ผลัดเปลี่ยนกันประจำอยู่ที่พระองค์ การหายพระทัยค่อย ๆ เบาลงทุกที พระองค์ ทรงบรรทมหลับอยู่เสมอ ไม่มีพระอาการกระวนกระวาย จนพระองค์เสด็จสวรรคตด้วยพระอาการสงบ เมื่อเวลาสองยามสี่สิบห้านาที (ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ เวลา ๐๐.๔๕ น.) รวมพระองค์ทรงมีพระชนมายุได้ ๕๔ พรรษา

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล พระธิดาของ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้จำความเล่าไว้ในเรื่อง “วันสวรรคตของรัชกาลที่ ๕” ว่า

“เช้าวันศุกร์ สมเด็จพระบรมราชินีนาถเสาวภาผ่องศรี เชิญเสด็จพ่อให้ไปเฝ้าที่หน้าม่าน (ข้างหน้าและข้างในต่อกัน) แล้วตรัสบอกว่า “พระอาการอื่น ๆ ดีหมดทุกอย่าง แต่หม่อมฉันไม่ชอบเรื่องพระบงคนเบา วันนี้อย่าอดวันมีข้าว ๑ ช้อนโต๊ะ จึงเชิญเสด็จท่านมาทูลจะได้คิดแก้ไข” เสด็จพ่อตกพระทัยเป็นครั้งแรก รีบทูลลว่า จะต้องเรียกประชุมหมอ แล้วก็กลับไปทูลเจ้านายที่ห้องแป๊ะเต่ง จัดการเรียกหมอที่ว่าดีในเวลานั้น ทั้งหมดมาประชุมตกลงกันถวายยาฉืดถวายสวน ทุกอย่างที่จะพึงทำได้ในเวลานั้นแต่ไม่มีผล คงได้พระบงคนเบาราว ๑ ช้อนกาแฟ ซึ่งน้อยลงไปอีกพอถึงเวลาค่ำ หมอก็พร้อมทูลเจ้านายว่า ถ้ามีราชการอันใดที่จะต้องกราบทูล ก็ให้กราบทูลเสียในตอนเช้าพรุ่งนี้ เพราะถ้าถึงเย็นจะเข้าโคม่า (ซึม) ที่ประชุมปรึกษาเห็นพร้อมกันว่า ไม่มีเหตุอันใดที่ต้องประชุมกล่าววบบวน แล้วสมเด็จพระ

วังบูรพาภิรมย์ ก็ตรัสสั่งให้เสด็จพ่อไปเชิญเสด็จสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเข้ามายังพระราชฐานแต่เช้า

รุ่งขึ้นวันเสาร์ราว ๗.๐๐ น. เสด็จพ่อเสด็จไปยังวังสราญรมย์ ตรัสเล่าว่าสมเด็จพระบรมฯ ยังไม่บรรทมตื่น ทรงพบหม่อมหลวง เพื่อ ฟังบุญ จึงตรัสบอกให้ตื่นพระบรรทมเดี๋ยวนั้น แล้วพากันเสด็จไปยังพระราชวังสวนดุสิตถึงตอนบ่าย ชาวประชวรมากก็รู้กันไปทั่วแล้ว และแทบทุกคนก็พากันไปฟังพระอาการทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายใน เวลาราวบ่าย ๔ โมง พระองค์เจ้าสายสนิทวงศ์ (ซึ่งทรงเป็นหม่อมพระองค์หนึ่ง) ขอเข้าไปดูพระอาการ พอถึงพระองค์ท่านก็ยกพระหัตถ์จับที่พระขี้พจที่พระบาท สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงหลับพระเนตรอยู่ ตรัสถามว่า “นั่นหม่อมหรือ” เป็นคำสุดท้ายแล้วก็มิได้ตรัสต่อไปอีกเลยค่อย ๆ ทรงพระบรรทมหลับไป ๆ จนหมดพระอัสสาศะ เมื่อเวลา ๒๔.๔๕ นาที พระบรมศพมิได้มีฐูปชิตติดปกติกว่าเวลาทรงพระบรรทมหลับตามปกติแต่ประการใด

กำหนดสงฆ์พระบรมศพที่พระที่นั่งอัมพรสถานในที่พระบรรทม แล้วเชิญพระบรมศพลงพระโกศทอง เชิญเสด็จขึ้นพระยานุมาศเคลื่อนกระบวนจากพระราชวังดุสิตไปสู่พระมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง เวลาค่ำ ๗.๐๐ น. เศษ

เสด็จพ่อทรงสั่งราชการพลาง ทรงพระกรแสงพลางอยู่ที่วังตอนเช้าวันอาทิตย์ พวกพี่น้องของข้าพเจ้าเขาก็พากันกลับเข้าวังหมดแทบทุกคน ข้าพเจ้ายังมีไขเข้าไปช่วยในวังไม่ได้ พอเสด็จพ่อทรงเครื่องเต็มยศใหญ่เข้าไปสวนดุสิตแล้ว ข้าพเจ้าก็ไปคอยเฝ้าพระบรมศพที่ริมถนนราชดำเนินแถวโรงเรียนนายร้อยทหารบก พวกราษฎรเอาเสื้อไปปูนั่งกันเป็นแถวตลอดสองข้างทาง จะหาหน้าใครที่จะยิ้มก็ไม่มีส่วนผู้เดียว ทุกคนแต่งดำน้ำตาไหลอย่างตลกอกตลกใจด้วยไม่รู้วิธี อาการมืดครึ้มมีหมอกขาวลงจัดเกือบถึงหัวคนเดินทั่วไปผู้ใหญ่เขายกมือขึ้น

แหละคือ “หมอกธรมฤกษ์” (หมอกธรมฤกษ์นี้ตามตำราโบราณว่า เป็นหมอกที่มีสีประจุดควันไฟดอกไม้เพลิง จะเห็นได้ตั้งแต่เช้าไปจนเที่ยง หรือตั้งแต่เที่ยงไปจนบ่ายหนึ่งป้ายสองโมง ถือว่าเป็นหมอกที่ร้ายนัก นัยว่าเกิดเพราะพระเกตุลำแดงเหตุให้ปรากฏ... ผู้เรียบเรียง) ที่ในตำราเขากล่าวถึง ว่ามักจะมีในเวลาที่มีเหตุใหญ่ ๆ เกิดขึ้น ไม่ช้าก็ได้ยินเสียงปืนในกระบวนเสียงเย็นใสจับใจมาแต่ไกล ๆ แล้วได้ยินเสียงกลองรับเป็นจังหวะใกล้เข้ามาในความมืดเสียงสังัด ที่มีเหตุเพราะต้องตัดสายไฟฟ้าบางตอนให้กระบวนผ่านไป และที่เรียกก็เพราะไม่มีใครพูดจากรู้ว่าอะไร ข้าพเจ้าเคยได้ยินเสียงปืนเสียงกลองมาแล้ว เคยได้เห็นแห่พระศพเจ้านายมาแล้วหลายองค์ แต่คราวนี้ตึกใจสะดุ้งทั้งตัว เมื่อเห็นพระมหาเศวตฉัตรกันมาบนพระบรมโกศสี่ขาทั่วกับสีทองเป็นสง่า ทำให้รู้ทันทีว่า พระบรมศพ แล้วร้องให้ออกมาโดยไม่ทันรู้ตัว เหลียวไปดูทางอื่น เห็นแต่แสงไฟจากเทียนที่จุดถวายสักการะอยู่ข้างถนนแวม ๆ ไปตลอด ในแสงเทียนนั้นมีแต่หน้าเศร้า ๆ หรือบิดหน้าอยู่เราหมอบลงกราบกับพื้นปฐพี พอเงยหน้าก็เห็นทหารยืนถือปืนเอาปลายลงดิน ก้มหน้าลงบนปืนอยู่ข้างหน้าเราเป็นระยะไปตลอด ๒ ข้างถนนนั้น น้ำตาของเขากำลังหยดลงแปะ ๆ อยู่บนหลังมือของเขาเอง ทหารซึ่งอยู่ในยูนิฟอร์มอันแสดงว่ากล้าหาญ ยังร้องไห้เพราะเสียดาบประมุขอันล้ำเลิศของเขา

เสด็จพ่อตรัสเล่าว่า ได้โทรเลขตามหัวเมืองให้ระวังเหตุการณ์ในตอนเปลี่ยนแผ่นดิน ได้ตอบมาทุกทางว่า ภายใน ๗ วันแต่วันสวรรคตนั้น ไม่มีเหตุการณ์ใจผู้ร้ายเกิดขึ้นเลยสักแห่งเดียวในพระราชอาณาจักร ฉะนั้น จึงจะต้องเข้าใจว่า แม้แต่โจรก็ยังเสียใจหรือตกใจ ในการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง พระปิยะมหาราช

ในทันทีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จสวรรคต พระบรมวงศานุวงศ์ใหญ่น้อยและข้าราชการบริหารไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน ต่างก็ร่ำร้องให้ตะเบ็งเซ็งแซ่

ทั่วพระที่นั่งอัมพรสถาน และทั่วพระนครในไม่ช้านัก ชาวสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ ล่วงรู้ไปทั่วแผ่นดิน จนเกิดความเศร้าโศกไปทั่วพระราชอาณาจักร

คืนวันนั้น ท้องฟ้าที่มีดลสว่างได้ครึ้มหนัก แล้ว ก็มีสายฝนตกพรำเหมือนรับรู้ถึง สยามประเทศได้ สูญเสีย “สมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชเจ้า พระองค์ ผู้เป็นพระปิยะมหาราชของชาวสยาม”

ครั้นเมื่อ กระทบเกียรติยศได้แก่ พระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จากพระที่นั่งอัมพรสถาน อัญเชิญเสด็จกลับสู่ พระบรมมหาราชวัง โดยผ่านถนนราชดำเนินไปอย่างช้าช้านั้น แตรวงทำเพลงพญาโศกนำขบวนพระบรมศพ ราษฎรทั้งสองข้างถนนมารอเฝ้ากราบพระบรมศพอยู่นานนับตาสองเทียนในมือส่องสว่างเป็นแถวยาวเหยียด เมื่อพระโกศทรงพระบรมศพผ่านมาถึงตอนใด เสียงร้องไห้กระซิกสะอื้นให้อยู่ที่นั่น ก็พลันเปลี่ยนเป็นเสียงโหยอย่างสุดเสียง เป็นเช่นนี้ไปตลอดทาง แม้แต่ทหารที่ยืนนิ่งระวางเหตุอยู่สองข้างถนนก็อดไม่ได้ที่ร้องไห้

และเมื่อขบวนพระบรมศพผ่านมา เหล่าทหารได้ ถวายความเคารพ น้ำตาก็หลั่งไหลอาบแก้ม ทั้ง ๆ ที่พยายามอดกลั้นมิให้เสียงสะอื้นออกมาจากปาก

เมื่อพระโกศพระบรมศพ อัญเชิญขึ้นประดิษฐานบน พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง ทันทีนั้น ได้เกิดพายุอื้ออึง ฝนตกอย่างหนัก สายฟ้าพาดเปรี้ยง ๆ แลปลปลาบอย่างน่ากลัว รวากับว่าฟ้าจะพิโรธและโศกเศร้าที่กรุงสยามต้องสูญเสีย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชเจ้า พระองค์ผู้ทรงได้รับพระราชสมัญญานามจากประชาชนชาวสยามว่า

“สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง” และ “สมเด็จพระปิยะมหาราช”

อันเป็นที่ประจักษ์ชัดถึงพระมหากษัตริยาธิคุณที่มากพันสุดพรรณนาว่า พระองค์ทรงเป็น สมเด็จพระราชาธิราช ผู้เป็นที่รักของประชาชนทั้งแผ่นดินชั่วฉิบนิรันดร์

บทความเรื่อง: การพัฒนาบ้านเมืองสมัยรัชกาลที่ ๕

* แก๊ซข้อมูล เล่มที่ ๘๖ ตอนที่ ๑ คอลัมน์แรกบรรทัดสุดท้าย หน้าที ๒๒
พระราชวังบนเขาสัตนาท ที่สมุทรปราการ แก๊ซเป็น
พระราชวังบนเขาสัตนาท ที่เขาวัง ราชบุรี

เสนาบดีเกษ

พ.ท.ดร.กิตติภพ พรหมดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กองวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สกศ.ร.ร.จปร.

สำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ขั้วโลกใต้ กับนักวิจัยจาก รร.จปร. (พ.ท.ดร.กิตติภพฯ) ในโครงการวิจัยตามพระราชดำริ

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การเดินทางไปต่างประเทศสำหรับคนไทยในสมัยนี้ไม่ใช่เรื่องยาก แต่มีคนไทยนับจำนวนได้ที่มีโอกาสเดินทางไปขั้วโลกใต้หรือทวีปแอนตาร์กติกา พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คือคนไทยพระองค์แรกที่เสด็จฯ ไปทวีปดังกล่าวในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๖ การเสด็จฯ ครั้งนั้น คือที่มาของพระราชดำริที่จะทรงสนับสนุนนักวิจัยไทยให้เดินทางไปทำงานวิจัยที่ขั้วโลกใต้อย่างสม่ำเสมอ เพื่อเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ สำนักงานพัฒนา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จึงได้รับสนองพระราชดำริ ซึ่งทำให้เกิดร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในเรื่องดังกล่าว และมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่าง สวทช. และองค์การบริหารขั้วโลกเหนือและขั้วโลกใต้แห่งชาติ (Chinese Arctic and Antarctic Administration; CAA) สังกัดสำนักงานบริหารกิจการทางทะเล เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ จากนั้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีนักวิจัยไทยร่วมเดินทางไปปฏิบัติงานวิจัย ณ ทวีปแอนตาร์กติกา

คณะสำรวจแอนตาร์กติกากาแห่งจีน (Chinese National Antarctic Research Expedition - CHINARE) ตามบันทึกความเข้าใจดังกล่าวแล้ว ๕ รุ่นรวม ๙ คน (ปัจจุบันเป็นรุ่นที่ ๖ เป็นคนที่ ๑๐ ซึ่งขณะนี้กำลังทำวิจัยด้านดาราศาสตร์)

ด้วยพระมหากษัตริย์คุณใน พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ผู้บัญชาการพิเศษ รร.จปร. (ขณะนั้นทรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) พ.ท.ผศ.ดร. กิตติภพ พรหมดี กองวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม สกศ.รร.จปร. จึงได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เป็นหนึ่งในนักวิจัยจากไทยที่ได้รับโอกาสนั้น ภายใต้โครงการวิจัยทั่วโลกตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มุลนิธิเทคโนโลยีสารสนเทศตามพระราชดำริฯ ด้วยการเดินทางไปสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้ร่วมกับคณะสำรวจและวิจัยของจีนครั้งที่ ๓๔ (CHINARE 34) ในห้วงวันที่ ๒๖ มกราคม - ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ ณ สถานีวิจัยเกรทวอลล์ บนคาบสมุทรฟิลเดสของ เกาะคิงส์จอร์จ ทวีปแอนตาร์กติกา (Great Wall Station, Fildes Peninsular, King George Island, Antarctica)

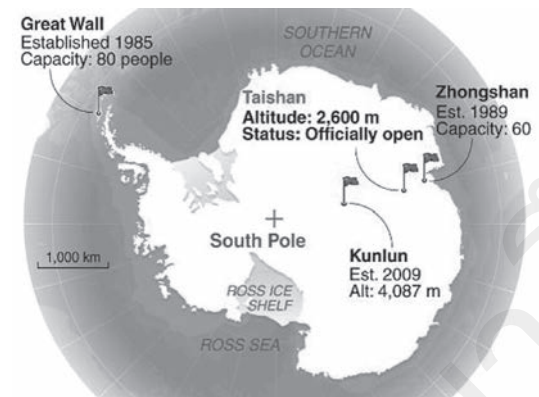
หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจ พ.ท.กิตติภพฯ ได้มีโอกาสเล่าถึงการทำงานวิจัยและประสบการณ์ดังกล่าวถวายหน้าพระที่นั่ง พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒ ครั้ง ในการบรรยายวิชาไทยศึกษาแก่นร. ชั้นปีที่ ๒ ณ กองวิชาประวัติศาสตร์ สกศ.รร.จปร. เรื่อง “การร่วมการสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทั่วโลก : ประสบการณ์และข้อสังเกต” วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ และเรื่อง “การสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทั่วโลก : ความก้าวหน้าของโครงการวิจัย” วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

กองบรรณานุกรม “เสนาศึกษา” เห็นว่า เนื้อหาและภาพที่นำเสนอมีประโยชน์และคุณค่า

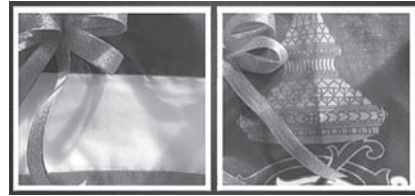
อย่างยิ่งทั้งในแง่วิชาการและในฐานะบันทึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งแสดงถึงพระราชวิสัยทัศน์และพระมหากษัตริย์คุณในพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีต่อวงวิชาการโดยรวม และ รร.จปร. โดยเฉพาะ จึงขอให้ พ.ท.กิตติภพ เรียบเรียงนำมาเผยแพร่อีกครั้ง ต่อไปนี้คือ เรื่องเล่าประกอบภาพที่ได้จากการสำรวจและการวิจัยทั่วโลกได้ครั้งนั้น

วัตถุประสงค์ของการเดินทาง

การเดินทางครั้งนี้ เป็นการเดินทางร่วมไปกับ คณะสำรวจและวิจัยของจีนครั้งที่ ๓๔ (Chinese National Antarctic Research Expedition; CHINARE 34) จุดหมายสำคัญคือ สถานีวิจัยเกรทวอลล์ บนคาบสมุทรคิงส์จอร์จ ทวีปแอนตาร์กติกา

การออกสำรวจและวิจัยบริเวณสถานีวิจัยเกรทวอลล์ (Great Wall Station) และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

พลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดเกล้าฯ ให้ผู้วิจัยเข้าเฝ้าฯ ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา วันที่ ๒๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกราบบังคมทูลและรับพระราชทานพรก่อนออกเดินทาง ในการนี้ โปรดเกล้าฯ พระราชทานธงชาติไทยและธงพระนามาภิไธยย่อ สธ. เพื่อนำไปโบกสะบัดที่ทวีปแอนตาร์กติกา

ระหว่างวันที่ ๒๖ มกราคม - ๗ มีนาคม ๒๕๖๑

คณะทั้งสิ้นประมาณ ๒๓๐ คน เป็นชาวต่างชาติ ๘ คน นอกเหนือจากคนจีน มีคนไทยเพียง ๒ คน คือ ผู้เขียน (พ.ท.กิตติภพ พรหมดี) และ ดร.ธัตต์ เจริญกาลัญญาตา ภาควิชาวิศวกรรมสำรวจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวใจสำคัญของการเดินทางก็คือ การสำรวจและทำวิจัย นักวิจัยแต่ละคนมีหัวข้อวิจัยต่าง ๆ กันไป

การออกสำรวจและวิจัยบริเวณสถานีวิจัยเกรทวอลล์ (Great Wall Station) และบริเวณพื้นที่ใกล้เคียง

หัวข้อวิจัยและวัตถุประสงค์

หัวข้อวิจัยของผู้เขียน คือ “การศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงด้านบรรยากาศโดยใช้ระบบนำทางด้วยดาวเทียม” (The study of environmental change and atmospheric phenomena in Antarctic using GNSS) มีวัตถุประสงค์ ได้แก่

๑. เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ด้านบรรยากาศและการคายระเหยของไอน้ำบริเวณชั้นบรรยากาศด้วยระบบนำทางด้วยดาวเทียม (GNSS) บริเวณพื้นที่ของทวีปแอนตาร์กติกา

๒. เพื่อใช้เทคนิคด้าน GNSS ในการพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ทวีปแอนตาร์กติกาและพื้นที่ทวีปอื่น ๆ ที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกัน

ทั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยด้าน Geodesy เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้กำหนดวิธีการวิจัย ๒ ประการ ดังนี้

๑. ประยุกต์ใช้ GNSS ในการศึกษาชั้นบรรยากาศชั้นโทรโพสเฟียร์ และไอโอโนสเฟียร์

บรรยากาศชั้นโทรโพสเฟียร์มีความแปรปรวนมากที่สุด รวมถึงเป็นชั้นบรรยากาศที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์มากที่สุด ส่วนบรรยากาศชั้นไอโอโนสเฟียร์มีการปลดปล่อยไอออนหรือประจุไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นคุณลักษณะของบรรยากาศชั้นนี้ ซึ่งมีอนุภาคไอออนที่แตกตัวออกจากสภาวะ

โมเลกุล สภาวะดังกล่าวนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญของการศึกษาด้านการป้องกันรังสีชนิดต่าง ๆ จากนอกโลก เช่น คอสมิกส์ เอ็กซ์ แกรมม่า และอัลตราไวโอเล็ต เป็นต้น รวมไปถึงการควบคุมอุณหภูมิของโลกที่บรรยากาศชั้นนี้มีผลโดยตรง

ในงานวิจัย ได้ออกแบบการทดลองติดตั้งเครื่องรับไว้บริเวณโดยรอบสถานีเกรทวอลล์จำนวน ๗ จุด และมีการเปลี่ยนแบตเตอรี่ทุก ๖ ชั่วโมง เพื่อเป็นการรับข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

๒. ประยุกต์ใช้ GNSS เพื่อศึกษาการคายระเหยของไอน้ำและธารน้ำแข็ง

ธารน้ำแข็งที่มีอยู่ทั่วโลกนั้น ทวีปแอนตาร์กติกา มีปริมาณมากที่สุดคิดเป็น ๙๐ เปอร์เซ็นต์ของโลก นอกจากพื้นที่ ๆ กว้างใหญ่แล้วยังมีความหนาเฉลี่ยที่สูงมาก ดังนั้นการศึกษ้อัตราการคายระเหยของไอน้ำและการละลายของธารน้ำแข็งบริเวณทวีปแอนตาร์กติกาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นควบคู่กับการศึกษาคุณสมบัติและโครงสร้างของดินในบริเวณดังกล่าว ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะสามารถคำนวณหรือประมาณอัตราการเพิ่มของระดับน้ำทะเลได้อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้น

เมื่อได้รับการตอบรับ (accept) แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการเขียนและกรอกเอกสารที่เรียกว่า SPA เพื่อยื่นขออนุญาตได้รับอนุญาตเพื่อเข้าทำวิจัยในพื้นที่ต่าง ๆ โดยรอบสถานีวิจัยเกรทวอลล์ ของจีน

การโบกธงชาติและธงพระนามาภิไธยย่อ สธ. เพื่อแสดงการมาถึงของทีมนักวิจัยจากประเทศไทยกระทำต่อเนื่องทุกวัน

ในการศึกษาดังนี้ได้เก็บตัวอย่างดินบริเวณพื้นที่โดยรอบสถานีเกรทวอลล์จำนวน ๒๐ จุด เพื่อศึกษาการคายระเหยที่ผิวดินและการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ รวมไปถึงการศึกษาและวิเคราะห์คุณสมบัติของดินในลักษณะต่าง ๆ อีกด้วย

Permit	
No.2017/10	
Competent Authority: Chinese Arctic and Antarctic Administration	
Area permitted for entry: Ardley Island, Fildes Peninsula	
Valid period: from Jan.31 to Feb.28, 2018	
Issued to: Dr. Kittiphop Promdee, Dr. Teetat Charoenkalunyuta	
Activity permitted: Global Navigation Satellite System (GNSS) survey	
Requirement: strictly in accordance with the relevant articles and clauses of Antarctic Treaty and The Protocol on Environmental Protection and its annexes	
Issued by:	
Date of issue:	2017.12.29

หลังจากนั้น ทางกรจีนจะออกใบอนุญาต (Permit) ให้เข้าไปทำวิจัยร่วมกับทีมนักวิจัยจากจีนที่สถานีวิจัยเกรทวอลล์ พร้อมระบุช่วงเวลาที่ได้รับอนุญาต

การตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมแพทย์ทหารเรือ โดยมีนายแพทย์ทหารเรือคอยกำกับและดูแลตลอดทุกขั้นตอน จนถึงขั้นตอนการประเมินผล

ก่อนออกเดินทาง

เสนอโครงการวิจัยและการตอบรับจากทางการจีน

แต่ทุกครั้งก่อนที่นักวิจัยไทยจะได้รับอนุมัติให้ทำวิจัยและสำรวจทั่วโลกได้ร่วมกับทางการจีนได้ ต้องส่งโครงการวิจัย (proposal) ให้องค์การบริหารทั่วโลกของจีนพิจารณาและรับรอง กระบวนการพิจารณาจะใช้ระยะเวลาประมาณ ๑-๒ เดือน

ก่อนการเดินทางต้องมีการตรวจสุขภาพร่างกาย ณ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมแพทย์ทหารเรือได้ตรวจสุขภาพที่ค่อนข้างละเอียดเพื่อดูความสมบูรณ์ของร่างกายในด้านต่าง ๆ ทั้งระบบเลือด สายตา สำหรับเตรียมความพร้อมอย่างเต็มที่ในการลงพื้นที่สำรวจและวิจัยในบริเวณพื้นที่ที่มีข้อจำกัดด้านสภาวะทางสิ่งแวดล้อมสูงในด้านอุณหภูมิ

ชุดและอุปกรณ์

ทางการจีนเป็นฝ่ายจัดหาชุดและอุปกรณ์ต่าง ๆ ส่งไปที่ภาควิชาวิศวกรรมสำรวจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สำหรับซื้อคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กและกล้องถ่ายรูปเพื่อใช้ในงานวิจัย

ผลการตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้า กรมแพทย์ทหารเรือ ได้รับการประเมินผลการตรวจสุขภาพที่ดี สภาวะร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรง และมีความปกติดี

the 34th CHINARE Antarctic Research (Geodesy)

Project title: The study of environmental change and atmospheric phenomena in Antarctic using GNSS

Dr.Kittiphop Promdee and Dr.Teetat Charoenkalunyuta

Background, objective and significance

The influence of the environment and environmental change is largely effect to humanity. Nowadays, not only the collected physical nature like soil and water can study the environmental change but also the technology in geodesy area can apply to study the environment especially in Global Navigation Satellite System (GNSS) [1,2].

ชุดเสื้อผ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการสำรวจและวิจัยทั่วโลกได้

ชุดและอุปกรณ์ที่ได้รับจากทางจีนถือเป็นมาตรฐานที่นักวิจัยทุกคนจะต้องใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์เบ็ดเตล็ดที่สามารถใช้ได้ทั่วไป รวมประมาณ ๔๐ รายการ แต่มีรายการหลัก ๆ ๑๗ รายการ เช่น เสื้อและกางเกง ๓ ชุด รองเท้า ๓ คู่ ถุงมือ ๒ ชุด หมวก ผ้าพันคอ แวนตา เป็นต้น

ก่อนออกเดินทาง ได้ให้สัมภาษณ์ แก่ผู้สื่อข่าวจากสถานีโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง ๕ ที่สนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ

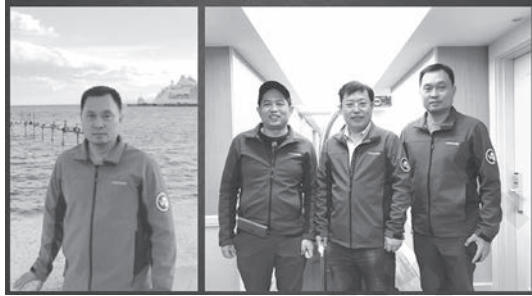
เดินทาง

ผู้เขียน และ ดร.ธิทัต ออกเดินทางจากประเทศไทยในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เริ่มจากสนามบินสุวรรณภูมิไปเมืองแฟรงก์เฟิร์ต ประเทศเยอรมนี พัก ๑ คืน จากนั้นต่อไปยังเมืองเซา เปาโด ประเทศบราซิล กรุงเทพมหานคร ประเทศชิลี เมืองพุนตา อารีเนส เมืองใต้สุดของประเทศชิลี นอนพัก ๒ คืน รอบินข้ามช่องแคบมาเจลแลน (Magellan Strait) ไปทวีปแอนตาร์กติกา

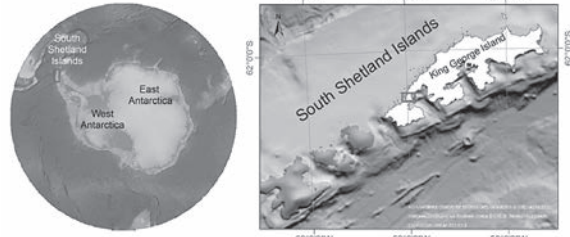
ส่วนการเดินทางของฝ่ายจีนนั้น เป็นที่มั่งนักวิจัยชุดใหญ่ เดินทางด้วยเรือมังกรหิมะ หรือเรือตัดน้ำแข็งชื่อ เสวี่ยหลง (Xue Long) เริ่มต้นออกเดินทางจากท่าเรือนครเซี่ยงไฮ้ ประเทศจีน ไปทางทวีปออสเตรเลีย แล้วเข้าสู่สถานีวิจัยจงซาน (Zhongshan) ซึ่งเป็นชื่อภาษาจีนกลางของ ดร.ซุน ยัต-เซ็น อดีตผู้นำจีน การเดินทางทางเรือของทีมชุดใหญ่ใช้เวลานานมาก คือ ตั้งแต่เดือนตุลาคมจนถึงเมษายนของปีถัดไป ใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ ๕ เดือนเศษ สาเหตุที่เริ่มเดินทางช่วงปลายเดือนตุลาคมและใช้เวลานาน ก็เนื่องจากช่วงปลายเดือนพฤศจิกายนจะเริ่มเข้าหน้าร้อนของทวีปแอนตาร์กติกา อีกทั้งต้องเผื่อระยะเวลาการเดินทางทางเรือไว้ด้วย

เมื่อเดินทางถึงกรุงเทพมหานคร เมืองหลวงของชิลี ได้พบกับนักวิจัยชาวจีนทั้งทีม และเมื่อถึงเมืองพุนตา อารีเนส (Punta Arenas ชื่อเดิมคือ

เดินทางถึงเมืองพุนตา อารีเนส (Punta Arenas) เข้าที่พัก
ที่ทางหัวหน้านักวิจัยจากจีนจัดเตรียมไว้

พื้นที่สำรวจและศึกษาวิจัย ตั้งอยู่ที่พิกัด 62°0'13"0.62" องศาใต้
และ 58°0'57"42.68" องศาตะวันตก

Magallanes มากายาเนส) เมืองใต้สุดของชิลี ได้มี
โอกาสถ่ายภาพกับหัวหน้านักวิจัยจากจีน คือคุณ
ลิ ซง วู (Li Zhong Wu) จากเมืองนี้เป็นต้นไป ค่าใช้จ่าย
ทุกอย่างอย่างทั้งค่าอาหารการกิน ค่าที่พัก ค่าใช้สอย
และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ทางการเงินให้การสนับสนุน

สถานที่ตั้งของสถานีวิจัยเกอวอลล์

บริเวณพื้นที่ที่ทำการสำรวจและวิจัยอยู่ส่วน
ปลายของทวีปแอนตาร์กติกา ทวีปนี้อยู่ลงไปทางใต้
ของทวีปอเมริกาใต้ในส่วนของประเทศชิลีและประเทศ
อาร์เจนตินาตอนใต้ แอนตาร์กติกาเป็นทวีปที่มีขนาด
ใหญ่เป็นอันดับที่ ๕ ของโลก นอกจากนี้ ยังมี
บทบาทสำคัญและมีอิทธิพลมากต่อทวีปต่าง ๆ ของ
โลกในด้านสิ่งแวดล้อม และเป็นที่ตั้งของสถานีวิจัย
จำนวนมากของประเทศต่าง ๆ

สถานีวิจัยหลัก ๆ ในทวีปแอนตาร์กติกา ส่วน
มากเริ่มต้นจากการบุกเบิกของประเทศมหาอำนาจ
บางประเทศในยุคแรก ๆ แล้วตามมาด้วยประเทศ
อื่น ๆ ทั้งที่ตั้งอยู่ใกล้เคียงหรือห่างไกล แต่มีความ
สนใจและทุ่มเทที่จะทำงานสำรวจและวิจัยที่ทวีป
แห่งนี้ ในอนาคต เป็นไปได้ที่จะมีสถานีวิจัยของ
ประเทศไทยเพื่อการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ใน
แขนงต่าง ๆ เนื่องจากในปีนี้ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ทางจีน
จะเปิดห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์ให้แก่
ประเทศไทย ณ สถานีวิจัยเกอวอลล์

สถานีวิจัยหลัก ๆ ของประเทศต่าง ๆ ในโลก บริเวณทวีป
แอนตาร์กติกา

สัมผัสแรกจากขั้วโลกใต้

คณะสำรวจและวิจัยเดินทางถึงที่หมายใน
วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ เมื่อออกจากเครื่องบินที่
สามารถลงได้ในพื้นที่ที่เต็มไปด้วยดินและกรวด
ขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ สัมผัสแรกเมื่อถึงแผ่นดิน
ในส่วนของทวีปแอนตาร์กติกา ก็คือ อากาศหนาว
เย็นอย่างชัดเจน ถึงแม้จะเป็นฤดูร้อนของที่นี่
อุณหภูมิในขณะนั้นอยู่ในช่วง -๑ ถึง -๗ องศา
เซลเซียส ทำให้ต้องนำชุดปฏิบัติการวิจัยสีแดงซึ่ง
เป็นชุดกันหนาวที่ดีที่สุดมาสวมใส่โดยอัตโนมัติ
เพราะทุกคนทราบดีว่าได้เริ่มเผชิญกับสภาวะที่
สุดขั้วและทำท่ายแล้วในขณะนี้

เดินทางถึงแผ่นดินทวีปแอนตาร์กติกาด้วยเครื่องบิน
พร้อมทีมคณะวิจัยจากจีน

ภาพถ่ายของนักสำรวจวิจัยชุดที่ ๓ ซึ่งเป็นชุดสุดท้ายที่เข้าไปทำ
วิจัยที่สถานีเกรทวอลล์ (Great Wall Station) ในระหว่าง
วันที่ ๒๙ มกราคม ถึง ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เดินทางด้วย
เครื่องบิน ธงรุ่น CHINARE 34 เป็นสีน้ำเงิน

ภาพถ่ายของนักสำรวจวิจัยชุดที่เข้าไปทำวิจัยที่สถานีจง ซาน
ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเมษายน ๒๕๖๑ เดินทางด้วยเรือ
ตัดน้ำแข็งเสวี่ยหลง (Xue Long) ธงรุ่น CHINARE 34
เป็นสีแดง

การเดินทางต่อไปยังสถานีวิจัยเกรทวอลล์

จากนั้นได้โหลดของลงจากเครื่องบิน แล้วขน
ย้ายถ่ายเทใส่รถยนต์จากสถานีวิจัยต่าง ๆ ทั้งของ
จีน ซิลี และรัสเซีย ระหว่างคณะเดินทางสู่สถานีวิจัย
เกรทวอลล์นั้น ได้พบเห็นนักท่องเที่ยวจากหลาย ๆ
ประเทศที่เดินผ่านไปมา ต่างโบกมือทักทายกันด้วย
อภัยาศัยที่ดีและมีมิตรไมตรีต่อกัน

เมื่อไปถึงอาคารที่พัก (Living building)
สถานีวิจัยเกรทวอลล์จัดเตรียมห้องพักและสิ่ง
อำนวยความสะดวกไว้ให้เรียบร้อยแล้ว ภายในห้อง
มีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างดี แน่นนอนว่า ต้อง
มีเครื่องทำความร้อน มีห้องน้ำในตัวแต่ใช้เฉพาะ
ล้างหน้า แปรงฟัน และขับถ่าย ส่วนห้องอาบน้ำตั้ง
แยกอยู่ในอาคารอีกหลังหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นอาคารซักรีด
และกิจกรรมออกกำลังกายด้วย

สถานีวิจัยเกรทวอลล์ (Great Wall Station)
และบริเวณพื้นที่โดยรอบของสถานี

ภายในอาคารที่พัก (Living Building)

บริเวณป้ายทางเข้า อาคารตรวจวัดอากาศและดาราศาสตร์ และอาคารที่พักของสถานีวิจัยเกรทวอลล์

การประชุมและแนะนำตัวแรกเข้าสู่สถานีวิจัยเกรทวอลล์

ทางเข้าของสถานีวิจัยเกรทวอลล์ของจีน มีป้ายต้อนรับอยู่บริเวณทางเข้าสำหรับต้อนรับผู้สัญจรมาทางรถยนต์จากสถานีวิจัยของชาติอื่น ๆ เช่น ซิลี รัสเซีย อูรุกวัย อาร์เจนตินา และบราซิล เป็นต้น ยกเว้นเกาหลีใต้จะสัญจรมาสถานีวิจัยเกรทวอลล์ทางเรือ

เมื่อมีภารกิจสำคัญร่วมกันระหว่างนักวิจัยของแต่ละชาติ จะมีการประดับธงชาติของชาติที่เข้าร่วมเพื่อให้เกียรติ

อบอุ่นท่ามกลางความหนาว

บริเวณภายในห้องประชุมใหญ่ที่อาคารวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Scientific building) เป็นการพบปะและรายงานตัวแนะนำตัว ตลอดจนชี้แจงกฎ

ระเบียบและข้อปฏิบัติ เมื่ออยู่ที่สถานีวิจัยเกรทวอลล์แห่งนี้ บรรยากาศของการสนทนาเต็มไปด้วยความอบอุ่นและความเป็นกันเองเป็นอย่างมาก

ศึกษา สำรวจ และวิจัย

การเดินทางสำรวจพื้นที่และปรับตัวในวันแรก ๆ บริเวณโดยรอบสถานีวิจัยเกรทวอลล์

เพื่อให้การศึกษา สำรวจและวิจัยดำเนินไปอย่างได้ผลเต็มที่ สถานีวิจัยเกรทวอลด์ ได้ออกระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับปฏิบัติ ณ สถานีวิจัย ดังนี้ สำรวจและวิจัยทุกวัน ไม่มีวันหยุด ประชุมทุกวันตั้งแต่เวลา ๑๘.๓๐ น. เป็นต้นไป ให้ฟังประกาศแจ้งเตือนจากสถานีเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแผนการรายงานความก้าวหน้าของงานวิจัยทุกสัปดาห์ นำเสนอผลการวิจัยเพื่อรับการประเมินทุกสัปดาห์ นำเสนอสิ่งที่ได้จากการวิจัยเมื่อเสร็จสิ้นการวิจัย รับประทานอาหาร มื้อเช้าเวลา ๐๗.๓๐ น. มื้อกลางวัน ๑๑.๓๐ น. มื้อเย็น ๑๗.๓๐ น. เวลาอาบน้ำ ผู้หญิง ๑๙.๐๐ - ๒๐.๐๐ น. ผู้ชายได้ทุกเวลานอกจากห้วงเวลานี้

การเตรียมการสำรวจและตรวจสอบอุปกรณ์ด้านการวิจัย

ติดตั้งเครื่อง GNSS

เริ่มตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ในโรงซ่อมบำรุง ณ สถานีวิจัยเกรทวอลด์ เพื่อให้สำรวจและวิจัย เป็นอุปกรณ์หลักที่จำเป็นต้องใช้ เช่น ฆาตั้งเครื่อง GNSS ซึ่งต้องอาศัยจากสถานีวิจัยทางเงินอำนวยความสะดวกให้เป็นอย่างดี

การติดตั้งอุปกรณ์ด้านการสำรวจและวิจัย จากภาพเป็นตัวรับสัญญาณ GNSS

สำรวจการดำเนินงานด้าน Geodesy ต้องติดตั้งอุปกรณ์และตัวรับสัญญาณ GNSS กับดาวเทียมที่โคจรบริเวณชั้นบรรยากาศของโลก ประมาณ ๒๐ ถึง ๓๐ ดวง ที่ระดับความสูงของดาวเทียมที่ช่วงระหว่าง ๑๙,๐๐๐ ถึง ๒๕,๐๐๐ กิโลเมตร ในงานวิจัยใช้ระบบ GPS แบบของสหรัฐอเมริกา

ผู้เขียนติดตั้งเครื่องรับ GNSS ใ้รับสัญญาณใน ๒ รูปแบบ ๑ แรกตั้งไว้ถาวรในบริเวณใกล้ที่พัก เปิดเครื่องรับสัญญาณตลอดระยะเวลา และเปลี่ยนแบตเตอรี่ทุก ๖ ชั่วโมง เพื่อรับข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ส่วนอีกรูปแบบ ติดตั้งชั่วคราว ๖ จุด ในจุดที่เดินสำรวจแล้วเห็นว่าเหมาะสม แล้วเปิดรับสัญญาณประมาณ ๒ ชั่วโมงในแต่ละจุด

การติดตั้งตัวรับสัญญาณ GNSS บริเวณทิศใต้ของสถานีวิจัยเกรทวอลด์

มิตรภาพต่างสายพันธุ์ : คน-เพนกวิน

บริเวณจุดที่ตั้งในภาพนี้อยู่บริเวณทิศใต้ของสถานีวิจัยเกรทวอลด์ เป็นจุดที่พบเห็นเพนกวินกระจายไปตามบริเวณเนินเขาเตี้ย ๆ ที่อยู่ขอบ

การติดตั้งตัวรับสัญญาณ GNSS บริเวณเกาะ Ardley Island

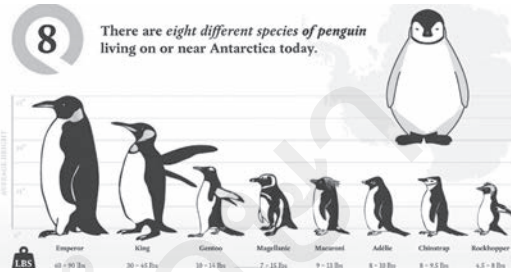
ชายฝั่งทะเล การติดตั้งอุปกรณ์สำรวจและตัวรับสัญญาณ GNSS ไม่ได้สร้างความตกใจหรือแตกต่างกันให้กับเพนกวินเลย แต่กลับเป็นการสร้างมิตรภาพต่อกัน เพราะเพนกวินคอยสังเกตและให้ความสนใจอยู่เป็นระยะ บางจังหวะก็เดินมาดูอย่างใกล้ชิดทำให้รู้สึกถึงพฤติกรรมที่สร้างความคุ้นเคยกับมนุษย์ได้ถ่ายของเพนกวิน และน่าจะรวมไปถึงสัตว์ชนิดอื่น ๆ ด้วย

สันดอนเชื่อมเกาะ (Tombolo) เป็นคำบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน หรือที่รู้จักกันในชื่อของทะเลแหวก สันดอนเชื่อมเกาะเป็นลักษณะทางภูมิลักษณะชนิดหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสันทรายเชื่อมระหว่างชายฝั่งกับเกาะ จากภาพเป็นการเดินข้ามสันดอนเชื่อมเกาะไปยังเกาะ Ardley Island ซึ่งเป็นที่อยู่ของนกเพนกวินหลายสายพันธุ์ ขณะที่ไปสำรวจได้พบเพนกวิน ๓ สายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ Chinstrap, Gentoo และ Adélie

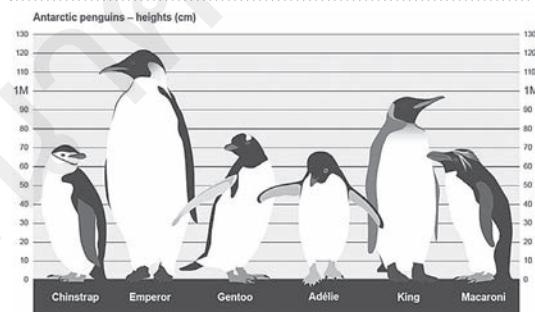
ในแอนตาร์กติกา มีเพนกวินสายพันธุ์หลัก ๆ ๖ สายพันธุ์ ได้แก่ เอมเพอเรอร์ (Emperor) คิงส์ (King) อาเดลี (Adélie) ชินสเตรป (Chinstrap)

เจนทู (Gentoo) และ มาคาโรนี (Macaroni) ในปัจจุบันมีอีก ๒ สายพันธุ์ปะปนเข้ามา ได้แก่ มาเจลลันค (Magellanic) และ ร็อคฮอปเปอร์ (Rockhopper)

ผู้เขียนได้มีโอกาสพบและสัมผัสเพนกวินอย่างใกล้ชิดบริเวณรอยเชื่อมระหว่างสถานีวิจัยเกรทวอลล์ กับบริเวณ Ardley Island และได้เก็บภาพสวย ๆ ของ ๓ สายพันธุ์ที่พบ ได้แก่ ชินสเตรปเจนทู อาเดลี อีก ๓ สายพันธุ์จะพบได้ในบริเวณที่เข้าใกล้จุดศูนย์กลางของแอนตาร์กติกา (south pole) ได้แก่ เอมเพอเรอร์ (Emperor) คิงส์ (King) และ มาคาโรนี (Macaroni)

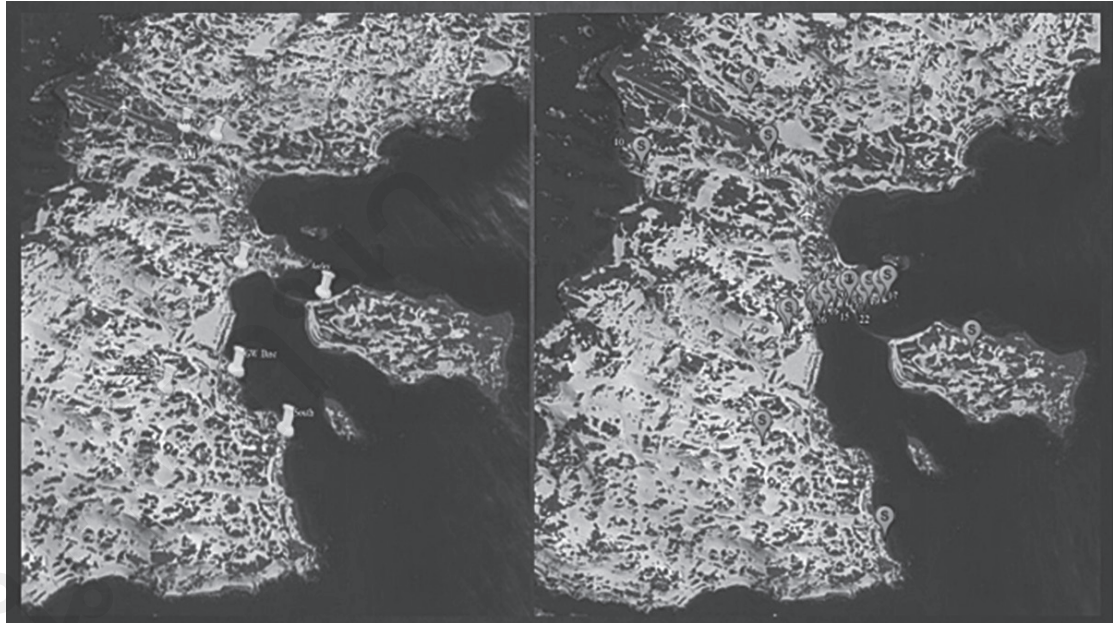
ปัจจุบันมีเพนกวิน ๘ สายพันธุ์ที่พบได้บริเวณทวีปแอนตาร์กติกา

เพนกวิน ๖ สายพันธุ์หลักที่มักพบบริเวณทวีปแอนตาร์กติกา

ภาพถ่ายขณะลงทำวิจัย พบเพนกวิน ๓ สายพันธุ์บริเวณสถานีวิจัยเกรทวอลล์

จุดตรวจวัดและติดตั้งเครื่อง GNSS (หมุดสีเหลือง) และจุดเก็บตัวอย่างดิน (จุดพิกัดสีแดง)

พารามิเตอร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ตัวอย่างดิน

เก็บตัวอย่างดิน

ในการศึกษารุ่นนี้ได้เก็บตัวอย่างดินบริเวณพื้นที่โดยรอบสถานี เกรทวอลล์ มากกว่า ๒๐ จุด เพื่อศึกษาการคายระเหยที่ผิวดินและการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ คุณสมบัติทางเคมีและฟิสิกส์ของดิน รวมไปถึงการปนเปื้อนและคุณสมบัติด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อีกด้วย

สำหรับการวิเคราะห์ดิน จะศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของดินประกอบไปด้วยโลหะหนัก การดักจับคาร์บอนในดิน จุลินทรีย์ในดิน สารปนเปื้อนจำพวกสารกำจัดศัตรูพืชและสารก่อมะเร็ง เคมีและฟิสิกส์ของดิน ตะกอนวิทยา เป็นต้น

การเก็บตัวอย่างดินจะใช้วิธีการสุ่ม (Random sampling) เพราะบริเวณพื้นที่ศึกษาวิจัยมีความไม่

การเก็บตัวอย่างดินบริเวณพื้นที่โดยรอบสถานีวิจัยเกรทวอลล์

สม่ำเสมอ คือ เป็นเนินเขาสลับลูกคลื่นลอนลาด มีน้ำแข็งปกคลุมประปรายเป็นจุด ๆ จึงต้องวางแผนเก็บตัวอย่างดินให้ทั่วถึงและกระจายไปยังจุดที่สำคัญต่อการใช้เป็นตัวแทนของแต่ละโซน ในการเก็บตัวอย่างดินได้ใช้แอปพลิเคชันเข้าช่วยเพื่อบอกตำแหน่งพิกัดร่วมกับเครื่อง GPS

การปฏิบัติการวิจัยขณะที่มีพายุหิมะ
พัดเข้ามาในบริเวณพื้นที่วิจัย

บางช่วงเวลาที่สถานการณ์ด้านสภาวะอากาศ
ย่ำแย่จะได้รับการแจ้งเตือนล่วงหน้าเกี่ยวกับการ
พัดพาของพายุหิมะ ซึ่งจะมีการแจ้งเตือนล่วงหน้า
๒-๓ ชั่วโมง จึงต้องเตรียมพร้อมต่อสถานการณ์
ดังกล่าวให้มากที่สุด เพราะการพยากรณ์อากาศที่
นั้นค่อนข้างแม่นยำมาก เนื่องจากเป็นการทำงาน
ร่วมกันของหลาย ๆ สถานีที่มีอุปกรณ์ตรวจวัดและ
พยากรณ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพสูง จากภาพจะเห็น
ได้ว่าเมื่อพายุหิมะพัดผ่านมาในระยะเวลาไม่กี่
ชั่วโมง พื้นดินก็ดับกลายเป็นพื้นหิมะในชั่วพริบตา
อุณหภูมิลดลงประมาณ ๒-๕ องศาเซลเซียส ในช่วง
ระยะเวลาสั้น ๆ หากมีงานวิจัยค้างค้างอยู่ก็ต้องรีบ
ออกไปจัดการให้แล้วเสร็จ ในภาพ ผู้เขียนต้องรีบ
ฝ่าพายุหิมะออกไปต้องเปลี่ยนแบตเตอรี่เครื่อง
GNSS ตามกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก

มิตรภาพร่วมวิจัย : ไทย-จีน

การออกสำรวจและวิจัยไม่ได้ทำเพียงลำพัง
บางครั้งไปพร้อมกับนักวิจัยชาวจีน ทำให้ได้เห็นการ
ทำงานและในบางโอกาสก็ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การเก็บตัวอย่างด้านสัตววิทยา
(มูล ขน และรอยเท้าของเพนกวิน)

ในการเก็บตัวอย่างและแลกเปลี่ยนความรู้ด้าน
ทฤษฎีและเทคนิคในการวิจัยในศาสตร์ด้านต่าง ๆ
เช่น สัตววิทยา ในภาพเป็นการเก็บมูลและขน รวมไปถึง
รอยเท้าและเส้นทางการเดินของเพนกวิน เพื่อ
ศึกษาพฤติกรรมและลักษณะการใช้ชีวิตของ
เพนกวิน

บางครั้งบางเวลาก็ต้องช่วยเหลือนักวิจัย
จากจีนเก็บตัวอย่างต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น น้ำ ไลเคน
สาหร่าย และพืชพรรณชนิดอื่น ๆ รวมไปถึงการ
ติดตามร่องรอยและพฤติกรรมสัตว์ จำพวกเพนกวิน
นกชนิดต่าง ๆ และแมวน้ำ

การช่วยเหลือนักวิจัยจีนในการออกสำรวจและเก็บตัวอย่างข้อมูล

ประชุมย่อย-ใหญ่

ช่วงเย็นของทุกวันมีการประชุมที่ห้องประชุม ชั้น ๑ ของอาคารที่พัก เพื่อวางแผนงานวิจัยในวันต่อไป และในทุกสัปดาห์มีการประชุมใหญ่เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในรอบสัปดาห์และผลสัมฤทธิ์ทั้งหมด ที่ห้องประชุมชั้น ๒ อาคารวิจัยวิทยาศาสตร์ (Scientific building)

การประชุมในแต่ละวันที่ชั้น ๑ ของอาคารที่พัก (Living building)

การประชุมใหญ่เพื่อนำเสนอผลการวิจัย ที่ชั้น ๒ อาคารวิจัยวิทยาศาสตร์ (Scientific building)

ป้ายชี้บอกระยะทางจากทวีปแอนตาร์กติกาถึงกรุงเทพฯ

ป้ายบอกระยะทาง ๑๔,๓๘๔ กิโลเมตรจากสถานีวิจัยเกรทวอลถึงกรุงเทพมหานคร แต่ถ้าเดินทางด้วยเครื่องบินหรือเรือเดินสมุทรจะมีระยะทางไกลกว่านี้มาก ป้ายนี้ทำขึ้นเป็นครั้งแรกไม่นานก่อนเดินทางกลับ

ได้รับเกียรติจากเจ้าพนักงานสายพันธุ์จันทู (Gentoo) มาเปิดป้ายกรุงเทพมหานคร

ความเป็นอยู่และสายสัมพันธ์

อาหารการกินค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ในแต่ละมือทั้งมือเช้า กลางวัน และเย็น อาหารจะคล้ายคลึงกับอาหารบ้านเรา พอควร เพราะวัฒนธรรมด้านอาหารของจีนเข้ามาปะปนกับ ไทยเนิ่นนานมาแล้ว

ผู้มีพระคุณเป็นอย่างมากระหว่างการใช้ชีวิตที่สถานีวิจัย เกรทวอลล์ ได้แก่ เชฟ (ซ้าย) ผู้ช่วยเชฟ (ขวา) และ ผู้ดูแลห้องซักรีด/ช่างตัดผม (กลาง)

The first Chinese research station in Antarctica and opened on 20 February 1985

วันเฉลิมฉลองการครบรอบ ๓๑ ปี การก่อตั้งสถานีวิจัย เกรทวอลล์ของจีน

วันเฉลิมฉลองการครบรอบการก่อตั้งสถานีวิจัยเกรทวอลล์ มีนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องจากหลากหลายประเทศเข้าร่วมงาน ได้แก่ ชิลี รัสเซีย เกาหลีใต้ บราซิล อาร์เจนตินา อุรุกวัย เป็นต้น

งานเลี้ยงเฉลิมฉลองวันตรุษจีนและวันครบรอบการก่อตั้งสถานี
วิจัยเกอวอลล์ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

กลับคืนสู่ประเทศไทย

แล้ววันสุดท้ายของการสำรวจและวิจัยขั้วโลก
ใต้ก็มาถึง วันเดินทางออกจากทวีปแอนตาร์กติกา
คือ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ หัวหน้าสถานีเกอวอลล์
เดินทางมาส่งถึงสนามบิน พร้อมกับเจ้าหน้าที่สถานี
ที่ต้องอยู่ประจำสถานีแห่งนี้ตลอดทั้งปี นักวิจัยต่าง
มีความรู้สึกที่ผูกพันและอาลัยอาลัยมากในการใช้
ชีวิตและมีประสบการณ์ในดินแดนแห่งนี้

การเดินทางใช้เส้นทางจากเกาะคิงส์จอร์จ
ทวีปแอนตาร์กติกา สู่มืองพุนตา อาเรนัส ประเทศ
ชิลี ด้วยเครื่องบิน C-130 ของกองทัพชิลี จากนั้น
บินต่อไปเมืองหลวงของชิลี กรุงซานติอาโก พักที่
โรงแรมหนึ่งคืน แล้วบินต่อไปกรุงบัวโนสไอเรส เมือง
หลวงของประเทศอาร์เจนตินา แล้วเปลี่ยนเครื่องบิน
ต่อไปที่เมืองแฟรงก์เฟิร์ต พักอีกสองคืนเพื่อกลับ
ประเทศไทย ถึงสนามบินสุวรรณภูมิในวันที่ ๗
มีนาคม ๒๕๖๑ ระยะทางเดินทางด้วยเครื่องบิน
ทั้งขาไปและขากลับเฉลี่ยแล้วใกล้เคียงกันคือ
๒๗,๐๐๐ กิโลเมตร รวมระยะทางไปกลับทั้งสิ้น
ประมาณ ๕๔,๐๐๐ กิโลเมตร

เตรียมตัวเดินทางกลับอย่างเป็นทางการด้วยการส่งคืนชุดปฏิบัติการสีส้มคืนพ่อบ้านและเก็บข้าวของกลับบ้าน

กิจกรรมก่อนเดินทางกลับเพื่อเป็นศิริมงคล ได้แก่ การตีระฆัง ที่สถานีวิจัยเกรทวอลล์

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๑ ที่สนามบินซึ่งเป็นกองทัพอากาศซีดีดูแล เป็นวันเดินทางออกจากเกาะคิงส์จอร์จ ที่วีปแอนตาร์กติกา

ขณะอยู่บนเครื่องบินลำเลียงแบบ C-130 ของทัพอากาศซีดี ถ่ายภาพกับสองนักวิทยาศาสตร์ด้านสัตววิทยาของจีน

ขณะรอไหลดสัมภาระที่เมืองพุนตา อาเรเนส ทุกคนต่างตื่นตาตื่นใจที่ได้เห็นดอกไม้ใบหญ้าซึ่งไม่ได้เห็นมานาน ๑ เดือน

ผลที่ได้จากสำรวจและวิจัย

การสำรวจและการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการ และได้ผลตามวัตถุประสงค์ ได้เก็บข้อมูลและตัวอย่างดินเพื่อนำมาวิจัยต่อตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมีการเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ในวารสารทางวิชาการ ดังนี้

๑. ข้อมูลด้านบรรยากาศและการคายระเหยของไอน้ำบริเวณชั้นบรรยากาศด้วยการติดตั้งเครื่องรับสัญญาณ GNSS บริเวณพื้นที่ทำการศึกษ
๒. ข้อมูลด้านการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม ได้เก็บตัวอย่างดิน ๒๐ จุด ผนวกกับตัวอย่างดินอีก ๒๐ จุดจากทางจีน เพื่อร่วมกัน

สมุดรุ่นที่ให้นักวิจัยทั่วโลกได้รุ่นที่ ๓๔ (CHINARE 34)

วิเคราะห์ผลด้านการปนเปื้อนของสารพิษตกค้าง และคุณสมบัติทางเคมีฟิสิกส์ของดิน

๓. ด้วยการใช้เทคนิคด้าน GNSS ประกอบกับการวิเคราะห์คุณสมบัติของดินเพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ทวีปแอนตาร์กติกาและพื้นที่ทวีปอื่น ๆ ที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกัน เช่น ทวีปเอเชีย ทำให้ได้บทความวิจัยเรื่อง “Data Relating to Spatial Distribution of Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in Terrestrial Soils of Pakistan and King George Island, Antarctica” Data in Brief, 25 (August 2019, 104327) ที่มา www.sciencedirect.com

๔. บทความวิจัยเรื่อง “Latitudinal Transects and Quantitative Ecological Risk Assessments of Polycyclic Aromatic Hydrocarbons in Terrestrial Soils of Pakistan and King George Island, Antarctica” ตีพิมพ์แล้วในวารสารวิชาการชื่อ Polycyclic Aromatic Compounds ของสำนักพิมพ์ Taylor & Francis

๕. การร่วมกลุ่มการวิจัยระหว่างนักวิจัยที่เคยเดินทางไปสำรวจวิจัยทั่วโลกได้ และที่จะเดินทางไปในอนาคต เพื่อร่วมบูรณาการงานวิจัยให้เกิดผลอย่างต่อเนื่องในงานวิจัยแขนงต่าง ๆ ในระยะยาว เช่น ด้าน Geodesy ธรณีวิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ดาราศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทางทะเล วิทยาศาสตร์บรรยากาศ ภัยพิบัติและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมระดับมหัพภาคของโลก เป็นต้น

ประโยชน์ที่มีต่อ รร.จปร. กองทัพบก และประเทศไทย

การได้ร่วมเดินทางไปสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้กับคณะสำรวจและวิจัยจากจีนครั้งที่ ๓๔ ในวันที่ ๒๖ มกราคม - ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ เป็นโอกาสที่ดีของนักวิจัยไทยและ

นักวิจัยจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่ได้ศึกษาวิจัยบริเวณพื้นที่ที่ท้าทายและยากที่จะเข้าถึง ซึ่งถือเป็นความใฝ่ฝันของนักวิทยาศาสตร์จากทั่วโลกที่ต้องการทำวิจัยบริเวณพื้นที่ดังกล่าว ทางจีนได้รับรู้ว่ นักวิจัยจากไทยเป็นทั้งอาจารย์ นักวิทยาศาสตร์ และทหารสังกัดกองทัพไทย ดังนั้น หัวหน้าสถานี หัวหน้านักวิจัย และนักวิจัยจากจีนทุกคนให้เกียรติและต้อนรับเป็นอย่างดี

นอกจากนั้น ในปีนี้ มีเหตุการณ์สำคัญและมีความหมายหลายเหตุการณ์เกิดขึ้นที่สถานีวิจัยซึ่งแสดงถึงเกียรติภูมิของประเทศไทยและพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตลอดจนความร่วมมือระหว่างนักวิจัยไทยและต่างชาติ เหตุการณ์สำคัญ ได้แก่ การขึ้นธงชาติไทยตลอดระยะเวลาที่ทำวิจัย การมีโอกาสได้อัญเชิญธงชาติไทยและธงประจำพระองค์ไปโบกสะบัด การทำป้ายระยะห่างระหว่างสถานีเกรทวอลล์ ถึงกรุงเทพฯ การเลี้ยงฉลองตรุษจีน การร่วมพิธีครบรอบการก่อตั้งสถานีเกรทวอลล์ และสมุดรูน CHINARE 34 เป็นต้นแน่นอนว่า การมีอาจารย์จาก รร.จปร. ร่วมคณะครั้งนี้ทำให้ รร.จปร. และกองทัพไทยเป็นที่รู้จักในวงวิชาการกว้างขึ้น

สำหรับการวิจัย ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเดินทางครั้งนี้ ได้ศึกษาวิจัยการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงด้านบรรยากาศโดยใช้ระบบนำทางด้วยดาวเทียม ซึ่งได้ใช้เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อการติดตั้งบริเวณโดยรอบสถานีวิจัยเกรทวอลล์ เพื่อการรับสัญญาณข้อมูลจากดาวเทียมที่โคจรบริเวณน่านฟ้าของทวีปแอนตาร์กติกา และยังสามารถขอข้อมูลจากนักวิจัยจีนในช่วงระยะเวลาการบันทึกข้อมูลจากดาวเทียม ๕ ปี ถึง ๑๐ ปี ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างยิ่ง

ขณะที่นักวิทยาศาสตร์จากจีนได้ทำวิจัยด้าน พฤติกรรมสัตว์ ไลเคนและสาหร่ายวิทยา จุลชีว วิทยา การปนเปื้อนสารพิษทางดินและน้ำ ซึ่งมีนัก วิทยาศาสตร์สาขาสัตววิทยา พฤกษศาสตร์ จุลชีว วิทยา ชีววิทยา มาร่วมงานวิจัยในปีนี้นักวิทยาศาสตร์ จีนหลาย ๆ คนมีผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสาร วิชาการชั้นนำและมีความต่อเนื่องด้านงานวิจัย เป็น ที่ยอมรับภายในประเทศและในระดับสากล หลาย คนเดินทางไปทำวิจัยมากกว่าหนึ่งครั้ง จึงมีประสพ การณ์ในการทำวิจัยเชิงลึกและสามารถถ่าย ทอดองค์ความรู้ให้กับเพื่อนร่วมรุ่นการวิจัยในครั้งนี้ ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ของอาจารย์ รร.จปร. นอกจากจะเกิดประโยชน์ทางวิชาการคือ การพัฒนาและต่อยอดวิทยาการความรู้ให้แก่ นัก วิทยาศาสตร์ นักสำรวจและนักวิจัยของไทย ใน มหาวิทยาลัยของภาครัฐและภาคเอกชน รวมถึงครู อาจารย์ นิสิต นักศึกษาแล้ว ยังเกิดความร่วมมือ ทางวิชาการอย่างใกล้ชิดระหว่าง รร.จปร. กับ

สถาบันอุดมศึกษาในประเทศ เช่น จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย และกับสถาบันวิชาการและวิจัยต่าง ประเทศคือ จีน ด้วย

หลังจากกลับมาถึงประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ผู้เขียนได้มีโอกาสถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ ที่ได้จากการสำรวจและวิจัยวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้ แก่ นนร. วิชาต่าง ๆ เช่น วิชาธรณีศาสตร์และ วิทยาศาสตร์บรรยากาศ ขณะเดียวกันได้รับเชิญไป บรรยายแก่นักวิชาการไทยและนิสิตนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และยังทำวิจัยในเรื่องที่ เกี่ยวข้องต่อไปเพื่อสนองพระราชดำริและพระมหา กรุณาธิคุณในพลเอกหญิง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารีที่มีต่อการศึกษาศาสตร์ของไทย

การดำเนินงานการพัฒนาธุรกิจ ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

การดำเนินงานการพัฒนาธุรกิจของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) จากมติการประชุมสภาทราโคม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ดำเนินการหารือร่วมกับกองบัญชาการกองทัพไทย เหล่าทัพ และสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มีมติให้ **สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ หรือ สทป.** ปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยให้ปรับปรุงแก้ไขพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง “สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑” ให้สามารถสนับสนุนกระทรวงกลาโหม ในการดำเนินกิจการด้านการวิจัยพัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคง รวมถึงต่อยอดผลการวิจัยและพัฒนาไปจนถึงขั้นการผลิตและจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ ลดการนำเข้าจากต่างประเทศ และที่สำคัญการสร้างรายได้ให้กับประเทศ

ทั้งนี้ สทป. ได้ปรับการบริหารจัดการภายใต้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นการบริหารจัดการภายใต้พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยได้ประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ และมีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

เป็นต้นไป ภายใต้ชื่อ “สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ หรือ สทป.” ซึ่ง พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การศึกษาวิจัย การผลิต และการนำมาใช้ประโยชน์ โดยจะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐอื่นรวมถึงภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ในการพัฒนานวัตกรรมด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศจะส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในภาคธุรกิจ อันนำไปสู่การเกิดขึ้นของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทย และเพื่อเป็นการเตรียมการดำเนินการรองรับการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามหน้าที่และอำนาจที่ได้รับมา สทป. มีความจำเป็นต้องตั้งหน่วยงาน คือ “หน่วยพัฒนาธุรกิจ” เพื่อรองรับภารกิจที่จะมีขึ้น ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างการเตรียมการแผนการจัดการดำเนินงานหน่วยงานพัฒนาธุรกิจและแนวทางการดำเนินการรูปแบบพัฒนาธุรกิจของ สทป. ดังนี้

๑. ขั้นตอนการเตรียมการดำเนินการของหน่วยพัฒนาธุรกิจ

เนื่องจากตามภารกิจเดิม สทป. เป็นหน่วยงานที่ดำเนินงานวิจัยและพัฒนา ดังนั้น สทป. ยังขาดประสบการณ์และองค์ความรู้ในเชิงพาณิชย์

ประกอบกับธุรกิจอุตสาหกรรมป้องกันประเทศถือเป็นธุรกิจที่ใหม่ในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาหารือกับผู้ที่มีประสบการณ์เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าหรือกับผู้ที่มีความรู้หรือวิธีการในการประกอบธุรกิจ เช่น การร่วมทุนหรือการแต่งตั้งผู้แทน เป็นต้น

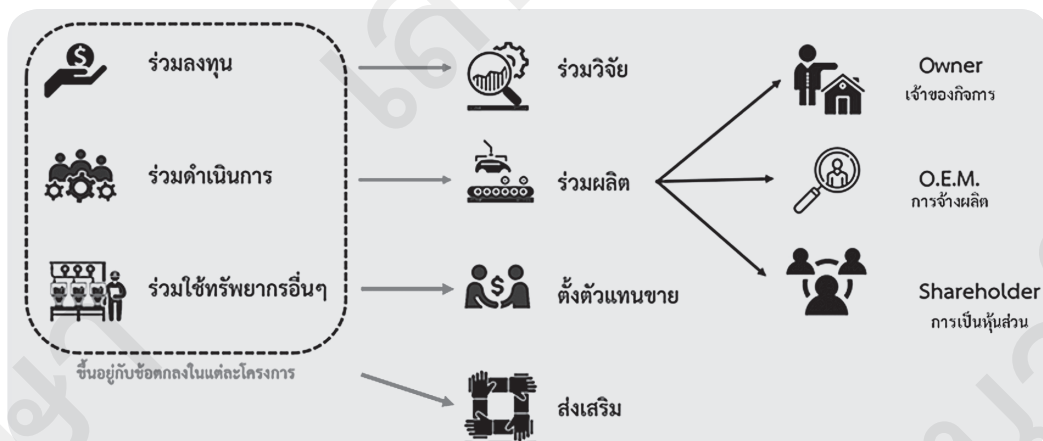
รวมทั้งต้องศึกษาข้อกำหนด ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติถูกต้อง และพิจารณาโครงการนำร่องเบื้องต้นจากขีดความสามารถของ สทป. ที่มี และรวมถึงความสนใจของภาคเอกชนที่จะร่วมมือกับ สทป.

๒. รูปแบบและแนวทางการลงทุนที่ สทป. สามารถดำเนินการได้

ในเบื้องต้น สทป. ได้มีแนวคิดรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินธุรกิจเป็นลักษณะการร่วมทุน การร่วมดำเนินการ และการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อย่างไรก็ตามก็ตามการดำเนินการต่าง ๆ ของ สทป. ตามบทบาท

ใน พ.ร.บ. เทคโนโลยีป้องกันประเทศ นั้น สทป. สามารถที่ดำเนินการในรูปแบบต่าง ๆ ได้ อาทิ ร่วมวิจัย ร่วมผลิต การแต่งตั้งตัวแทนจำหน่าย หรือเป็นการส่งเสริมภาคเอกชนหรืออุตสาหกรรม ทั้งนี้ให้ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์การร่วมทุน และหลักเกณฑ์การตั้งผู้แทนจำหน่าย

๓. การพิจารณาโครงการนำร่องในการพัฒนาธุรกิจ

เพื่อการดำเนินการด้านพัฒนาธุรกิจในการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างเป็นรูปธรรม สทป. จึงพิจารณาโครงการนำร่องในการดำเนินธุรกิจ โดยการกำหนดโครงการนำร่องนี้ เกิดขึ้นจากความสอดคล้องของโครงการที่เป็นไปตามแผนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและแผนยุทธศาสตร์ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ซึ่งได้กำหนดหลักการพิจารณาออกเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

๑. เป็นโครงการที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนาของ สทป. เกิดต้นแบบที่ผ่านมาตรฐานรับรอง

การใช้งาน และมีความพร้อมในการดำเนินการ

๒. เป็นโครงการที่ภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศให้ความสนใจ ในการเข้ามาร่วมลงทุนกับ สทป.

๓. เป็นโครงการที่ สทป. เข้าไปส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนไทย โดยใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. เทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้เกิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในด้านการพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้าซึ่งยุทธโปกรณ์จากต่างประเทศ และประหยัดงบประมาณของรัฐตามนโยบาย S – CURVE 11

โครงการนำร่องเกิดจากการกำหนดหลักการ ๓ ประเภท

รวมทั้ง สทป. จะพิจารณาจากขีดความสามารถของ สทป. ที่มี และรวมถึงความสนใจของภาคเอกชนที่จะร่วมมือกับ สทป. ด้วย ในเบื้องต้นจากหลักการที่ สทป. ได้กำหนดไว้ นั้น สทป. จึงได้พิจารณาโครงการนำร่อง ๘ โครงการ ประกอบด้วย

๑. โครงการซ่อมสร้างยุทธโปกรณ์ทางทหาร
๒. โครงการปืนใหญ่และกระสุน

๓. โครงการเรือตรวจการณ์ไกลฝั่ง หรือ OPV
๔. โครงการยานเกราะล้ออย่างแบบ 4x4
๕. โครงการยานเกราะล้ออย่างแบบ 8x8
๖. โครงการอากาศยานไร้คนขับ หรือ UAV
๗. โครงการความร่วมมือด้านยานยนต์ทางทหารกับสาธารณรัฐเช็ก

๘. โครงการจรวดเพื่อความมั่นคง

โดยทั้ง ๘ โครงการอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการ
การวางแผนพัฒนาธุรกิจและการร่วมทุน เพื่อรองรับ
และสนับสนุนให้เกิดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ตาม พ.ร.บ. เทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒
ภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ
เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม ซึ่ง
ในขณะนี้ สทป. ได้เตรียมการปรับโครงสร้างองค์กร

เพื่อรองรับการพัฒนาธุรกิจให้เป็นไปตามนโยบาย
และอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ. เทคโนโลยีป้องกัน
ประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ และสร้างหน่วยธุรกิจที่มี
ประสิทธิภาพเพื่อรองรับอุตสาหกรรมป้องกัน
ประเทศในลักษณะเชิงพาณิชย์ต่อไป

บทความจาก

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม
Defence Technology Institute Ministry of Defence, The Kingdom of Thailand

New Normal

เสนาศึกษา

อาจารย์ไก่

ตอนที่ผู้เขียนเขียนเรื่อง COVID-19 ไปเมื่อฉบับที่แล้ว โรคระบาดนี้ยังไม่แพร่กระจายไปทั่วโลกจนเป็น **Pandemic** แต่ในเวลาไม่นาน ทั่วโลกก็ต้องประสบกับการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่นี้จนเป็นวิกฤตกันถ้วนหน้า บางประเทศก็ควบคุมโรคได้ดีกว่าบางประเทศ รวมทั้งประเทศไทยของเราซึ่งได้รับการชมเชยจากนานาชาติ เราได้ฟังข่าวสารตลอดเวลาจากทั้งในประเทศและจากทั่วโลก คำศัพท์แปลกใหม่เกิดขึ้นมากมายในการรับรู้ของผู้คน ทั้งคำศัพท์ทางการแพทย์ คำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ มีกระแสความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตที่เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในการควบคุมการระบาดของโรคร้าย ประชาชนทุกหัวระแหงได้ยินการประกาศจากทางการโดยใช้คำศัพท์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษปนกันไป ผู้เขียนมั่นใจว่าถ้าถามชาวบ้านทั่วไป คนจำนวนมากจะเข้าใจว่าหมายถึงอะไร ไล่เรียงมาตั้งแต่สิ่งจำเป็นที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของการแต่งกายไปแล้ว นั่นก็คือหน้ากากอนามัย **Face mask** ก่อนหน้านี้การสวมหน้ากากอนามัยเป็นเรื่องเฉพาะกิจ คือใช้ในโรงพยาบาล เป็นหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ **Surgical face mask** ระยะเวลา ๗ ก็

มีการแจกหน้ากากนี้ให้ผู้ป่วยที่มีอาการไอจาม เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่เชื้อ ไม่ได้มีการขาดแคลนหรือกักตุนอะไรกันจนการระบาดรุนแรงมากขึ้น ทำให้เกิดรามาการกักตุน การขายเกินราคา ต้องมีการปราบปรามจับกุมกันและได้รับโทษกันไป ดังที่ได้รับทราบกันจากข่าวสาร โลกตะวันตกที่มีผู้คน **bully** ชาวเอเชียที่สวมหน้ากากอนามัยทั้ง ๆ ที่ยังไม่ป่วยจนเป็นประเด็นการเหยียดเชื้อชาติ ลูกกลมใหญ่โตในเวลาไม่นาน ชาวตะวันตกถึงกับลงชื่อร้องขอให้รัฐบาลตนเองออกมาแจกหน้ากากอนามัยให้ทุกคนฟรีอย่างถ้วนหน้า ผู้เขียนมีพี่สาวที่อาศัยอยู่ในประเทศในยุโรปประเทศหนึ่ง ได้โทรศัพท์มาเล่าให้ฟังว่า รัฐบาลเก็บหน้ากากไว้ให้บุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น ผู้เขียนจึงต้องจัดหาหน้ากากผ้า **Fabric face mask** ส่งขึ้นเครื่องบินทันทีวุดสุดท้ายก่อนที่จะไม่มีเที่ยวบินไปยุโรปอีกเลย ปัจจุบันประเด็นการสวมหน้ากากไม่ว่าจะเป็นหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าก็เป็นเรื่องปกติกันไปทั่วโลก ผู้คนเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ว่าเป็นการป้องกันตนเองและผู้อื่นจากการแพร่เชื้อและรับเชื้อแน่นอนที่เราอาจเห็นกลุ่มคนในหลาย ๆ ที่บนโลก

ใบนี้ที่รักในสิทธิเสรีภาพของตนเองจนกระทั่งแสดงออกด้วยการไม่ใส่ใจในเรื่องเหล่านี้ ผู้เขียนอยากจะเรียกว่าเป็นพวกไม่สนโลก เป็นพวก **Ignorant** พวกเราฟังข่าวทุกวันก็จะได้ยินว่า บุคลากรทางการแพทย์ขาดแคลนชุด **PPE** ซึ่งเป็นตัวย่อ **Acronym** ของ **Personal Protective Equipment** อันเป็นชุดใส่ป้องกันตนเองเมื่อต้องเข้าไปสัมผัสโดยตรงกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อ คนไทยใจดีไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไปหรือดารานักแสดงก็ลุกขึ้นมาบริจาคเงินเพื่อจัดหาชุด **PPE** มาให้ แถมยังทำหน้ากากใส่เพื่อใส่คลุมทั้งใบหน้าเรียกว่า **Face shield** ทั้งแบบ **DIY: Do it yourself** หรือแบบผลิตมาขายโดยตรง ผู้ประกาศข่าว พิธีกร ก็ต่างสวมใส่หน้ากากพร้อมหน้ากากใส ผู้คนก็เริ่มคุ้นชินกับวิถีการเปลี่ยนแปลงใหม่นี้ รวมถึงการรักษาระยะห่างทางสังคม **Social Distancing** บางแห่งก็ใช้เป็นการรักษาระยะห่างทางกายภาพ **Physical Distancing** ที่ปลอดภัยคือ ๖ ฟุต หรือสองเมตร ซึ่งถือเป็นมาตรการ **Measure** สำคัญของทั้งโลกไปแล้วในการลดการแพร่เชื้อ ผู้คนในเมืองที่เคยใช้พื้นที่สาธารณะไม่ว่าจะเป็นสถานที่ราชการ โรงพยาบาล หรือการขนส่งสาธารณะอย่างเบียดเสียดยัดเยียด ก็จะต้องทำตนให้คุ้นชินกับการรักษาระยะห่างเช่นนี้ไว้ไม่ทราบว่ายาวนานอีกเพียงใด มาตรการที่เข้มข้นในการควบคุมโรคระบาด **Containment** และทำให้โลกกลับสู่สภาพปกติ ก็เริ่มจากขั้นเด็ดขาดคือ **Lock-down** คือปิดเมือง ปิดพื้นที่ที่ระบาดอย่างเข้มข้น ห้ามคนในออกคนนอกเข้าเช่นในเมืองที่เป็นจุดศูนย์กลางของโรคระบาด **Epidemic center** นี้ก็คือเมืองอู่ฮั่น หรือในพื้นที่ที่ระบาดหนักเช่นบางเมืองในอิตาลี แต่โดยทั่วไปก็ใช้มาตรการที่เรียกว่า **Shelter-in-place, Stay-at-home, หรือ Safer-at-home** ก็คือให้อยู่บ้านใครบ้านมัน จนประเทศไทยเรามีคำขวัญจากกระทรวงสาธารณสุขว่า “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” หรือคุณหมอกออกมาเชิญชวนให้ทุก

คนรักษาระยะห่างโดยมีคำขวัญว่า “โรคติดต่อ จะไม่ติดต่อ ถ้าเรา ‘ไม่ติดต่อกัน’” กฎระเบียบของแต่ละแห่งก็แตกต่างกันไป ที่บ้านพี่สาวผู้เขียนในยุโรปห้ามออกจากบ้าน ถ้าออกต้องมีใบรับรองหรือ **Pass** และให้เฉพาะการซื้อของที่จำเป็นอันได้แก่ อาหาร ยารักษาโรค และการเดินทางไปโรงพยาบาลเท่านั้น ซึ่งแต่ละครั้งก็ออกมาได้ไม่นาน มาดูเมืองไทยของเราแล้ว น่าจะผ่อนปรนมากกว่าในยุโรป ทั้งนี้ประเทศเราประสบความสำเร็จในการควบคุมโรคมากทีเดียว บ้างก็ว่าคนไทยมีวินัย ให้ความร่วมมือหรือถึงขั้นบอกว่าจะกลัวตาย ไม่ว่างจะเป็นเพราะเหตุใด ก็ถือว่าโชคดีที่เราอยู่ในสภาวะการณ์ที่ประชาชนสบายใจ รัฐบาลมีมาตรการพิเศษออกมาเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ **COVID-19** กันถ้วนหน้า ไม่ว่างจะเป็นการช่วยเหลือทางการเงิน **Financial subsidy** รัฐบาลยังรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้ออย่างดีและถ้วนหน้าเท่าเทียม ไม่ว่างเป็นใคร คนทั่วไป ดารานักแสดง บุคลากรทางการแพทย์ แม้แต่นักท่องเที่ยวที่ป่วยจากการติดเชื้อ ไม่ต้องเสียค่าตรวจ ค่ารักษาพยาบาล รัฐบาลดูแลรับผิดชอบคนไทยที่ติดค้างอยู่ต่างประเทศ และมีความประสงค์จะกลับมาตุภูมิ ในระยะแรกการจัดการอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ มีการปล่อยยักให้กลับไปกักตัวเพื่อสังเกตอาการ ๑๔ วันเองที่เรียกว่า **Self-quarantine** หรือ **Self-isolation** และถ้าเดินทางกลับไปภูมิลำเนาของตนก็จะเรียกว่า **Local quarantine** เพราะอาจถือว่าการตรวจสุขภาพที่สนามบิน **Health screening** โดยการตรวจวัดอุณหภูมิ **Taking temperature** เป็นไปอย่างเข้มข้น จนกระทั่งมีการจัดการที่มีกระบวนทัศน์ที่ดีมีระบบระเบียบ เป็นการกักตัวดูอาการ ๑๔ วัน ที่สถานที่ต่าง ๆ ทั้งอาคารรับรองของทหารเรือ ทหารบก ทหารอากาศ รวมถึงโรงแรมชั้นดีที่อาสาเปิดสถานที่ให้ใช้ เรียกว่า **State quarantine** การจัดการดีมากจนเป็นที่กล่าวขานอย่างกว้างขวางทั้งในและนอกประเทศ ในช่วงที่

ประชาชนต้องการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ ผู้ที่ได้รับการรักษาจนหาย หรือผู้เสียชีวิต รัฐบาลได้เลือกโฆษก ศบค หรือศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) **Center for COVID-19 Situation Administration (CCSA)** ที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการแถลงข่าว ทั้งอาชีพและลีลา มีการนำศัพท์เทคนิคทางการแพทย์และภาษาอังกฤษมาใช้ในการบรรยายให้เห็นภาพ มีการพูดถึงการลดเคิร์ฟของเส้นกราฟผู้ติดเชื้อ **Flattening the curve/** ผู้แพร่เชื้อให้ผู้คนที่จำนวนมาก เช่น ในสนามมวย **Super-spreader/** การติดเชื้อเป็นกลุ่มก้อน **Cluster infection/** การตรวจเชื้อแบบต่าง ๆ เช่น **PCR: Polymerase Chain Reaction** โดยใช้วิธีเอาสำลีก้านกวาด **Swab** เอาเนื้อเยื่อโพรงจมูกไปตรวจหาเชื้อ หรือมีการพูดถึงการตรวจภูมิอย่างรวดเร็วที่เรียกว่า **Rapid test** ก็ว่ากันไปว่าแบบไหนได้ผลน่าเชื่อถือดีกว่ากัน นอกจากนี้ก็ยังมีการใช้คำว่า **Active case finding** ซึ่งเป็นมาตรการเชิงรุกในการตรวจหาเชื้อในกลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น แรงงานต่างด้าวที่อยู่กันแออัดหรือเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้การควบคุมโรครวดเร็วมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อพบผู้ติดเชื้อก็ส่งรักษาทันที ท่านโฆษกยังมีคำพูดติดปากของท่านว่าอย่าให้การตก คงเทียบกับสำนวนภาษาอังกฤษว่า **keep one's guard up: be careful, be alert** ก็คือให้ระมัดระวัง ไม่ลดการป้องกันตัวเพื่อจะได้ไม่ติดเชื้อ เหมือนกับนักมวยยามต่อสู้ต้องยกแขนขึ้นบังใบหน้าและลำตัว เรียกว่าตั้งการ์ด ไม่ให้โดนชกสวนง่าย ๆ ถ้าลดการ์ดหรือการ์ดตกก็จะถูกชกบาดเจ็บ

สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ล้วนเป็นเสมือนการขัดจังหวะชีวิตประจำวันของคนอย่างกระทันหัน **Sudden disruption** ผู้คนต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและพฤติกรรม ต้องรักษาสุขภาพอย่างเข้มข้นแบบที่ไม่เคยปฏิบัติกันมาก่อน ก่อนหน้านี้มีคำขวัญ

ว่า “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ” ตอนนั้นก็ไม่เพียงพอ กลายเป็น “กินร้อน ช้อนตัว (เอง) แก้วคนละใบ” คนไทยอดทนกับการอยู่กับบ้าน การจำกัดการเดินทาง หรือถึงห้ามเดินทางในบางจุด **Travel bans** มาตรการเพิ่มเติมต่าง ๆ ที่กำหนดโดยทางการ เช่น การปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อสูง ขยายเวลาเปิดโรงเรียน การทำงานก็ให้ทำงานจากบ้าน **Work from Home** หรือ **WFH** ถ้ามีความจำเป็นต้องไปทำงานก็ให้ทำงานแบบเหลื่อมเวลากัน ผลกระทบและมาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาด รวมทั้งความกังวลของประชาชนเกี่ยวกับการแพร่ระบาดเป็นตัวเร่งให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนถ่ายสู่ดิจิทัล **Digital transformation** เป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปใช้ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ เช่น ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก **COVID-19** และได้รับเงินเยียวยา ก็ต้องเรียนรู้ที่จะต้องเข้าไปกรอกข้อมูลออนไลน์ การทำงาน การเรียนการสอนก็ต้องใช้วิธีออนไลน์หมด ผู้เขียนก็ต้องมาเรียนรู้โปรแกรมต่าง ๆ วิธีการในการสอนออนไลน์ **Online teaching** ใหม่หมด สิ่งที่ไม่เคยรู้จักต้องเรียนรู้ อาจจะชอบหรือไม่ชอบก็ต้องยอมรับว่าต่อไปทุกคนต้องปรับเปลี่ยนตนเอง ปรับพฤติกรรม เป็น **New normal** หรือ **New (me)** เราอาจจะถวิลหาโลกใบเดิมเมื่อไม่นานมานี้ แต่เราไม่อาจทราบได้ว่าเราจะกลับไปอยู่ในจุดเดิมได้หรือไม่ หรือจะต้องใช้เวลาอีกนานเพียงใด เราคงต้องปรับให้อยู่กับโลกที่ไม่เหมือนเดิมทั้งมิติทางสังคม เศรษฐกิจ หรือแม้แต่การเมือง การแก้ไขแบบรวดเร็ว **Quick fix** คงไม่ใช่เรื่องง่าย วัคซีนที่จะป้องกันโรคนี้ได้ก็ต้องใช้เวลาพัฒนายาวนานเป็นปี ๆ จะปล่อยให้ติดเชื้อกันไปแบบ **Herd community** คือ ให้ติดกันไปเยอะ ๆ แล้วสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมาเอง ก็ไม่น่าเสี่ยง เพราะนักการเมืองที่มีความคิดอย่างนี้ก็ติดเชื้อซะเอง มีอาการร้ายแยะ ต้องเข้ารักษาตัวในหอผู้ป่วยวิกฤติ **Intensive Care Unit (ICU)** แม้แต่ดินแดนเสรีภาพสุดโต่ง ซึ่งผู้คนบาง

ส่วนออกมาประท้วงมาตรการของรัฐในการใช้ หน้ากากอนามัยในที่ชุมชน มาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม การเปิดปิดธุรกิจต่าง ๆ ก็กลายเป็นประเทศที่มีผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตแซงหน้าประเทศต้นกำเนิดการแพร่ระบาดของโรคอย่างญี่ปุ่นกลับในบ้านเมืองของเราเองเมื่อเรามีความอดทนต่อสถานการณ์สามารถผ่านวิกฤติมาจนถึงจุดที่จะมีการผ่อนปรนจากรัฐบาลได้บ้าง ให้เริ่มเปิดกิจการที่มีความเสี่ยงต่ำไปก่อน ค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ก็ต้องอดทนเพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดระลอกสอง **Second wave** การออกจากบ้านในยามวิกาล **Curfew** ยังไม่ยกเลิก ศบค และคณะรัฐมนตรีก็คงมีเหตุผลที่จะสกัดกั้นการรวมตัวกันของคนบางกลุ่มบางพวกอันอาจนำมาซึ่งความสุ่มเสี่ยงในการแพร่เชื้อ เพราะขนาดว่ามีกำบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นก็ยังมีผู้ฝ่าฝืนจำนวนไม่น้อยในแต่ละวัน มีสำนวนภาษาอังกฤษที่ว่า **There are always two sides to a coin.** เหรียญย่อมมีสองด้านเสมอ ผู้เขียนในฐานะ

ผู้รักการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติก็ยังคงแอบมองเห็นด้านดีของวิกฤติครั้งนี้เมื่อเห็นภาพข่าวการฟื้นฟูของธรรมชาติแบบที่มนุษย์โลกไม่ได้เห็นเช่นนี้มานานาน หาดทรายอันสวยงามทุกหนทุกแห่ง เต่าทะเลขึ้นมาวางไข่เป็นจำนวนหลายเท่าตัวที่เคยปรากฏมาฝูงพญานมาแหวกว่ายน้ำเล่น ปลาฉลามที่อ้วมหาหยาฝูงสัตว์ป่าเข้ามาเดินเล่นในเมือง แม่น้ำคงคาใสสะอาด และผู้คนในประเทศอินเดียมองเห็นยอดเขาหิมาลัยได้จากกระยะไกล ทั้งหมดนี้เพราะโลกกำลังฟื้นตัวจากมลภาวะที่มนุษย์โลกเป็นผู้สร้างขึ้น เมื่อผู้คนจำกัดการเดินทาง ลดการใช้ทรัพยากรของโลกหยุดรุกรานทรัพยากรธรรมชาติ ความงามที่บริสุทธิ์ของธรรมชาติก็เผยโฉมมาให้มนุษย์โลกได้ยลอีกครั้งหนึ่ง

New Normal

เสนาศึกษา

อาจารย์ไก่

ตอนที่ผู้เขียนเขียนเรื่อง COVID-19 ไปเมื่อฉบับที่แล้ว โรคระบาดนี้ยังไม่แพร่กระจายไปทั่วโลกจนเป็น **Pandemic** แต่ในเวลาไม่นาน ทั่วโลกก็ต้องประสบกับการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่นี้จนเป็นวิกฤตกันถ้วนหน้า บางประเทศก็ควบคุมโรคได้ดีกว่าบางประเทศ รวมทั้งประเทศไทยของเราซึ่งได้รับการช่วยเหลือจากนานาชาติ เราได้ฟังข่าวสารตลอดเวลาจากทั้งในประเทศและจากทั่วโลก คำศัพท์แปลกใหม่เกิดขึ้นมากมายในการรับรู้ของผู้คน ทั้งคำศัพท์ทางการแพทย์ คำศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ มีกระแสความเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตที่เป็นความจำเป็นอย่างยิ่งยวดในการควบคุมการระบาดของโรคร้าย ประชาชนทุกหัวระแหงได้ยินการประกาศจากทางการโดยใช้คำศัพท์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษปนกันไป ผู้เขียนมั่นใจว่าถ้าถามชาวบ้านทั่วไป คนจำนวนมากจะเข้าใจว่าหมายถึงอะไร ไล่เรียงมาตั้งแต่สิ่งจำเป็นที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของการแต่งกายไปแล้ว นั่นก็คือหน้ากากอนามัย **Face mask** ก่อนหน้านี้การสวมหน้ากากอนามัยเป็นเรื่องเฉพาะกิจ คือใช้ในโรงพยาบาล เป็นหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ **Surgical face mask** ระยะเวลา ๗ ก็

มีการแจกหน้ากากนี้ให้ผู้ป่วยที่มีอาการไอจาม เพื่อหลีกเลี่ยงการแพร่เชื้อ ไม่ได้มีการขาดแคลนหรือกักตุนอะไรกันจนการระบาดรุนแรงมากขึ้น ทำให้เกิดรามาการกักตุน การขายเกินราคา ต้องมีการปราบปรามจับกุมกันและได้รับโทษกันไป ดังที่ได้รับทราบกันจากข่าวสาร โลกตะวันตกที่มีผู้คน **bully** ชาวเอเชียที่สวมหน้ากากอนามัยทั้ง ๆ ที่ยังไม่ป่วยจนเป็นประเด็นการเหยียดเชื้อชาติ ลูกกลมใหญ่โตในเวลาไม่นาน ชาวตะวันตกถึงกับลงชื่อร้องขอให้รัฐบาลตนเองออกมาแจกหน้ากากอนามัยให้ทุกคนฟรีอย่างถ้วนหน้า ผู้เขียนมีพี่สาวที่อาศัยอยู่ในประเทศในยุโรปประเทศหนึ่ง ได้โทรศัพท์มาเล่าให้ฟังว่า รัฐบาลเก็บหน้ากากไว้ให้บุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น ผู้เขียนจึงต้องจัดหาหน้ากากผ้า **Fabric face mask** ส่งขึ้นเครื่องบินทันทีวุดสุดท้ายก่อนที่จะไม่มีเที่ยวบินไปยุโรปอีกเลย ปัจจุบันประเด็นการสวมหน้ากากไม่ว่าจะเป็นหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าก็เป็นเรื่องปกติกันไปทั่วโลก ผู้คนเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ว่าเป็นการป้องกันตนเองและผู้อื่นจากการแพร่เชื้อและรับเชื้อแน่นอนที่เราอาจเห็นกลุ่มคนในหลาย ๆ ที่บนโลก

ใบนี้ที่รักในสิทธิเสรีภาพของตนเองจนกระทั่งแสดงออกด้วยการไม่ใส่ใจในเรื่องเหล่านี้ ผู้เขียนอยากจะเรียกว่าเป็นพวกไม่สนโลก เป็นพวก **Ignorant** พวกเราฟังข่าวทุกวันก็จะได้ยินว่า บุคลากรทางการแพทย์ขาดแคลนชุด **PPE** ซึ่งเป็นตัวย่อ **Acronym** ของ **Personal Protective Equipment** อันเป็นชุดใส่ป้องกันตนเองเมื่อต้องเข้าไปสัมผัสโดยตรงกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อ คนไทยใจดีไม่ว่าจะเป็นบุคคลทั่วไปหรือดารานักแสดงก็ลุกขึ้นมาบริจาคเงินเพื่อจัดหาชุด **PPE** มาให้ แถมยังทำหน้ากากใส่เพื่อใส่คลุมทั้งใบหน้าเรียกว่า **Face shield** ทั้งแบบ **DIY: Do it yourself** หรือแบบผลิตมาขายโดยตรง ผู้ประกาศข่าว พิธีกร ก็ต่างสวมใส่หน้ากากพร้อมหน้ากากใส ผู้คนก็เริ่มคุ้นชินกับวิถีการเปลี่ยนแปลงใหม่นี้ รวมถึงการรักษาระยะห่างทางสังคม **Social Distancing** บางแห่งก็ใช้เป็นการรักษาระยะห่างทางกายภาพ **Physical Distancing** ที่ปลอดภัยคือ ๖ ฟุต หรือสองเมตร ซึ่งถือเป็นมาตรการ **Measure** สำคัญของทั้งโลกไปแล้วในการลดการแพร่เชื้อ ผู้คนในเมืองที่เคยใช้พื้นที่สาธารณะไม่ว่าจะเป็นสถานที่ราชการ โรงพยาบาล หรือการขนส่งสาธารณะอย่างเบียดเสียดยัดเยียด ก็จะต้องทำตนให้คุ้นชินกับการรักษาระยะห่างเช่นนี้ไว้ไม่ทราบว่ายาวนานอีกเพียงใด มาตรการที่เข้มข้นในการควบคุมโรคระบาด **Containment** และทำให้โลกกลับสู่สภาพปกติ ก็เริ่มจากขั้นเด็ดขาดคือ **Lock-down** คือปิดเมือง ปิดพื้นที่ที่ระบาดอย่างเข้มข้น ห้ามคนในออกคนนอกเข้าเช่นในเมืองที่เป็นจุดศูนย์กลางของโรคระบาด **Epidemic center** นี้ก็คือเมืองอู่ฮั่น หรือในพื้นที่ที่ระบาดหนักเช่นบางเมืองในอิตาลี แต่โดยทั่วไปก็ใช้มาตรการที่เรียกว่า **Shelter-in-place, Stay-at-home, หรือ Safer-at-home** ก็คือให้อยู่บ้านใครบ้านมัน จนประเทศไทยเรามีคำขวัญจากกระทรวงสาธารณสุขว่า “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” หรือคุณหมอกออกมาเชิญชวนให้ทุก

คนรักษาระยะห่างโดยมีคำขวัญว่า “โรคติดต่อ จะไม่ติดต่อ ถ้าเรา ‘ไม่ติดต่อกัน’” กฎระเบียบของแต่ละแห่งก็แตกต่างกันไป ที่บ้านพี่สาวผู้เขียนในยุโรปห้ามออกจากบ้าน ถ้าออกต้องมีใบรับรองหรือ **Pass** และให้เฉพาะการซื้อของที่จำเป็นอันได้แก่ อาหาร ยารักษาโรค และการเดินทางไปโรงพยาบาลเท่านั้น ซึ่งแต่ละครั้งก็ออกมาได้ไม่นาน มาดูเมืองไทยของเราแล้ว น่าจะผ่อนปรนมากกว่าในยุโรป ทั้งนี้ทั้งนี้ประเทศเราประสบความสำเร็จในการควบคุมโรคมากทีเดียว บ้างก็ว่าคนไทยมีวินัย ให้ความร่วมมือหรือถึงขั้นบอกว่าจะกลัวตาย ไม่ว่าจะเพราะเหตุใด ก็ถือว่าโชคดีที่เราอยู่ในสภาวะการณ์ที่ประชาชนสบายใจ รัฐบาลมีมาตรการพิเศษออกมาเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของ **COVID-19** กันถ้วนหน้า ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือทางการเงิน **Financial subsidy** รัฐบาลยังรับผิดชอบดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้ออย่างดีและถ้วนหน้าเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็ใคร คนทั่วไป ดารานักแสดง บุคลากรทางการแพทย์ แม้แต่นักท่องเที่ยวที่ป่วยจากการติดเชื้อ ไม่ต้องเสียค่าตรวจ ค่ารักษาพยาบาล รัฐบาลดูแลรับผิดชอบคนไทยที่ติดค้างอยู่ต่างประเทศ และมีความประสงค์จะกลับมาตุภูมิ ในระยะแรกการจัดการอาจยังไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ มีการปล่อยยให้กลับไปกักตัวเพื่อสังเกตอาการ ๑๔ วันเองที่เรียกว่า **Self-quarantine** หรือ **Self-isolation** และถ้าเดินทางกลับไปภูมิลำเนาของตนก็จะเรียกว่า **Local quarantine** เพราะอาจถือว่าการตรวจสุขภาพที่สนามบิน **Health screening** โดยการตรวจวัดอุณหภูมิ **Taking temperature** เป็นไปอย่างเข้มข้น จนกระทั่งมีการจัดการที่มีกระบวนทัศน์ที่ดีมีระบบระเบียบ เป็นการกักตัวดูอาการ ๑๔ วัน ที่สถานที่ต่าง ๆ ทั้งอาคารรับรองของทหารเรือ ทหารบก ทหารอากาศ รวมถึงโรงแรมชั้นดีที่อาสาเปิดสถานที่ให้ใช้ เรียกว่า **State quarantine** การจัดการดีมากจนเป็นที่กล่าวขานอย่างกว้างขวางทั้งในและนอกประเทศ ในช่วงที่

ประชาชนต้องการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับจำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ ผู้ที่ได้รับการรักษาจนหาย หรือผู้เสียชีวิต รัฐบาลได้เลือกโฆษก ศบค. หรือศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด 19) **Center for COVID-19 Situation Administration (CCSA)** ที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการแถลงข่าว ทั้งอาชีพและลีลา มีการนำศัพท์เทคนิคทางการแพทย์และภาษาอังกฤษมาใช้ในการบรรยายให้เห็นภาพ มีการพูดถึงการลดเคิร์ฟของเส้นกราฟผู้ติดเชื้อ **Flattening the curve/** ผู้แพร่เชื้อให้ผู้คนที่จำนวนมาก เช่น ในสนามมวย **Super-spreader/** การติดเชื้อเป็นกลุ่มก้อน **Cluster infection/** การตรวจเชื้อแบบต่าง ๆ เช่น **PCR: Polymerase Chain Reaction** โดยใช้วิธีเอาสำลีก้านกวาด **Swab** เอาเนื้อเยื่อโพรงจมูกไปตรวจหาเชื้อ หรือมีการพูดถึงการตรวจภูมิอย่างรวดเร็วที่เรียกว่า **Rapid test** ก็ว่ากันไปว่าแบบไหนได้ผลน่าเชื่อถือดีกว่ากัน นอกจากนี้ก็ยังมีการใช้คำว่า **Active case finding** ซึ่งเป็นมาตรการเชิงรุกในการตรวจหาเชื้อในกลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น แรงงานต่างด้าวที่อยู่กันแออัดหรือเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย ซึ่งทำให้การควบคุมโรครวดเร็วมีประสิทธิภาพ เพราะเมื่อพบผู้ติดเชื้อก็ส่งรักษาทันที ท่านโฆษกยังมีคำพูดติดปากของท่านว่าอย่าให้การตก คงเทียบกับสำนวนภาษาอังกฤษว่า **keep one's guard up: be careful, be alert** ก็คือให้ระมัดระวัง ไม่ลดการป้องกันตัวเพื่อจะได้ไม่ติดเชื้อ เหมือนกับนักมวยยามต่อสู้ต้องยกแขนขึ้นบังใบหน้าและลำตัว เรียกว่าตั้งการ์ด ไม่ให้โดนชกสวนง่าย ๆ ถ้าลดการ์ดหรือการ์ดตกก็จะถูกชกบาดเจ็บ

สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ล้วนเป็นเสมือนการขัดจังหวะชีวิตประจำวันของคนอย่างกระทันหัน **Sudden disruption** ผู้คนต้องปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและพฤติกรรม ต้องรักษาสุขอนามัยอย่างเข้มข้นแบบที่ไม่เคยปฏิบัติกันมาก่อน ก่อนหน้านี้มีคำขวัญ

ว่า “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ” ตอนนั้นก็ไม่เพียงพอ กลายเป็น “กินร้อน ช้อนตัว (เอง) แก้วคนละใบ” คนไทยอดทนกับการอยู่กับบ้าน การจำกัดการเดินทาง หรือถึงห้ามเดินทางในบางจุด **Travel bans** มาตรการเพิ่มเติมต่าง ๆ ที่กำหนดโดยทางการ เช่น การปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อสูง ขยายเวลาเปิดโรงเรียน การทำงานก็ให้ทำงานจากบ้าน **Work from Home** หรือ **WFH** ถ้ามีความจำเป็นต้องไปทำงานก็ให้ทำงานแบบเหลื่อมเวลากัน ผลกระทบและมาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาด รวมทั้งความกังวลของประชาชนเกี่ยวกับการแพร่ระบาดเป็นตัวเร่งให้ระบบเศรษฐกิจเกิดการเปลี่ยนถ่ายสู่ดิจิทัล **Digital transformation** เป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าไปใช้ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ เช่น ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก **COVID-19** และได้รับเงินเยียวยา ก็ต้องเรียนรู้ที่จะต้องเข้าไปกรอกข้อมูลออนไลน์ การทำงาน การเรียนการสอนก็ต้องใช้วิธีออนไลน์หมด ผู้เขียนก็ต้องมาเรียนรู้โปรแกรมต่าง ๆ วิธีการในการสอนออนไลน์ **Online teaching** ใหม่หมด สิ่งที่ไม่เคยรู้จักต้องเรียนรู้ อาจจะชอบหรือไม่ชอบก็ต้องยอมรับว่าต่อไปทุกคนต้องปรับเปลี่ยนตนเอง ปรับพฤติกรรม เป็น **New normal** หรือ **New (me)** เราอาจจะถวิลหาโลกใบเดิมเมื่อไม่นานมานี้ แต่เราไม่อาจทราบได้ว่าเราจะกลับไปอยู่ในจุดเดิมได้หรือไม่ หรือจะต้องใช้เวลาอีกนานเพียงใด เราคงต้องปรับให้อยู่กับโลกที่ไม่เหมือนเดิมทั้งมิติทางสังคม เศรษฐกิจ หรือแม้แต่การเมือง การแก้ไขแบบรวดเร็ว **Quick fix** คงไม่ใช่เรื่องง่าย วัคซีนที่จะป้องกันโรคนี้ได้ก็ต้องใช้เวลาพัฒนายาวนานเป็นปี ๆ จะปล่อยให้ติดเชื้อกันไปแบบ **Herd community** คือ ให้ติดกันไปเยอะ ๆ แล้วสร้างภูมิคุ้มกันขึ้นมาเอง ก็ไม่น่าเสี่ยง เพราะนักการเมืองที่มีความคิดอย่างนี้ก็ติดเชื้อซะเอง มีอาการร้ายแยะ ต้องเข้ารักษาตัวในหอผู้ป่วยวิกฤติ **Intensive Care Unit (ICU)** แม้แต่ดินแดนเสรีภาพสุดโต่ง ซึ่งผู้คนบาง

ส่วนออกมาประท้วงมาตรการของรัฐในการใช้ หน้ากากอนามัยในที่ชุมชน มาตรการรักษาระยะห่างทางสังคม การเปิดปิดธุรกิจต่าง ๆ ก็กลายเป็นประเทศที่มีผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตแซงหน้าประเทศต้นกำเนิดการแพร่ระบาดของโรคอย่างญี่ปุ่นกลับในบ้านเมืองของเราเองเมื่อเรามีความอดทนต่อสถานการณ์สามารถผ่านวิกฤติมาจนถึงจุดที่จะมีการผ่อนปรนจากรัฐบาลได้บ้าง ให้เริ่มเปิดกิจการที่มีความเสี่ยงต่ำไปก่อน ค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ก็ต้องอดทนเพื่อหลีกเลี่ยงการระบาดระลอกสอง **Second wave** การออกจากบ้านในยามวิกาล **Curfew** ยังไม่ยกเลิก ศบค. และคณะรัฐมนตรีก็คงมีเหตุผลที่จะสกัดกั้นการรวมตัวกันของคนบางกลุ่มบางพวกอันอาจนำมาซึ่งความสุ่มเสี่ยงในการแพร่เชื้อ เพราะขนาดว่ามีกำบังคับไซ้กฎหมายอย่างเข้มข้นก็ยังมีผู้ฝ่าฝืนจำนวนไม่น้อยในแต่ละวัน มีสำนวนภาษาอังกฤษที่ว่า **There are always two sides to a coin.** เกรียดย่อมมีสองด้านเสมอ ผู้เขียนในฐานะ

ผู้รักการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติก็ยังคงแอบมองเห็นด้านดีของวิกฤติครั้งนี้เมื่อเห็นภาพข่าวการฟื้นฟูของธรรมชาติแบบที่มนุษย์โลกไม่ได้เห็นเช่นนี้มานานาน หาดทรายอันสวยงามทุกหนทุกแห่ง เต่าทะเลขึ้นมาวางไข่เป็นจำนวนหลายเท่าตัวที่เคยปรากฏมา ผึ้งพะยูนมาแหวกว่ายน้ำเล่น ปลาฉลามที่อ่าวมาหยา ผึ้งสัตว์ป่าเข้ามาเดินเล่นในเมือง แม่น้ำคงคาใสสะอาด และผู้คนในประเทศอื่นเดี่ยมองเห็นยอดเขาหิมาลัยได้จากกระยะไกล ทั้งหมดนี้เพราะโลกกำลังฟื้นตัวจากมลภาวะที่มนุษย์โลกเป็นผู้สร้างขึ้น เมื่อผู้คนจำกัดการเดินทาง ลดการใช้ทรัพยากรของโลก หยุดรุกรานทรัพยากรธรรมชาติ ความงามที่บริสุทธิ์ของธรรมชาติก็เผยโฉมมาให้มนุษย์โลกได้ยลอีกครั้งหนึ่ง

สัญญาณเตือนวิกฤต จากภัยโควิด-19

นาย อันโตนิโอ กูเตร์เรส เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ (UN) เตือนว่าวิกฤตการระบาดของโควิด-19 เป็นความท้าทายใหญ่ที่สุดหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ และอาจนำไปสู่ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจในแบบที่ไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ช่วงหลัง อีกทั้ง โควิด-19 เป็นบททดสอบใหญ่ที่สุดที่เราากำลังเผชิญด้วยกัน นับตั้งแต่การก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ จึงขอเรียกร้อง ให้ประเทศต่าง ๆ ร่วมมือกันตอบสนองด้วย มาตรการสาธารณสุข (UN) ทั้งนี้ องค์การสหประชาชาติ (UN) ประเมินว่า วิกฤตการระบาดของโควิด-19 อาจทำให้ประชากรทั่วโลกตกงานมากกว่า ๒๕ ล้านคน

ธนาคารโลก (World Bank) วิเคราะห์ว่าผลกระทบของโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอย่างหนัก โดยเฉพาะเศรษฐกิจไทย หดตัวต่ำสุดในอาเซียน และร่วงท้าย อันดับ ๒ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ทั้งนี้ในสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจ จะติดลบถึง ๕% เนื่องจากมีผลกระทบจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน ๑๓-๑๖% ของ GDP นอกจากนี้ ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าในภูมิภาคเอเชีย กรณีเลวร้ายที่สุดจะส่งผลให้ มีคนที่อยู่ใต้เส้นแบ่ง

ความยากจนเพิ่มขึ้น ๑๑ ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นจากเดิม ๒๔ ล้านคน เป็น ๓๕ ล้านคน ดังนั้น ครอบคลุมแรงกดดันที่รัฐบาลของแต่ละประเทศ ต้องทำเพื่อผ่อนคลายวิกฤต ได้แก่ ๑) ควรมีมาตรการช่วยคนจน และประชาชนทั่วไป ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน หรือ สถาบันการเงิน เพื่อช่วยให้ประชาชนประคองวิถีชีวิต ผ่านพ้นไปได้ ๒) เตรียมแผนการลงทุนใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างงาน ๓) สนับสนุนกลุ่มธุรกิจ SME ให้มีมาตรการดำเนินธุรกิจต่อไปได้ (สรุปย่อจาก BBC NEWS ไทย: ๒ เมษายน ๒๐๒๐)

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เตือนว่า เศรษฐกิจโลกในปีนี้จะหดตัวลง ๓% (จากเดิม +๓.๓%) ซึ่งจะทำให้เกิด วิกฤตเศรษฐกิจครั้งเลวร้ายที่สุด นับตั้งแต่ยุคเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ ที่เรียกว่า Great Depression ในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๓๐ ขณะเดียวกัน IMF คาดการณ์ว่า การเติบโตของเศรษฐกิจโลก จะติดตัวขึ้นไปอยู่ที่ ๕.๘ % ในปี ๒๐๒๑ หากวิกฤตโรคระบาดคลี่คลายลงตัว ในช่วงครึ่งหลังของปีนี้ หากการระบาดของโควิด-19 ใช้เวลาในการควบคุมนานกว่าที่คิด และมีการระบาดระลอกสองของปี ๒๐๒๑ ก็จะสร้างความเสียหาย ต่อตัวเลข

GDP โลกเพิ่มอีก ๘ % (สรุปย่อจาก BBC NEWS / ไทย : ๑๖ เมษายน ๒๐๒๐) นอกจากนั้น IMF ยังคาดการณ์ว่า GDP ประเทศพัฒนาแล้ว จะติดลบมากกว่าประเทศกำลังพัฒนา สำหรับประเทศที่ยังขยายตัวได้คือ จีน ขยายตัว +๑.๒% อินเดีย +๑.๙% อินโดนีเซีย +๐.๕% และ ฟิลิปปินส์ +๐.๖ % ส่วนประเทศไทย IMF ประเมินเศรษฐกิจปี ๒๕๖๓ ติดลบมากที่สุด คือ -๖.๗% ถือว่ามากที่สุดในกลุ่มอาเซียน เนื่องจาก โครงสร้างเศรษฐกิจไทย มีการส่งออกและท่องเที่ยวในสัดส่วนรวมกันสูง ๗๐% ของ GDP รวมทั้งเผชิญกับภัยแล้งหนักที่สุดในรอบ ๔๐ ปี (สรุปย่อจาก หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ; ๒๓ เมษายน ๖๓ และ Hoon Smart ; Home>Breaking News; ๑๕/๐๔/๒๐๒๐)

ธนาคารแห่งประเทศไทย คาดการณ์เศรษฐกิจไทย จะหดตัวร้อยละ ๕.๓ (-๕.๓%) ในปี ๒๕๖๓ ก่อนจะกลับตัวมาขยายตัวเป็นบวกร้อยละ ๓.๐ ในปี ๒๕๖๔ โดยปัจจัยหลักที่กระทบต่อการหดตัวของเศรษฐกิจ มาจากภาคการส่งออกและการท่องเที่ยว รวมทั้ง เศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าทั่วโลกจะชะลอตัวลง หรืออาจถึงขั้นหดตัว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ จะหดตัวร้อยละ ๖๐ ในปีนี้ ขณะเดียวกัน แนวโน้มของเศรษฐกิจในระยะถัดไป ขึ้นอยู่กับมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ การปรับตัวของภาคธุรกิจและประชาชน ตลอดจนความยาวนานของสถานการณ์โควิด-19 (สรุปย่อจาก หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓)

คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ประเมินว่า จะมีแรงงานตกงานถึง ๗.๓ ล้านคน จากแรงงานในระบบประกันสังคมประมาณ ๓๘ ล้านคน (ไทยรัฐออนไลน์; ๙ เมษายน ๒๕๖๓)

สถาบันการเงินทุกระดับ และ ภาครัฐ เศรษฐกิจทั่วโลก ได้วิเคราะห์ และประเมินผลกระทบต่อฤทธิ์เดชของ โควิด-19 ว่า วิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก จะถดถอยครั้งใหญ่ในรอบเกือบ ๑๐๐ ปี **อัตราการ**

เติบโตทางเศรษฐกิจ ติดลบ ๓% มีผู้ตกงาน ๒๕ ล้านคน และ มีคนจนเพิ่มถึง ๕๐๐ ล้านคน โดยเฉพาะประเทศไทยเรา ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม มากที่สุดในอาเซียน กล่าวคือ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจติดลบ ๓-๕% มีผู้ตกงาน ๓-๕ ล้านคน (หน่วยงานเอกชน ประเมินผู้ว่างงาน ๖.๕ – ๗.๐ ล้านคน) และมีคนจนเพิ่มขึ้น ๑๘.๙ ล้านคน

ผู้นำรัฐไทยกับการแก้ภาวะวิกฤตจากโควิด-19

เมื่อสังคมอยู่ในภาวะอันตราย และแตกตื่น สับสนอลหม่าน เช่นนี้ **หัวหน้ารัฐบาลต้องแสดงความเป็นผู้นำในภาวะวิกฤต** ทันที เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีขวัญกำลังใจ และให้ความร่วมมือต่อสู้กับภัยโควิด-19 นี้ อีกทั้งในระยะต่อไป รัฐบาลต้องค้นหามาตรการกอบกู้ ฟืนฟู และเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต่อไป ในห้วงเริ่มต้นของการระบาดโควิด-19 ดูเหมือนว่าภาครัฐยังขาดเอกภาพในการบริหาร ทำให้สถานการณ์เหมือนจะเลวร้ายลง หลังจากนั้น รัฐบาลสามารถควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย รัฐบาลได้จัดตั้ง “ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19” หรือ “ศบค.” เพื่อควบคุมการระบาดของโควิด-19 และ ลดผลกระทบต่อสภาวะสุขภาพของประชาชน เศรษฐกิจสังคม และความมั่นคงของประเทศ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการฯ ขณะเดียวกัน รัฐบาลได้ออกกฎหมายพิเศษหลายฉบับ รวมทั้ง ได้กำหนดมาตรการสำคัญเพื่อใช้ต่อสู้กับวิกฤตโควิด-19

มาตรการเร่งด่วนเพื่อ เยียวยาสังคม และกอบกู้วิกฤตเศรษฐกิจของไทย

รัฐบาลไทยได้ทุ่มเท ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณอัดฉีดเยียวยา ต่อสู้กับสถานการณ์โควิด-19 ตลอดจนวางแผนฟื้นฟู กอบกู้เศรษฐกิจ

และสังคมไปพร้อม ๆ กัน นับว่าเป็นความยากลำบากยิ่ง เพราะงบประมาณกลางของแผ่นดินในการใช้จ่ายเพื่อฉุกเฉิน และจำเป็น มิใช่เพียงพอ จึงจำเป็นต้อง ออกกฎหมายพิเศษหลายฉบับเพื่อโอนงบประมาณ และกู้เงิน หรือ จัดหาแหล่งเงิน นำมาแก้ปัญหาวิกฤตฯ ให้ทันสถานการณ์ รวมเป็นวงเงินมากกว่า ๒ ล้านล้านบาท ดังนี้ (สรุปย่อจาก Techsauce Team ; ๗ เมษายน ๒๐๒๐)

๑) **ปรับพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.)** งบประมาณ ใช้จ่ายประจำปี ๒๕๖๓ ของหน่วยงานที่ยังไม่จำเป็นต้องใช้เงิน นำมาใช้เป็นงบกลาง คาดว่าจะมีวงเงินประมาณ ๘๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ ล้านบาท

๒) **ออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.)** ให้กระทรวงการคลัง กู้เงินเพื่อเยียวยา และบริหารด้านเศรษฐกิจ วงเงิน ๑ ล้านล้านบาท แบ่งเป็นวงเงิน ๖ แสนล้านบาท ใช้สำหรับแผนงานด้านสาธารณสุข และแผนงานเยียวยาประชาชน ทุกสาขาอาชีพ ที่ได้รับผลกระทบฯ และ วงเงิน ๔ แสนล้านบาท ใช้สำหรับแผนงานฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสนับสนุน รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในระดับพื้นที่

๓) **ออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.)** ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทย เงินกู้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) เพื่อดูแลภาคธุรกิจ SME วงเงิน ๕ แสนล้านบาท

๔) **ออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.)** ให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทย ซื้อตราสารหนี้เอกชนที่ครบ กำหนดการชำระ วงเงิน ๔ แสนล้านบาท

รัฐบาลทั่วโลก อัดฉีดเงินก้อนใหญ่ แก้ภัยโควิด-19

ในอดีตที่ผ่านมาว่า “สงครามยังไม่จบ อย่านับศพทหาร” ยังนำมาใช้เปรียบเทียบ กับวิกฤตโควิด-19 ซึ่งยังระบอบสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินทั่วโลก ประกอบกับ ยังไม่มีตัวยาหรือ วัคซีนชนิดใดปราบเจ้าวายร้าย โควิด-19 ให้ราบคาบได้ สงครามเชื้อโรคครั้งนี้ ยังสรุปความสูญเสียไม่ได้ จึงเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลต่าง ๆ ทั่วโลก จะต้องออกมาตราการต่อสู้กับโควิด-19 เพื่อบรรเทาความเสียหายให้เหลือน้อยที่สุด คู่ขนานกับการเยียวยาประชาชน และการฟื้นฟูเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ สำหรับมาตรการหลักทางเศรษฐกิจที่หลายประเทศ ดำเนินการในภาวะวิกฤต ก็คือ การอัดฉีดเงินก้อนใหญ่ เข้าระบบผ่านนโยบายการเงิน และ ผ่านนโยบายการคลัง เพื่อกระตุ้นการใช้จ่าย รวมถึงการแจกเงินให้ประชาชนโดยตรง ทั้งนี้ รัฐบาลแต่ละประเทศ ได้อัดฉีดงบประมาณจำนวนมหาศาลเพื่อต่อสู้กับภัยโควิด-19 ดังนี้ (สรุปย่อจากข่าว Business News By VOA; ๓ กุมภาพันธ์ ๒๐๒๐; และ ข่าว Business Today Nongluck Ajanpanya 8 April 2020)

👉 กลุ่มประเทศสหรัฐฯ และ ยุโรป

สหรัฐฯ ได้อนุมัติเงินมูลค่า ๒ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (๒๔ ล้านล้านบาท) อังกฤษ ได้อนุมัติเงินมูลค่า ๖๕,๕๐๐ ล้านปอนด์ (๒๖๒ ล้านล้านบาท) เยอรมนี ได้อนุมัติเงินมูลค่า ๗.๕ แสน

ล้านยูโร (๘.๐๘ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) สเปน ได้ออมัติเงินมูลค่า ๒.๒ แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มากที่สุดในประวัติศาสตร์ของสเปน ฝรั่งเศส ได้ออมัติเงินมูลค่า ๔๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ (๑.๕๙๘ ล้านล้านบาท) และ อิตาลี ได้ออมัติเงินมูลค่า ๒๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ (๘๘๗,๙๐๐ ล้านล้านบาท)

👁️ กลุ่มประเทศเอเชีย และ เอเชีย

จีน โดยธนาคารกลางจีน ได้ออมัติเงินมูลค่า ๑.๒ ล้านล้านหยวน (๕.๔ ล้านล้านบาท) ญี่ปุ่น ได้ออมัติเงินมูลค่า ๑๐๘ ล้านล้านเยน (เกือบ ๑ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) เกาหลีใต้ ได้ออมัติเงินมูลค่า ๕๖ ล้านล้านวอน (๑.๕ ล้านล้านบาท) ออสเตรเลีย ได้ออมัติเงินมูลค่า ๘๓.๗ พันล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย สิงคโปร์ ได้ออมัติเงินมูลค่า ๔๖,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ (๑ ล้านล้านบาท) มาเลเซีย ได้ออมัติเงินมูลค่า ๒.๕ แสนล้าน ริงกิต (๑.๘๘ ล้านล้านบาท) และ อินโดนีเซีย ได้ออมัติเงินมูลค่า ๒,๙๔๕ ล้านรูปี (๖.๑ ล้านล้านบาท)

ขนาดของงบประมาณ ที่แต่ละประเทศนำมาใช้ในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ ดังกล่าว มีข้อจำกัดแตกต่างกันไป ทั้งฐานะการคลัง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และวินัยการคลัง ทั้งนี้มาตรการต่าง ๆ ที่นี้ออกมาใช้ ในภาวะฉุกเฉินก็เพื่อต้องการช่วยให้กลไกทางเศรษฐกิจ สามารถดำเนินการต่อไปได้

สหรัฐฯ ชะตีกสงคราม อย่างยิ่งใหญ แต่ในบ้านพ่ายแพ้ศึกเศรษฐกิจ

The Great depression

ขึ้นชื่อว่า “สงคราม” ย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียทุกอย่างทั้งชีวิตและทรัพย์สิน พลเมืองตกอยู่ในสภาพหิวโหย หดหู่ ท้อแท้ และ สิ้นหวัง แม้สงครามนั้นจะสิ้นสุดไปแล้วก็ตาม ภาพแห่งความโหดร้ายยังตามหลอกหลอนเป็นบทเรียนให้มวลมนุษยชาติยังมีชีวิตอยู่หาหนทางสร้างสันติภาพกันต่อไป ส่วนในระยะยาวผู้นำแต่ละประเทศ ต้องวางยุทธศาสตร์ฟื้นฟูเศรษฐกิจ และสังคม ให้กลับสู่ปกติ โดยคาดว่า จะต้องจัดหางบประมาณ จำนวนมหาศาลมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

ความหายนะของสงครามโลกครั้งที่ ๑ (ระหว่าง ๒๘ กรกฎาคม ๑๙๑๔ – ๑๑ พฤศจิกายน ๑๙๑๘) เนื่องจากผู้คนทั่วโลกกว่า ๖๕ ล้านคน เข้าไปอยู่ในส่วนร่วมของสงคราม หลังสงครามสิ้นสุดลง มีจำนวนทหาร เสียชีวิตประมาณ ๑๓ ล้านคน พลเรือนเสียชีวิตโดยตรงในสมรภูมิ ๙ ล้านคน และเสียชีวิตทางอ้อมอีกประมาณ ๙ ล้านคน บาดเจ็บกว่า ๒๐ ล้านคน และ ทูพพลภาพมากกว่า ๗ ล้านคน ขณะเดียวกัน มีมูลค่าความเสียหายทางทรัพย์สินมากกว่า ๑๘๖,๒๐๐ ล้าน

เหรียญสหรัฐ และระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ พังพินาศตามมา (สรุปย่อจาก [http: thoumilitary.multiply.com](http://thoumilitary.multiply.com))

หลังมหาสงครามโลกครั้งที่ ๑ (Great War) ใน ค.ศ. ๑๙๑๘ สหรัฐฯ มหาอำนาจฝ่ายสัมพันธมิตร ผู้ชนะสงครามโลกครั้งที่ ๑ กลายเป็นประเทศที่ร่ำรวยที่สุดและเป็นมหาอำนาจของโลกอีกด้วย ในช่วงเวลาดังกล่าวสหรัฐฯ ได้ลดกำลังพลกองทัพลงถึง ๔ ล้านคน ซึ่งกำลังพลเหล่านี้ต้องหาลู่ไหลเข้าสู่ตลาดแรงงานทั่วไป ประกอบกับเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยุคนั้น กำลังเฟื่องฟู มีการซื้อสินค้าด้วยระบบบัตรเครดิต (Credit) หรือ ระบบเงินผ่อน รวมทั้งมีการซื้อหุ้นด้วยเงินกู้ และมีการเก็งกำไรในตลาดหุ้นอย่างรุนแรง เป็นสัญญาณวิกฤตเศรษฐกิจสหรัฐฯ เมื่อ ๒๔ ตุลาคม ๑๙๒๙ เกิดราคาหุ้นตกอย่างรุนแรงที่เรียกกันว่า อังคารทมิฬ “Black Tuesday” ส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ในระบบเศรษฐกิจ เกิดหนี้เสียจำนวนมาก ลามไปถึงคนทั่วไปที่ไม่ได้ซื้อหุ้นด้วย เพราะธนาคารอยู่ในภาวะวิกฤตจากการปล่อยเงินกู้กับลูกค้า (ผู้กู้) อีกทั้งธนาคารเองก็ซื้อและเล่นหุ้น เป็นผลให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในระบบการบริหารงานของธนาคาร ถึงแห่งกันไป ถอนเงินออกจากธนาคารพร้อมพร้อมกัน เรียกภาวะนี้ว่า “Bank Run” นับเป็นจุดเริ่มต้นของวิกฤตเศรษฐกิจ The Great depression

วิกฤต The Great depression แก้สำเร็จด้วยภาวะผู้นำประเทศ

ใน ค.ศ. ๑๙๓๒ เศรษฐกิจสหรัฐฯ ถดถอยถึง ๓๑ % พร้อมกับมีเงินมากกว่า ๒,๐๐๐ ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในตลาดสูญหายไปเพราะธนาคาร ๑๐,๐๐๐ แห่ง ปิดตัวลง ผู้ฝากเงินไว้กับธนาคารต้องสูญเสียเงินทั้งหมดทันทีและไม่มีใครกล้าลงทุนกับธนาคารต่อไป โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ปิดกิจการ มีมูลค่าความเสียหาย ๓๐,๐๐๐ ล้านดอลลาร์

สหรัฐฯ คนอเมริกัน ๑๕ ล้านคนว่างงาน และมีสภาพอดอยากไม่มีเงินแม้แต่จะซื้ออาหาร อยู่ในสภาพเหมือนสิ้นอนาคต

สถานการณ์วิกฤตเศรษฐกิจสหรัฐฯ ต้องใช้เวลาแก้สถานการณ์ นานถึง ๑๐ ปี (ระหว่าง ค.ศ. ๑๙๒๙ - ๑๙๓๙) จึงเริ่มคลี่คลายสู่ภาวะปกติ ภายใต้การแก้ไขปัญหของ ๒ ประธานาธิบดี คือ ประธานาธิบดี Herbert Hoover และประธานาธิบดี Franklin D. Roosevelt ซึ่งมีวิธีการแก้ปัญหาแตกต่างกัน ดังนี้

การแก้ปัญหา ประธานาธิบดี Herbert Hoover ได้ใช้นโยบาย การพึ่งตนเองของปัจเจกบุคคลเพราะเชื่อว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ ยังมีรากฐานดี จึงยังไม่บรรเทาความเดือดร้อนในระยะแรก ๆ อีกทั้งยังคิดว่าการแทรกแซงระบบเศรษฐกิจ จะส่งผลทำให้ชาวสหรัฐฯ สูญเสียศักดิ์ศรี ประกอบกับ มีความเชื่อว่า วงรอบวัฏจักรทางเศรษฐกิจที่ว่า เมื่อเศรษฐกิจตกถึงต่ำสุดแล้วก็จะค่อย ๆ พื้นตัวขึ้นมาใหม่เอง นอกจากนี้รัฐบาลยังจัดหางบประมาณแบบสมดุล ตัดทอนรายจ่าย และตั้งกำแพงภาษีสินค้าสูง เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศปรากฏว่าเศรษฐกิจสหรัฐฯ เลวร้ายยิ่งขึ้นนักธุรกิจไม่เพิ่มการผลิตสินค้า การค้า

ระหว่างประเทศลดลงและมีอัตราการว่างงานสูงขึ้นจาก 4 ล้านคนเป็น 6 ล้านคน ซึ่งต่อมาได้เริ่มกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยแก้ปัญหาการว่างงาน มีการสร้างโครงการขนาดใหญ่ เช่น การสร้างเขื่อน (Hoover Dam) การสร้างถนน และ โครงการสาธารณูปโภคอื่น ๆ รวมทั้งปล่อยเงินกู้ให้สถาบันการเงินต่าง ๆ และภาคอุตสาหกรรมเพื่อนำไปฟื้นฟูกิจการ แต่เนื่องด้วย ประชาชนไม่เกิดความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลและไม่พอใจในการแก้ปัญหาที่ผ่านมา ทำให้เศรษฐกิจ อยู่ในสภาพถดถอย ไม่กระเตื้องขึ้น จนหมดยุคประธานาธิบดี Hoover

☛ การแก้ปัญหายุค ประธานาธิบดี Franklin D. Roosevelt (๑๙๓๒-๑๙๔๐) ได้ใช้นโยบายการสร้างเชื่อมั่นต่อประชาชน และนักธุรกิจอย่างเร่งด่วน ในลำดับแรก โดยประธานาธิบดี Roosevelt ได้กล่าวสุนทรพจน์ในพิธีสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดี (ค.ศ. ๑๙๓๓) เพื่อร่วมสร้างความเชื่อมั่นกับประชาชนควมว่า "ประเทศอันยิ่งใหญ่ของเรานี้ จะอยู่ยั่งยืนงเช่นที่เคยยืนงมาแล้วในอดีต จะกลับฟื้นตัวขึ้นและเจริญรุ่งเรืองขึ้นใหม่" พร้อมกับได้นำโครงการ New Deal หรือโครงการสู่ความหวังใหม่ ตามที่ได้หาเสียงไว้ก่อนการเลือกตั้ง นำมาแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคม

ทันที ทั้งนี้โครงการ New Deal ประกอบด้วย 3 Rs ได้แก่ Relief หมายถึงการบรรเทาทุกข์โดยให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง ได้แก่ ผู้ตกงาน จ่ายคูปองและค่าจ้างไปแลกอาหาร Recovery หมายถึง การฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยสร้างความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจให้กลับมาแข็งแกร่งใหม่ และ Reform หมายถึง ปฏิรูปโดยปฏิรูประบบการเงินการคลังใหม่

ผลการปฏิบัติโดยภาพรวมของ New Deal มีการอัดฉีดเงินกว่า ๓,๑๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ใช้สร้างงานในท้องถิ่นและชุมชนกว่า ๑ ล้านโครงการ สามารถช่วยการว่างงานได้มากกว่า ๒๐ ล้านคน หลังจากนั้นยังอัดฉีดเงินกระตุ้นเศรษฐกิจ มีมูลค่า ๔๑.๗ พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อพัฒนาโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการให้เกิดการจ้างงาน เช่น การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ Tennessee การสร้างเขื่อน Norris Dam และ เขื่อน Bonneville Dam การสร้างทางรถไฟ และ สร้างระบบชลประทาน เกิดการสร้างงานและรายได้ให้กับคนอเมริกาอย่างต่อเนื่อง และเป็นผลให้เศรษฐกิจโดยรวมเริ่มฟื้นตัว กระทั่งเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ (ค.ศ. ๑๙๓๙-๑๙๔๕) สหรัฐฯ ได้มีการเกณฑ์ทหารจำนวนมากเข้าสู่สงครามทั้งในภาคพื้นยุโรปและเอเชีย ทำให้อัตราว่างงานลดลง ประกอบกับสหรัฐฯ สร้างโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนการทำสงครามโลกครั้งที่ ๒ ส่งผลให้เศรษฐกิจสหรัฐฯ ฟื้นตัวสู่ภาวะปกติ

เหตุผลสำคัญในการบริหารจัดการวิกฤต The Great depression ของสหรัฐฯ โดยประธานาธิบดี Roosevelt ฟื้นตัวได้นั้น เกิดจากการสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน นักการธนาคาร และธุรกิจ เป็นลำดับแรก อีกทั้ง ยังดำเนินมาตรการที่เกี่ยวข้องด้วยความรวดเร็วเหมาะสม และทันสมัย ผลงานของ Roosevelt ครั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎี ผู้นำตามสถานการณ์ หรือเป็นผู้นำ ในภาวะวิกฤต เพราะ

กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และมีความมุ่งมั่นสูง สร้างความเชื่อมั่น และพึงพอใจ ของคนอเมริกา โดยพิสูจนได้จาก Roosevelt ได้รับความไว้วางใจ เลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีสหรัฐฯ ถึง ๔ วาระ

ถอดบทเรียน New Deal เป็นทางออก และ ทางรอดจากวิกฤตทุกมิติ ?

จากบทเรียนการเกิด และการแก้วิกฤต The Great depression ของ ประธานาธิบดี Roosevelt ด้วยโครงการ “New Deal” หรือ “โครงการสู่ความหวังใหม่” สามารถฟื้นฟูกิจการเศรษฐกิจ และสังคม ชาวสหรัฐฯกลับเข้าสู่ภาวะการณฟื้นตัว นับเป็นรูปแบบ (Model) ที่รัฐบาลสหรัฐฯ และรัฐบาลชาติต่าง ๆ นิยมนำมาประยุกต์เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และสังคมหลายสาเหตุ สรุปลสาระสำคัญของ โครงการ “New Deal” ได้ดังนี้

ผู้นำประเทศ ต้องใช้ภาวะความเป็นผู้นำ ยามวิกฤต สร้างความเชื่อมั่น และ ความศรัทธา ให้ประชาชน และทุกองค์กรร่วมมือ ฟื้นฟาวิกฤตสู่ความสำเร็จไปด้วยกัน

รัฐบาล ในภาวะวิกฤต ต้องเป็นผู้ลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณูปโภคตั้งแต่ขนาดเล็ก-กลาง และใหญ่ กระจายสู่ชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างแรงงาน และ การจ้างงานโดยเร่งด่วน รองรับผู้ตกงานให้ได้จำนวนมากที่สุด จะเกิดจับจ่ายใช้สอย และหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และประเทศชาติในที่สุด

รัฐบาล ในภาวะวิกฤต ต้องใช้นโยบายขาดดุลงบประมาณจำนวนมาก เกิดเป็นหนี้สาธารณะตามมา เพื่อนำเงินภาครัฐมาลงทุนกระตุ้นเศรษฐกิจ และจ้างงาน แทนการลงทุนของภาคเอกชน เพราะได้รับความสูญเสียทางเศรษฐกิจ เพราะหมดทุนแล้ว

รับฟื้นฟู และ พัฒนาสินค้าที่จำเป็นใน

การดำรงชีพ หรือ ความมั่นคงทางอาหาร เช่น สินค้าทางการเกษตร และสินค้าเพื่อการอุปโภค-บริโภค เพื่อให้ประชาชน มีกินมีใช้ในราคาไม่แพง และสามารถควบคุมกลไกทางตลาดได้

สร้างระบบสวัสดิการสังคม และ ระบบประกันสุขภาพ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ และผู้ยากจน

พัฒนา และ ปฏิรูป รัฐวิสาหกิจให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ไทยวันนี้... เกิดวิกฤตซ้อนวิกฤต เพราะโควิด-19

เดิมทีเดียว ประเทศไทยยังมีวิกฤตต่อเนื่องมาจากอดีต และกำลังอยู่ในการแก้ปัญหาของรัฐบาล ได้แก่ สภาพการถดถอยทางเศรษฐกิจในปี ๒๕๖๒ โตเพียง ๒.๔% ของ GDP มีปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะมีความเหลื่อมล้ำสูงที่สุดในโลก ประกอบกับยังมีคนจนประมาณ ๑๔.๕ ล้านคน คอยความช่วยเหลือจากรัฐบาล นอกจากนี้ มีผู้ว่างงานมากถึง ๔.๓๖ ล้านคน มีการก่อกวนนี้คร้วเรือสูงถึง ๗๙.๑% ของ GDPในปี ๒๕๖๒ คิดเป็น ๑๓.๒๔ ล้านล้านบาท และ สุดท้าย คือ มีปัญหาทางงบ

ประมาณ และหนี้สินของแผ่นดิน กล่าวคือ ในปี ๒๕๖๓ มีงบประมาณ เพื่อการลงทุน พัฒนาประเทศ เมื่อหักงบรายจ่ายประจำปี จำนวน ๗๔.๘% ของ GDP จะเหลือสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการลงทุน พัฒนาประเทศเพียง ๒๐.๕% ส่วนหนี้สินของแผ่นดิน หรือ หนี้สาธารณะ มีสะสมมากกว่า ๗ ล้านล้านบาท ประกอบกับในสถานการณ์ภัยโควิด-19 รัฐบาลได้กู้เงิน เพื่อให้แก้วิกฤตดังกล่าวมากกว่า ๒ ล้านล้านบาท ปัญหาที่ตามมาคือ เพดานหนี้เงินกู้ ณ ปัจจุบันจึงสูงถึง ๕๒.๖๔% ของ GDP (ตามกฎหมายไทยเพดานหนี้ ต้องไม่เกิน ๖๐% ของ GDP) ความน่าห่วงใยที่ตามมา จะเกิดภาวะเงินเฟ้อ และ ภาวะการณคล้ง ต้องขึ้นภาษี และลดการใช้จ่าย ภาครัฐ เพื่อหาเงินมาใช้หนี้ หรือ อาจผิดกรชำระหนี้

☛ ญูรูด้านเศรษฐกิจและสังคม คาดการณ์ผลกระทบตอประเทศไทย อย่างน่าหวาดกลัว ว่า อัตราความเติบโตทางเศรษฐกิจจะติดลบ ๕.๐-๖.๐% ของ GDP จะมีผู้ตงงาน ๖.๕ ล้านคน และเพิ่มยอดคนจนถึง ๑๘.๙ ล้านคน อีกทั้ง เครื่องยนต์กระตุ้นเศรษฐกิจ ทุกตัวอ่อนล้าอ่อนแรง การกอบกู้วิกฤตซ้อนวิกฤต ของรัฐบาลให้ กลับสู่ภาวะปกติจึงเป็นเรื่องที่ยากเย็นแสนเข็ญ มากกว่า "การเข็นครกขึ้นภูเขา" ดังสุภาษิตโบราณ ที่กล่าวไว้ ดังนั้น ผู้นำประเทศ ต้องแสดงออกถึง

ความเป็นผู้นำใน "ภาวะวิกฤต" จะคิดหรือทำแบบเดิม ๆ มายาวนานถึง ๖ ปี นั้น คงนำพาประเทศ ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น พื้นไม่มี และหนีไม่พ้น จากความยากจน ของคนไทยอีกต่อไป ผู้นำประเทศ ต้องศึกษาบทเรียนจากโครงการ New Deal ของอดีตประธานาธิบดี Franklin D. Roosevelt นำมาแก้วิกฤตทุกมิตินั้นคือ ต้องลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เพื่อให้สามารถ จ้างงาน สร้างงาน และสร้างอาชีพ เพื่อแก้ปัญหาความยากจน แก้ปัญหาการตงงาน และแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน ให้เกิดขึ้นโดยเร็ว

“คลองกระ” วาระแห่งชาติ แก้ววิกฤตเศรษฐกิจ และ สังคม

นับเป็นเวลา ๓๔๓ ปี ที่บรรพบุรุษไทยได้มีแนวความคิดและความพยายามศึกษาและสำรวจความเป็นไปได้ในการขุดคลองเชื่อม ๒ ฝั่งทะเลไทย โดย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช (กรุงศรีอยุธยา เป็นราชธานี) ทรงอนุญาตให้วิศวกรชาวฝรั่งเศส ทำการสำรวจเส้นทางกรเดินเรือบริเวณเมืองสงขลา พบว่า สามารถปรับเส้นทางน้ำที่มีอยู่แล้วหรือ ขุดเชื่อมระหว่างเมืองตะนาวศรี และ มะริด ให้ทะลุถึงกันเพื่อทำมาค้าขายทางทะเลกับประเทศต่าง ๆ

ปฐมบทแนวความคิดการขุดคลองเชื่อม ๒ ฝั่งทะเลไทย นับแต่นั้นเป็นต้นมา ได้มีการศึกษาและสำรวจอย่างกว้างขวางอย่างต่อเนื่อง โดยบรรพบุรุษไทย และรัฐบาลยุคต่าง ๆ รวมทั้งนักวิชาการทั่วโลกและต่างประเทศ ด้วยเหตุผลดังนี้

- ☛ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นเส้นทางเดินเรือ ค้าขาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- ☛ เพื่อใช้ประโยชน์ด้านการป้องกันประเทศในยามสงครามและพัฒนาประเทศในยามสงบ

👁️ เพื่อใช้ประโยชน์แก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม

คราวใดที่ประเทศไทย เกิดวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลและสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาได้อ้างเหตุผลหรือตั้งญัตติ การสร้างคลองเชื่อม ๒ ฝั่งทะเลไทย เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะเมื่อ ๑๑ กันยายน ๒๕๔๔ รัฐบาลมีมติเห็นชอบให้จัดทำโครงการการศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองกระเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม พร้อมกับมีมติเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการแห่งชาติศึกษาความเป็นไปได้ในการขุดคลองกระฯ เมื่อ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๔ ทั้งนี้คณะกรรมการแห่งชาติฯ ได้รวบรวมและวิเคราะห์การศึกษาโครงการขุดคลองเชื่อม ๒ ฝั่งทะเลไทยในอดีตมีสาระสำคัญ สรุปได้ว่า

“จากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ และสังคมที่ผ่านมา ได้มีการเสนอแนวทาง การแก้ปัญหา ดังกล่าว หลายหนทางปฏิบัติ โดยเฉพาะโครงการขุดคลองเชื่อม ๒ ฝั่งทะเล บริเวณพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งเรียกว่า “คลองคอดกระ” หรือ “คลองกระ” จะเกิดเป็นเส้นทางใหม่ในการคมนาคมทางทะเลของโลก เพื่อประโยชน์ในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้ประชาชนหลายล้านอัตรา ส่งผลต่อเนื่องให้เศรษฐกิจของประเทศให้มีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน สมควรที่ผู้นำประเทศ และ ประชาชาติไทย พิจารณาใช้เป็นโครงการแก้ปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม เจกเช่น โครงการ New Deal ของ ประธานาธิบดี Franklin D. Roosevelt

“คลองกระ” มหัศจรรย์พันเฟืองแก้เศรษฐกิจซบถวิกฤต

โครงการคลองกระ ภายใต้สมมติฐาน จะสร้างคลองเดินเรือทะเล เชื่อมการค้าทั่วโลก

และพัฒนาพื้นที่ บริเวณแนวคลอง และ ๒ ฝั่งทะเล เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยใช้เงินลงทุนในโครงการประมาณ ๑.๕ ถึง ๒.๐ ล้านล้านบาท ทั้งนี้คลองมีความยาว ๑๒๐-๑๕๐ กิโลเมตร ความกว้าง ๓๘๐ - ๔๐๐ เมตร และความลึก ๒๓-๒๕ เมตร ส่วนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษฯ จะใช้พื้นที่ประมาณ ๑๔,๐๐๐ ตารางกิโลเมตร โดยใช้เวลาดำเนินการ ๕-๖ ปี

จากการเกิดวิกฤตซบถของประเทศไทย นำไปสู่ความไร้สมรรถนะของเครื่องมือกระตุ้นเศรษฐกิจไทย ได้แก่ การส่งออกติดลบ การบริโภคผิดเคื่อง การท่องเที่ยวหดหาย และ ไร้การลงทุนของภาครัฐ และเอกชน

โครงการคลองกระ เป็นการพัฒนาสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ (Mega Project) ใช้เม็ดเงินจำนวนมากอัดฉีดเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจทำให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจหลายระลอก ครบวงจร กล่าวคือ เมื่อเริ่มแรกที่รัฐบาลประกาศจัดทำโครงการจะสามารถ สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตต่าง ๆ มีศรัทธา ร่วมมือกับรัฐบาลขณะเดียวกัน สามารถสร้างแรงจูงใจต่อนักลงทุนทั้งไทยและเทศเข้าร่วมลงทุนในโครงการ และภาคอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ส่วนในระยะการเตรียมโครงการฯ เพื่อสำรวจ

และศึกษาความเป็นไปได้ขั้นสุดท้าย (Final Feasibility Study) รวมทั้งการประชาสัมพันธ์และการจัดทำประชาพิจารณ์ทั่วประเทศจะเกิดการจ้างงานมากกว่า ๕๐,๐๐๐ อัตรา สำหรับในระยะการก่อสร้างโครงการ ได้แก่ การสร้างคลอง การสร้างท่าเรือ และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ตลอดจนสาธารณูปโภค รองรับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จะเกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจทุกภาคส่วน โดยรัฐบาลต้องกำหนดข้อตกลงให้มีการจ้างงาน กับบริษัทขนาดกลาง มากกว่า ๑๐๐ บริษัท มา ร่วมพัฒนาโครงการฯ คาดว่าจะเกิดการสร้างงาน ๑ ล้านอัตรา ส่วนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ เขตอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เขตเกษตรกรรม เขตการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม เขตพาณิชย์กรรม และเขตเมืองอัจฉริยะ (Smart City) คาดว่าจะเกิดการสร้างงาน ๒ .๕ - ๓.๐ ล้านอัตรา

จะเห็นได้ว่าโครงการ “คลองกระ” และเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการจ้างงาน ๓.๕-๕.๐ ล้านอัตรา จึงเกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจครั้งยิ่งใหญ่ ของภูมิภาคโลก นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ช่วยแก้ปัญหาความยากจนของคนไทยได้ทั้งประเทศทันที ทั้งนี้จากการประเมินขั้นต้นในกิจกรรมเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณ

๒ ฝั่งคลอง และ ๒ ฝั่งทะเล จะสร้างอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ประมาณ ๒.๕ - ๓.๐ % ของ GDP นอกจากนี้รัฐบาลยังมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจัดเก็บภาษีอีกด้วย

“คลองกระ” ศูนย์กลางการค้าทางทะเลของโลก

การค้าขายทางทะเล และการขนส่งทางเรือ เป็นกระบวนการสำคัญยิ่ง ของการค้าขายระหว่างประเทศ เพราะโลกทั้งใบค้าขายและขนส่งสินค้าทางทะเลถึง ๙๕% เพราะสามารถขนส่งสินค้าได้ในปริมาณมาก และมีต้นทุนการขนส่งถูกกว่าการขนส่งในรูปแบบอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “คลองกระ” ซึ่งมีข้อได้เปรียบทางภูมิรัฐศาสตร์ เพราะอยู่กึ่งกลาง ๒ มหาสมุทร (แปซิฟิก-อินเดีย) และอยู่กึ่งกลางแผ่นดินทวีปเอเชีย ซึ่งมีพลเมืองหนาแน่นถึง ๔.๔๖ พันล้านคน จึงมีข้อได้เปรียบที่จะพัฒนา สร้างรายได้ และเศรษฐกิจให้ประเทศชาติในอนาคต

มีสถิติ จากการบริหารคลองเดินเรือระหว่างประเทศ เช่น คลองสุเอซ/ประเทศอียิปต์ คลองปานามา/ประเทศปานามา และ คลองคิล/ประเทศเยอรมนี สามารถสร้างรายได้เป็นกอบเป็นกำเข้า

ประเทศเจ้าของคลอง และสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ อย่างมั่นคงดังนี้

☛ คลองสุเอซ (Suez Canal) ประเทศอียิปต์ในปี ๒๕๖๒ มีเรือสินค้าให้บริการจำนวน ๑๘,๘๘๘ ลำ (เฉลี่ย ๕๒-๖๐ ลำ/วัน) สร้างรายได้ ๕.๙ พันล้านเหรียญสหรัฐ (คิดเป็น ๒.๐ % ของ GDP) โดยอียิปต์มีการเติบโตทางเศรษฐกิจ ๕.๕% ของ GDP (ที่มา xinhua ; ๐๖/๐๘/๒๐๑๙) และ Line Today ; ลงทุนแมน ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒)

☛ คลองปานามา (Panama Canal) ประเทศปานามาในปี ๒๕๖๒ มีเรือสินค้าให้บริการ

จำนวน ๑๓,๐๐๐ - ๑๔,๐๐๐ ลำ (เฉลี่ย ๓๕-๔๐ ลำ/วัน) สร้างรายได้ ๒.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐ (คิดเป็น ๒.๐ % ของ GDP) โดยปานามามีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ ๖.๖๕% ของ GDP (ที่มา Stata Research Depart ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๐๒๐)

☛ คลองคีล (Kiel Canal) ประเทศเยอรมนี ในปี ๒๕๖๒ มีเรือผ่าน ๓๗,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ ลำ (เฉลี่ย ๑๐๐ ลำ/วัน) นับว่ามีเรือสินค้าและเรือขนส่งอื่น ให้บริการคึกคักที่สุดในโลก สร้างรายได้ ๒.๐ พันล้านเหรียญสหรัฐ ขณะเดียวกันเศรษฐกิจคลองคีล จะสร้างรายได้เชื่อมกับ กิจการทำเรือเมืองเบรเมน และเมืองฮัมบูร์ก มีมูลค่ารวม ๒๙ พันล้านยูโร และเยอรมนีเก็บภาษีได้ ๑๐.๒ - ๑๑.๖ พันล้านยูโร ณ ปัจจุบันเยอรมนี ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ จึงเหลือเพียง ๐.๖% ของ GDP (ที่มา Initiative KIEL-Canal ; ๒๕๕๑)

สำหรับโครงการของ “คลองกระ” คาดการณ์โดย IMO (International Maritime Organization) คาดการณ์ว่า จะมีเรือสินค้าผ่านช่องแคบมะละกา (สิงคโปร์และมาเลเซีย) ช่องแคบซุนดา (อินโดนีเซีย) และ ช่องแคบลอมบ็อก (อินโดนีเซีย) ปีละประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ ลำ หากเราสามารถแบ่งตลาดเรือสินค้าที่ผ่านช่องแคบ

ต่าง ๆ ดังกล่าว เพียง ๓๐ % หรือประมาณ ๖๐,๐๐๐ ลำ ต่อปี หรือ ๑๖๖ ลำ ต่อวัน โดยคิดค่าธรรมเนียมผ่านทาง เทียบละ ๔.๕ - ๑๐.๐๐ ล้านบาท ตามประเภทขนาดและน้ำหนักของเรือรวมทั้งจำนวนตู้สินค้าจากการสร้างรายได้ประมาณ ๖๖๔ - ๑,๖๖๐ ล้านบาทต่อวัน (นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ทางด้านการศึกษาค่าธรรมเนียมการผ่านคลองกระแวกที่อัตรา ๕-๘ ล้านบาท/วัน/ลำ)

การบริหารโครงการ “คลองกระ” เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและขีดความสามารถแข่งขันของประเทศจะใช้รูปแบบผสมผสานระหว่างการบริหารจัดการคลองเดินเรือของประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีศักยภาพ นับเวลากว่า ๑๐๐ ปี (Infrastructure Stocks) ที่สามารถสร้างรายได้ให้ประเทศเจ้าของครองอย่างยั่งยืน

“คลองกระ” ประตูเชื่อมเส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road) แห่งศตวรรษที่ ๒๑

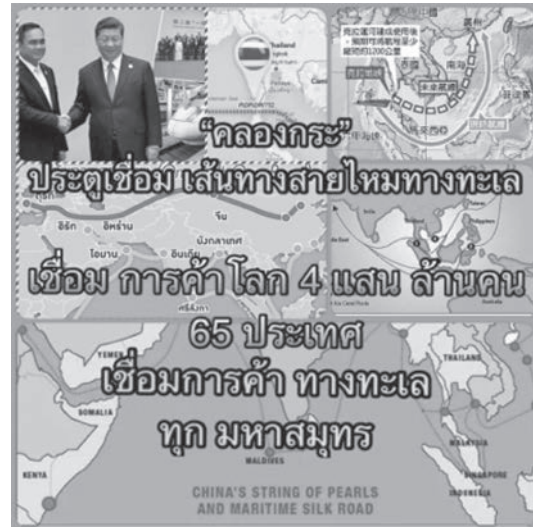
ยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหม New Silk Road เป็นแนวนโยบายของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง แห่งประเทศจีนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ แบ่งเป็นเส้นทางสายไหมทางบก (Silk Road Eco-

nomie Belt : One Belt) และเส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road) มีวัตถุประสงค์การเชื่อมโยงเศรษฐกิจของทวีปเอเชีย ยุโรป และแอฟริกาเข้าด้วยกัน นับเป็นการพัฒนาที่มีมูลค่าสูงสุดและ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากที่สุดของโลก เพราะเส้นทางดังกล่าวพาดผ่าน ๖๕ ประเทศใน ๖ ภูมิภาค ได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียกลาง เอเชียใต้ตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือ และ ยุโรป มีประชากรรวมเป็นร้อยละ ๖๒.๓ ของโลก (ประมาณ ๔ แส่นล้านคน) มวลรวม (GDP) มีผลิตภัณฑ์มวลรวม ร้อยละ ๓๐ ของ GDP โลก และ มีการบริโภคภาคครัวเรือน ร้อยละ ๒๔ ของโลก จึงเป็นโครงการก่อสร้างพื้นฐานระดับโลกที่มีขนาดใหญ่ที่สุด

เส้นทางสายไหมทางบก (One Belt) เป็นเครือข่ายเส้นทางบกจากจีนไปยัง ๖ ภูมิภาคโลก (ตามที่กล่าวมาแล้ว) แบ่งการพัฒนาเป็น ๖ ระเบียงเศรษฐกิจสำหรับระบบเศรษฐกิจที่ติดกับชายฝั่งทางเชื่อมโยงกับเส้นทางเดินเรือทะเลทั้งนี้ แต่ละระเบียงเศรษฐกิจจะสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการขนส่ง ได้แก่ ท่าเรือและท่อส่งน้ำมัน พร้อมทั้งมีการสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษ การข้ามแดน และศุลกากรเพื่อรองรับศูนย์กลางการกระจายสินค้า

เส้นทางสายไหมทางทะเล (One Road) เป็นเส้นทางเดินเรือที่เชื่อมจีนกับประเทศในมหาสมุทรต่าง ๆ โดยจีนได้พัฒนาท่าเรือหลัก ๔ ท่ารองรับเส้นทางสายไหม ได้แก่ ท่าเรือเจียวเจียว ท่าเรือกวางโจว ท่าเรือจ้านเจียน และท่าเรือ ฝูโจว โดยเป็นเส้นทางเดินเรือ ๒ เส้นทาง ได้แก่

- ๑) ชายฝั่งตะวันออกของจีน-ทะเลจีนใต้-มหาสมุทรอินเดีย-อ่าวเปอร์เซีย-ทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และยุโรป
- ๒) ชายฝั่งตะวันออกของจีน-ทะเลจีนใต้ และมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้

เนื่องเพราะความแออัดช่องแคบมะละกา เป็นเขตอิทธิพลของสหรัฐฯ และสิงคโปร์ ซึ่งมีข้อพิพาทเกิดขึ้นทำให้เส้นทางสายไหมทางทะเลเป็นเครื่องมือที่จะลดการพึ่งพาช่องแคบมะละกา จีนจึงให้ความสำคัญกับการลงทุนประกอบกิจการท่าเรือต่าง ๆ ตามเส้นทาง ดังกล่าว รวมทั้งได้ลงทุนสนับสนุนการสร้างท่าเรือใหม่และพัฒนาศักยภาพท่าเรือเดิมเข้าไปลงทุนประกอบการในปากีสถาน ศรีลังกา แอฟริกา กรีซ และ เบลเยียม เป็นจำนวนเงินกว่า ๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

นอกจากจีนจะเป็นหัวเรือใหญ่ในการกำหนดยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมแล้วจีนยังเป็นนายทุนที่สรรหาและแหล่งเงินทุนรองรับการพัฒนาประเทศแก่ สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการฯ โดยจัดตั้งกองทุนและสถาบันการเงิน ๒ แห่งได้แก่ กองทุนเส้นทางสายไหม (Silk Road fund) และธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank : AIIB) (สรุปย่อจาก www.cutu.chula.ac.th; สุมาลี สุขตานนท์; มีนาคม ๒๕๖๒)

ด้วยยุทธศาสตร์จีนมีความหวาดระแวงเขตอิทธิพลของสหรัฐฯ และสิงคโปร์ในบริเวณช่องแคบมะละกา จึงเป็นโอกาสทองของไทยที่จะสร้าง

โครงการ “คลองกระ” เชื่อมโยงการเดินทางกับเส้นทางสายไหมทะเล (One Road) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “คลองกระ” มีตำแหน่งตั้งอยู่กึ่งกลางมหาสมุทรคือมหาสมุทรแปซิฟิกกับมหาสมุทรอินเดียเป็นสะพาน เชื่อมโยงเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศต่าง ๆ ในเส้นทางสายไหมใหม่ ซึ่งมีประชากร ๖๓% ของประชากรหรือประมาณ ๔ พันล้านคน จึงมีความเป็นไปได้ว่าในวิกฤตย่อมมีโอกาส เมื่อโควิด-19 สร้างหายนะให้โลก จะเกิดโอกาสทองของชาวไทยและชาวโลก ร่วมพัฒนาคลองกระ เพื่อปกป้องเศรษฐกิจและสังคมไทยมีความรุ่งเรืองต่อไป และ เชื่อได้ว่าผู้นำทั่วโลกจะให้ความสนใจมาร่วมลงทุนในโครงการอันมีอนาคต

“คลองกระ” ศูนย์กลางการพัฒนา และการลงทุนของโลก ในวันนี้

ภัยโควิด-19 ทำให้โลกทั้งใบ มีศัตรูตัวเดียวกัน จึงได้รับความหายนะคล้าย ๆ กัน แต่สิ่งที่เราได้บทเรียนจากภัยโควิด-19 ได้ ก็คือ ความร่วมมือ และประสานสามัคคีแก้ปัญหาวิกฤตต่าง ๆ เชื่อว่าในอนาคตผู้นำทั้งโลก จะต้องหาหนทางปกป้องและฟื้นฟูเศรษฐกิจ ให้กลับคืนสู่ปกติ คาดว่า แต่ละประเทศจะต้องใช้งบประมาณลงทุนจำนวน

มหาศาลสำหรับ โครงการ “คลองกระ” และ เขตเศรษฐกิจพิเศษ ๒ ผังคลอง ตลอดจนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ และการสร้างอาหารไทยให้เป็นครัวโลก เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารป้อนสู่ชาวโลก จะกลายเป็นฝันเพียงมหัศจรรย์ ที่จะดึงดูดนักลงทุนทั้งไทยและเทศ หอบเงินทุนมุ่งหน้าสู่ประเทศไทยต่อไป

**ก้าวแรกผู้นำต้องกล้าตัดสินใจ
ก้าวต่อไป คือ ความสำเร็จ**

เราได้ถอดบทเรียนการเกิดวิกฤต The Great Depression ของสหรัฐฯ เมื่อ ค.ศ. ๑๙๒๙ - ๑๙๓๒ ภายใต้การบริหารจัดการการวิกฤตของผู้นำสหรัฐฯ คือ ประธานาธิบดี Hoover และ ประธานาธิบดี Roosevelt ตามลำดับ การคลี่คลายวิกฤตนำมาสู่ความสำเร็จ คือ กระบวนการสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤต ซึ่งประธานาธิบดี Roosevelt ได้ใช้ภาวะความเป็นผู้นำในยามวิกฤต กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ด้วยความมุ่งมั่น นำไปสู่ความร่วมมือของประชาชนส่งผลให้เศรษฐกิจเริ่มฟื้นตัวตามลำดับ

เฉกเช่นเดียวกัน ภาวะเศรษฐกิจโควิด-19 ครั้งนี้กูรูหลายสำนักทำนายทายทัก พิษของโรคภัยนี้ว่า มันส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมเสมือนเกิด The Great Depression ทั่วโลก คาดว่าผู้นำแต่ละประเทศกำลังค้นหาทางเดินในการแก้วิกฤตทั้งระยะสั้น เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และ ระยะยาวเพื่อฟื้นฟูความอยู่ดีกินดีให้กลับคืนมา ตลอดจนสร้างอนาคตที่มั่นคงรุ่งเรืองต่อไป

โครงการ “คลองกระ” นับเป็นมรดกทางภูมิรัฐศาสตร์ที่บรรพบุรุษได้ต่อสู้และเก็บรักษาไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษา และ ค้นหา ศักยภาพในการพัฒนาให้สามารถ แก้ปัญหาวิกฤต

ประเทศได้ โดยในระยะสั้นคือการสร้างงาน สร้างรายได้ และ สร้างอาชีพ ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีขวัญกำลังใจดี ส่วนในระยะยาวเป็นการฟื้นฟู และ กอบกู้เศรษฐกิจให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติมีเงินปลดหนี้ให้ประชาชน และปลดหนี้สาธารณะให้แผ่นดินไทย กระทั่งก้าวข้ามอุปสรรคทั้งปวง เข้าสู่ยุคศิวินิไลต่อไป

**ผู้นำประเทศต้อง คิดใหม่ ทำใหม่
ให้ทันวิกฤต**

โครงการ “คลองกระ” ได้มีการศึกษาความเป็นไปได้ ศึกษาค้นคว้าโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และ นักวิชาการทั้งไทยและเทศ พร้อมกับมีการเปิดเผยผลการศึกษาโครงการฯ กระจาย ต่อสาธารณะชนไปทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมี “บทสรุปสำหรับผู้บริหารระดับสูง หรือ Executive Summary” หลายฉบับ และ หลายสถานการณ์ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ดังนั้น หากผู้นำประเทศได้หยิบยกข้อมูลดังกล่าวนำมาวิเคราะห์ และค้นหา จุดแข็ง จุดด้อย โอกาส และ อุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ จะทำให้ผู้นำกล้าตัดสินใจ (Decision Making) ได้ถูกต้องและทันสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม หากผู้นำยังกล้า ๆ กลัว ๆ หรือบริหาร

บ้านเมืองแบบเดิม ๆ ดังเช่นที่ผ่านมา ๕-๖ ปี ประชาชนก็คงมีชีวิตแบบเดิม ๆ คือความยากจน ขณะที่ประเทศชาติ ก็คงกู่หน้มา และใช้หนี้คืน เป็นวงจรชีวิตอย่างนี้ตลอดไป

ถึงเวลาที่ผู้นำประเทศจะปล่อย “วิสัยทัศน์” ออกสู่การพัฒนาประเทศให้เป็นรูปธรรมเสียที ประชาชน กำลังรอ “อัศวินขี่ม้าขาว” มาช่วยแก้ไขสถานการณ์ อันคับขัน

หากผู้นำ ไม่กล้าตัดสินใจ หรือ อลัง

ตัดสินใจ แต่ไม่รู้จัก วิถีคิด หรือไม่มีหลักคิด หรือ ไม่รู้จะทำอย่างไร ก็ควรส่งจดหมายเปิดผนึกอีกครั้ง เชิญมหาเศรษฐีไทยหรือ “เจ้าสัวใหญ่” ๒๐ ท่าน มาร่วมปรึกษาหารืออีกครั้ง อาจจะได้ข้อสรุปอันเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อไป

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

สมุนไพร
ประจำบ้าน

กะเพราแดง
แก้ปวดท้อง ท้องอืด
แก้อาการเสียดแน่นท้อง

มะกรูด
แก้อาการหน้ามืด วิงเวียน
น้ำมะกรูด แก้ไอ ขับเสมหะและใช้บำรุงผม

มะระขี้นก
แก้ไอ แก้ร้อนใน
เจริญอาหาร

ขมิ้น
บรรเทาอาการท้องอืดจากเสียด ขับลม
บรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียน
จากอาการเมาเรือ

ตะไคร้
ขับลมในลำไส้ เจริญอาหาร
ขับปัสสาวะ

ขมิ้นชัน
แก้ร้อนใน แก้ไข้ใน
ใช้เป็นยาภายนอก
รักษาแผลทำให้แผลหายเร็ว

ขมิ้นชัน
แก้ไอ บรรเทาอาการเจ็บคอ
บรรเทาอาการของโรคหวัด

ขมิ้นชัน
รักษาแผลไฟไหม้
ปาร์รอนลวก

ช่วยเจริญอาหาร ขับลม
แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ

บรรเทาอาการวิงเวียน
หน้ามืด ขับลม

รักษาแผลไฟไหม้
ปาร์รอนลวก

www.dtam.moph.go.th
Call Center 02 591 7007

@DTAM

พื้นบ้าน เป็น ยาแผนโบราณ และยาแผนปัจจุบัน
ในกรณีของยาแผนโบราณและยาแผนปัจจุบัน ไม่
ค่อยน่าเป็นห่วงเท่ากับการใช้สมุนไพรแบบยาพื้น
บ้านที่บอกกล่าวเล่าต่อกันมาโดยมีข้อมูลเพียงเล็ก
น้อยแต่ใช้แบบ กว้างขวางรักษาโรคได้ครอบ
จักรวาลแล้วชาวบ้านโดยทั่วไปก็มักจะเชื่อและชอบ
ใช้ยาสมุนไพรในลักษณะนี้

♥ ข้อควรระวังในการใช้สมุนไพร บำบัดโรค

สมุนไพรแม้จะเป็นสิ่งที่มาจากธรรมชาติ แต่
ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีอันตรายร้ายแรงเกิดขึ้น
เพราะที่สุดแล้วหากใช้ไม่ถูกต้อง ใช้ไม่ถูกต้องกับอาการ
ไม่ถูกต้องกับโรค ปริมาณขนาดที่ใช้ไม่เหมาะสม หรือใช้
กับผู้ที่แพ้สมุนไพรบางชนิด ก็อาจเกิดอันตรายที่คาด
ไม่ถึงได้เช่นกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่ง สำหรับผู้ที่
ต้องการใช้สมุนไพรบำบัดโรค จะต้องศึกษาหาความ
รู้เกี่ยวกับพืชสมุนไพรนั้น ๆ ก่อนทุกครั้ง เพื่อป้องกัน
อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น นอกจากนี้ การนำ
สมุนไพรมาใช้เป็นยา ยังต้องคำนึงถึงรายละเอียด

อื่นๆ อีกด้วย เช่น ธรรมชาติของสมุนไพรแต่ละชนิด
สายพันธุ์ สภาพแวดล้อมในการปลูก ฤดูกาล และ
ช่วงเวลาเก็บ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญ
ต่อการออกฤทธิ์ในการรักษาโรค ซึ่งหากทำไม่ถูก
ต้องตามหลักวิชาการ คุณภาพของยาสมุนไพร
นั้น ๆ ก็จะต้องประสิทธิภาพ ดังนั้นถ้าต้องการใช้
สมุนไพรอย่างให้ได้ผลดีที่สุด ก็ต้องใช้อย่างมีความ
รู้ โดยยึดหลักดังต่อไปนี้ คือ

๑. ใช้ให้ถูกต้อง สมุนไพรส่วนใหญ่มีชื่อพ้อง
หรือซ้ำกันมากแล้ว แต่ละท้องถิ่นก็อาจเรียกชื่อต่าง
ต่างกัน ทั้ง ๆ ที่เป็นพืชชนิดเดียวกัน หรือบางครั้งชื่อ
เหมือนกัน แต่เป็นพืชคนละชนิด เพราะฉะนั้นจะใช้
สมุนไพรอะไรก็ต้องใช้ให้ถูกต้องจริง

๒. ใช้ถูกส่วน พืชสมุนไพรไม่่ว่าราก ดอก
ใบ เปลือก ผล หรือเมล็ด จะมีฤทธิ์ในการรักษาหรือ
บำบัดโรคไม่เท่ากัน แม้กระทั่งผลอ่อน หรือผลแก่ก็
มีฤทธิ์แตกต่างกัน ดังนั้น การนำมาใช้ก็ต้องมีความ
รู้จริง ๆ

๓. ใช้ให้ถูกขนาด ธรรมชาติของยาสมุนไพร
คือ หากใช้น้อยไป ก็จะรักษาไม่ได้ผล แต่ถ้าใช้มาก

ไปก็อาจเกิดอันตรายต่อร่างกายได้เช่นกัน

๔. ต้องใช้ให้ถูกวิธี สมุนไพรที่จะนำมาใช้ บางชนิดต้องใช้ต้นสด บางชนิดต้องผสมกับเหล้า บางชนิดใช้ต้มหรือชง ซึ่งหากใช้ไม่ถูกต้องก็ไม่เกิดผลในการรักษา

๕. ใช้ให้ถูกกับโรค เช่น มีอาการท้องผูก ก็ต้องใช้สมุนไพรที่มีฤทธิ์เป็นยาระบาย ถ้าไปใช้สมุนไพรที่มีรสฝาด จะทำให้ท้องยิ่งผูกมากขึ้น

อาการแพ้ยาสมุนไพร ในบางครั้งถึงแม้จะใช้สมุนไพรอย่างถูกต้องตามที่แนะนำกันแล้ว ก็ไม่ได้หมายความว่า จะไม่เกิดอาการแพ้ เพราะโดยธรรมชาติร่างกายของแต่ละคนจะมีภูมิคุ้มกันที่ต่างกัน บางคนให้ยาสมุนไพรแล้วได้ผลดี แต่พอแนะนำให้ผู้อื่นใช้ตาม บางกรณีนอกจากจะไม่ได้ผลแล้ว ยังเกิดอาการแพ้อีกด้วย ดังนั้นหากให้ยาแล้วเกิดอาการผิดปกติ ควรหยุดใช้ ถ้าหยุดใช้ยาแล้วอาการหายไป อาจลองให้ยานั้นดูอีกครั้งด้วยความระมัดระวังเพิ่มขึ้น หากมีอาการเช่นเดิมก็พอจะสรุปได้ว่าเกิดจากพิษของ ยาสมุนไพร อาการที่น่าสงสัยว่าจะเกิดจากการแพ้ยาสมุนไพร อาจมีเพียงอาการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีหลายอาการร่วมกัน เช่น มีผื่นขึ้นตามผิวหนัง ซึ่งอาจเป็นตุ่มเล็ก ๆ หรือตุ่มโตเป็นปื้น หรือเป็นเม็ดแบบคล้ายลมพิษ ตาอาจบวม ปิด ริมฝีปากบวม หรือผิวหนังเป็นดวงสีแดง ๆ เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน หรืออย่างใดอย่างหนึ่ง หูอื้อ ตาแมว ชาที่ลิ้น ชาที่ผิวหนัง ประสาทรับรู้ความรู้สึกทำงานผิดปกติ เช่น เพียงแตะผิวหนังก็เสียว รู้สึกเจ็บ ลูบผมก็มีอาการเสียวศีรษะ มีอาการใจเต้นใจตื่น หรือรู้สึกวูบวาบคล้ายหัวใจจะหยุดเต้นและเป็นบ่อย ๆ หรือหากมีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง ปัสสาวะเหลืองร่วมด้วย แสดงว่ามีภาวะตับอักเสบแทรกซ้อน ถ้ากินยาสมุนไพรแล้วมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งข้างต้น ก็ควรจะหยุดกิน และปรึกษาแพทย์โดยเร็ว

อาการและโรคที่ไม่ควรใช้สมุนไพร

เนื่องจากยาสมุนไพรเป็นยาที่ออกฤทธิ์แบบค่อยเป็นค่อยไป และต้องใช้เวลาพอสมควร ดังนั้นหากเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรง (เช่น มะเร็ง โรคเอดส์ ภาวะไตวาย ดีซ่าน) โรคเรื้อรัง (เช่น เบาหวาน ความดันเลือดสูง โรคหัวใจ) โรคติดเชื้อต่าง ๆ (เช่น ปอดบวม ไข้ไทฟอยด์ มาลาเรีย วัณโรค กามโรค) เป็นโรคบางอย่างที่ยังพิสูจน์ไม่ได้ว่าสามารถรักษาได้ด้วยสมุนไพรอย่างชัดเจน ก็ไม่ควรที่จะเลือกใช้ยาสมุนไพร นอกจากนี้ หากมีอาการเจ็บป่วยรุนแรง เช่น ปวดศีรษะรุนแรง ปวดท้องรุนแรง อาเจียนรุนแรง ไอ เป็นเลือด ถ่ายเป็น มูกเลือด ชัก หอบ ตกเลือด ภาวะพิษภัย เป็นต้น อาการเหล่านี้ไม่ควรใช้ยาสมุนไพร แต่ควรจะไปพบแพทย์ โดยเร็วที่สุด

♥ ข้อดีของยาสมุนไพร

๑. ปลอดภัย สมุนไพรส่วนใหญ่จะออกฤทธิ์อ่อน ๆ จึงไม่ค่อยเป็นพิษ หรือมีผลข้างเคียงมาก ต่างกับยาแผนปัจจุบันที่เป็นเคมีสังเคราะห์ ที่มักจะออกฤทธิ์ฉับพลัน บางชนิดหากทานเกินขนาดเพียงเล็กน้อย อาจมีอันตรายถึงกับเสียชีวิตได้

๒. ประหยัด ยาสมุนไพรโดยทั่วไปมีราคาถูกกว่ายาแผนปัจจุบันมาก แล้วสมุนไพรหลายชนิดก็สามารถปลูกใช้เองได้ในครอบครัว ทำให้ช่วยประหยัดรายจ่ายไปได้อีกทางหนึ่ง

๓. ช่วยบรรเทาอาการในขั้นต้น ผู้ป่วยที่อยู่ในชนบทห่างไกล บางครั้งไม่สามารถมารับบริการทางการแพทย์แผนปัจจุบันได้ ก็อาจจะใช้

สมุนไพรซึ่งเป็นยาแผนโบราณหลายชนิด และบางชนิดก็เป็นทั้งอาหารและยาอยู่ในตัว บำบัดอาการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปก่อนได้

๔. ช่วยทดแทนยาจากต่างประเทศ ที่ผ่าน มาประเทศไทยมีการนำเข้ายาจากต่างประเทศเป็น มูลค่านับหมื่นล้านบาท ในขณะที่เรามีสมุนไพรมากมาย ที่สามารถทดแทนการใช้ยาแผนปัจจุบันได้ หากมีการวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานสากล ก็จะช่วยลดการสูญเสียเงินตราออกนอก ประเทศได้อย่างมหาศาล

♥ ข้อเสียของการใช้สมุนไพร

๑. ใช้ไม่สะดวก บางครั้งการใช้ยาสมุนไพร ในรูปยาตำรับรักษาโรคบางอย่าง อาจเสียเวลาในการเตรียม เช่น ยาหม้อ ที่จะต้องอุ่นทุกเช้าและเย็น ทำให้ไม่สะดวกที่จะทาน อีกทั้งยังยุ่งยากและเสีย เวลา (สำหรับคนที่ต้องทำงานนอกบ้าน)

๒. ฤทธิ์ยาไม่แน่นอน อย่างที่ทราบกันแล้ว ว่ายาสมุนไพรมักมีรสขม ออกฤทธิ์ช้า ต้องกินเป็น เวลานาน และเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกัน สมุนไพรแต่ละอย่างก็จะมีสารสำคัญหลายตัว บาง ครั้งจึงทำให้ฤทธิ์ที่ต้านกันเองได้

ส่วนสมุนไพรที่ใช้ในรูปยาเดี่ยวเป็นตัว ๆ ปัจจุบันสามารถใช้ได้สะดวกมากขึ้น เพราะมีการนำ มาแปรรูปโดยการทำให้แห้ง บดเป็นผง แล้วบรรจุ แคปซูลจำหน่าย

เลือกใช้สมุนไพรอย่างไรให้ปลอดภัย

จากนโยบายของรัฐบาลที่สนับสนุนในเรื่องการใช้ สมุนไพรให้มากขึ้น ปัจจุบันเราจึงได้เห็นยาสมุนไพร หลายรูปแบบวางจำหน่ายทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ส่วน ประชาชนเองก็ให้ความสนใจ และหันมานิยมการใช้สมุนไพรอย่างกว้างขวาง ดังนั้นการจะซื้อยา สมุนไพรมาใช้จึงต้องรู้จักเลือก ไม่เช่นนั้นหากไป เจอสินค้าที่ไม่มีคุณภาพ ก็อาจจะเกิดอันตรายได้ ข้อมูลเบื้องต้นที่จะใช้เป็นเกณฑ์ในการเลือกซื้อ คือ

ดูว่ายานั้นมีการขึ้นทะเบียนจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) หรือไม่ นอกจากนั้น ก็ต้อง ดูวัน/เดือน/ปีที่ผลิต วันหมดอายุ การบรรจุ หีบห่อว่าได้มาตรฐานหรือไม่ นั่นคือ จะต้องไม่รั่ว หรือมีรอยบวม หรือมีการเปิดหีบห่อ ซึ่งจะมีผลทำให้ ยาเสื่อมคุณภาพ แล้วหากนำไปใช้ก็อาจเกิดโทษได้ นอกจากยาสมุนไพรและยาไทยที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ยาที่ผลิตจากองค์การเภสัชกรรม จากโรงพยาบาลที่มีเภสัชกรควบคุมมาตรฐาน ตลอดจนยาที่มีการปรุง โดยใช้ในคลินิก หรือสถานพยาบาลแผนไทย ที่มีผู้ ประกอบโรคศิลปะเภสัชกรรมแผนไทยดูแลอยู่ ก็สามารถซื้อยาสมุนไพร และยาไทยนั้นได้

♥ ๑๐ พืชสมุนไพรประจำบ้าน สร้างสุขภาพ

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เปิดตัว ๑๐ พืชสมุนไพรใช้ดูแลสุขภาพ เน้น พึ่งตนเองในเบื้องต้นเพื่อคนไทยมีสุขภาพแข็งแรง และห่างไกลโรค นพ.เกียรติภูมิ วงศ์รจิต อธิบดีกรม การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กล่าว ว่า ปัจจุบันประชาชนเจ็บป่วยด้วยโรคภัยต่าง ๆ ใกล้ ตัวมากมาย สมุนไพรไทยถือเป็นทางเลือกที่คนทั่วไป นิยมใช้ดูแลสุขภาพในเบื้องต้น กรมการแพทย์แผน ไทยและการแพทย์ทางเลือก จึงได้จัดทำคู่มือ ๑๐ พืชสมุนไพรประจำบ้าน เพื่อใช้ดูแลสุขภาพ ได้แก่ กะเพราแดง ชิง ตะไคร้ ช้าพลู บัวบก ฟ้าทะลายโจร มะกรูด มะระขี้นก ว่านหางจระเข้ และสระระแหง สมุนไพรใกล้ตัวมากมายดังกล่าวเหล่านี้มีประโยชน์ หาร่างกายสามารถหาซื้อได้จากท้องตลาดทั่วไปและ สามารถปลูกได้เองที่บ้านเพื่อใช้สะดวกให้ได้ผลดี

สำหรับสมุนไพรทั้ง ๑๐ ชนิด มีประโยชน์และสรรพคุณใกล้เคียงและแตกต่างกันออกไป ได้แก่

- **กะเพราแดง** มีรสเผ็ดร้อน สรรพคุณแก้ ปวดท้อง ท้องอืด แก้อลมจุกเสียดแน่นท้อง ขับลม ทำให้เธอเหมาะสำหรับเด็ก

- **ขิง** มีรสเผ็ดร้อนหวาน สรรพคุณ บรรเทาอาการท้องอืด ขับลม แน่นจุกเสียด ป้องกันและบรรเทาอาการคลื่นไส้อาเจียน จากอาการเมารถ เมาเรือ

- **ตะไคร้** มีรสปร่า กลิ่นหอม มีสรรพคุณขับลมในลำไส้ เจริญอาหาร ขับปัสสาวะ

- **ข้าวหลาม** มีรสเผ็ดเล็กน้อย สรรพคุณ ช่วยเจริญอาหาร ขับลม แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ

- **บัวบก** สรรพคุณตามตำรายาไทยใช้บัวบก แก้ไข้ แก้ร้อนใน แก้ช้ำใน ใช้เป็นยาภายนอกรักษาแผล ทำให้แผลหายเร็ว เป็นยาบำรุงและยาอายุวัฒนะ ช่วยเสริมสร้างความจำ ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยในคน พบว่า บัวบกมีฤทธิ์รักษาความผิดปกติของหลอดเลือดดำ ช่วยให้เกิดลายกั้ววล รักษาแผลที่ผิวหนัง และรักษาแผลในทางเดินอาหาร

- **ฟ้าทะลายโจร** มีรสขม สรรพคุณ แก้ไข้ บรรเทาอาการเจ็บคอ บรรเทาอาการของโรคหวัด ให้ได้ผลดีต้องรับประทานทันทีเมื่อมีอาการ สำหรับข้อควรระวัง หากใช้ฟ้าทะลายโจรติดต่อกัน ๓ วัน แล้วอาการไม่ดีขึ้น หรือมีอาการรุนแรงขึ้นระหว่างใช้ยา ควรหยุดใช้และปรึกษาแพทย์ สำหรับข้อห้าม ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์และผู้ที่พักฟ้าทะลายโจร

- **มะกรูด** มีรสเปรี้ยว สรรพคุณผิวมะกรูด แก้อาการหน้ามืด วิงเวียน น้ำมะกรูด แก้ไอ ขับเสมหะและใช้บำรุงเส้นผม

- **มะระขี้นก** มีรสขมจัด สรรพคุณ แก้ไข้ แก้ร้อนใน เจริญอาหาร ผลมะระอ่อน ใช้รับประทานเป็นยาเจริญอาหารโดยการต้มให้สุกรับประทานร่วมกับน้ำพริก ถ้าผลสุกสีเหลืองห้ามรับประทาน เพราะจะทำให้มีอาการคลื่นไส้อาเจียนได้ ข้อมูลจากการศึกษาวิจัยพบว่า มะระขี้นกมีสารซาแรนตินช่วยลดน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยเบาหวานได้

- **ว่านหางจระเข้** ฐานของว่านหางจระเข้ มีรสเย็นจัด สรรพคุณ รักษาแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก

- **สะระแหน่** สรรพคุณ บรรเทาอาการวิงเวียน หน้ามืด ขับลม เป็นต้น

♥ ๑๒ สมุนไพรสำหรับผู้สูงอายุ ยืดอายุยืนยาวด้วยของดีจากธรรมชาติ

ขึ้นชื่อว่าสมุนไพรแล้ว ส่วนใหญ่จะนึกถึงข้อดีของสมุนไพรที่ช่วยบำรุงสุขภาพ และสมุนไพรที่ดีต่อสุขภาพผู้สูงอายุ บรรเทาโรคภัยช่วยให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่ยืนยาว เมื่อคนเราอายุมากขึ้นสุขภาพ

ร่างกายที่เคยผิดปกติค่อย ๆ ร่วงโรยลงตามวัย ปัญหาสุขภาพก็เริ่มเข้ามา อาทิ กลุ่มอาการที่เกิดจากความเสื่อมสภาพของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นสมองเสื่อม สายตายาวแบบผู้สูงอายุ กระดูกและข้อเสื่อม ไปจนถึงโรคต่าง ๆ เช่น ความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง น้ำตาลในเลือดสูง เป็นต้น ยังไม่รวมอาการอ่อนเพลียที่เกิดขึ้นง่ายในผู้สูงอายุอีกด้วย ซึ่งอาการเหล่านี้แม้ว่าจะใช้ยาแพทย์แผนปัจจุบันในการรักษาได้ แต่การรับประทานยามากก็ไม่ได้ดีต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ อีกทางเลือกหนึ่งที่น่าสนใจ คือ สมุนไพร โดยเฉพาะสมุนไพรไทยที่มากด้วยสรรพคุณต่อสุขภาพ สมุนไพรไทยใกล้ตัวที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ อีกทั้งยังมีสรรพคุณดี ๆ ที่นอกจากจะช่วยรักษาโรคในผู้สูงอายุแล้วยังใช้บำรุงร่างกายก็ได้เหมือนกัน แถมด้วยวิธีใช้แบบง่าย ๆ ให้ได้ลองไปทำตามกันดังนี้

- **บัวบก : ลดความดันโลหิต** ต้นบัวบกสด มีสรรพคุณช่วยลดความดันโลหิตได้ นอกจากนี้ยังใช้บำรุงกำลัง บำรุงหัวใจ แก้อ่อนเพลีย เมื่อยล้าได้ดี ใช้ต้นสด ๓๐-๔๐ กรัม ผสมกับน้ำ ๑ แก้ว (ประมาณ ๒๕๐ ซี.ซี.) คั้นและกรองเอาแต่น้ำดื่มติดต่อกัน ๕-๗ วัน

- **กระเทียม : ลดความดันโลหิต** นำกระเทียมสดขนาดกลาง ๑-๒ กิโลกรัม (๕ กรัม) มาสับหรือบด และตวงให้ได้ราว ๑ ช้อนชา กินพร้อมอาหารวันละ ๓ เวลา มีข้อควรระวังคือ ไม่ควรกินตอนท้องว่าง เพราะจะระคายเคืองกระเพาะได้

- **มะระขี้นก : ลดระดับน้ำตาลในเลือด** ใช้ผลสด ๘-๑๐ ผล ผ่าและเอาเมล็ดออก สับละเอียดแล้วเติมน้ำลงไปเล็กน้อย กรองน้ำมาดื่ม กินทุกวันแบ่งกินวันละ ๓ เวลาหลังอาหาร ติดต่อกันอย่างน้อย ๑ เดือนจนกว่าระดับน้ำตาลในเลือดจะลดลง หากพบว่าน้ำคั้นมีรสขมเกินไป ให้นำมาลวกน้ำร้อนและกินกับน้ำพริกแทน

- **ตำลึง : ลดระดับน้ำตาลในเลือด** นำยอดตำลึงสดประมาณ ๑ กำมือ ลวกพอสุก ใช้เป็นผักจิ้มน้ำพริกหรือนำไปปรุงอาหารอื่น ๆ กินติดต่อกัน

เป็นเวลา ๑-๓ เดือน หรือจนกว่าระดับน้ำตาลในเลือดจะลดลง

- **กระเจี๊ยบแดง : ลดไขมันในเลือด** นำกลีบรองดอกสีม่วงไปตากแห้งและบดเป็นผง ใช้ครั้งละ ๑ ช้อนชา ชงกับน้ำเดือด ๑ แก้ว (ราว ๒๕๐ ซี.ซี.) ดื่มวันละ ๓ ครั้ง ติดต่อกันทุกวันจนกว่าอาการจะดีขึ้น นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณแก้อ่อนเพลีย บำรุงกำลัง บำรุงธาตุบำรุงโลหิต ลดอุณหภูมิในร่างกายได้

- **เสาวรส : ลดไขมันในเลือด** เลือกผลที่แก่จัด ล้างสะอาด และผ่าครึ่ง ตักเนื้อมาคั้นเอาแต่น้ำ ดื่มสด ๆ หรือปรุงรสโดยเติมเกลือ และน้ำตาลเล็กน้อย ดื่มเป็นน้ำผลไม้ และมีสรรพคุณอื่น ๆ เช่น บำรุงผิวพรรณได้เปล่งปลั่งสดใส มีสารต้านอนุมูลอิสระ และช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกาย

- **เตยหอม : รักษาเบาหวาน** นำใบแก่จัดสัก ๑๐ ใบ มาหั่นตากแดดแล้วชงดื่มแบบชาหรือใส่หม้อดินต้ม ดื่มต่างน้ำทุกวัน ควรดื่มอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ๑ เดือนขึ้นไปจึงจะเห็นผล นอกจากช่วยบรรเทาโรคเบาหวานแล้ว ยังเป็นยาบำรุงหัวใจ ขับปัสสาวะ และแก้กระษัยได้อีกด้วย

- **กะเพรา : รักษาเบาหวาน** นำใบสด ครึ่งกำมือ หรือแบบตากแห้งมาบดเป็นผงราว ๑ ช้อนชา ต่อน้ำ ๑ แก้ว (ราว ๒๕๐ ซี.ซี.) ชงเป็นชาดื่มหลังมื้ออาหาร ผลวิจัยพบว่าใบกะเพราทำให้เซลล์ตับอ่อนผลิตอินซูลินได้ดีขึ้นเหมาะกับผู้ที่เบาหวานขั้นต้น

- **ขมิ้นชัน : ต้านสมองเสื่อม** นำเหง้าแก่สดยาวประมาณ ๒ นิ้วมาขูดเปลือก ล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด เติมน้ำ คั้นเอาแต่น้ำ ทานครั้งละ ๒ ช้อนโต๊ะ วันละ ๓-๔ ครั้ง หรือทานแบบแคปซูล วันละ ๑,๐๐๐ มิลลิกรัม มีการศึกษาพบว่าในกลุ่มคนเอเชียที่ทานขมิ้นชันเป็นประจำทุกวัน จะมีอัตราการเป็นอัลไซเมอร์น้อยกว่าคนในแถบยุโรปที่ไม่ได้กินขมิ้นชันเกือบ ๕ เท่า นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณต้านมะเร็ง ป้องกันโรคหัวใจและหลอดเลือด อีกด้วย

- **พริกไทย** : **ต้านสมองเสื่อม** ใช้ผงป่นมาปรุงอาหารที่กินเป็นประจำ หรือกินเป็นแคปซูลวันละ ๑,๐๐๐ มิลลิกรัม พร้อมกับอาหารทุกมื้อ ไม่ควรกินขณะท้องว่าง เพราะอาจเกิดการระคายเคืองกระเพาะอาหาร นักวิจัยพบว่า สารพิเพอรีนในพริกไทยมีสรรพคุณต้านสมองเสื่อม ต้านอนุมูลอิสระ ลดการอักเสบ และต้านมะเร็งได้บำรุงธาตุ

- **มะพร้าว** : **บำรุงร่างกาย** ดื่มน้ำจากผลอ่อนวันละ ๑ ผล ผ่าแล้วควรดื่มทันทีไม่ต้องเติมน้ำตาล นอกจากช่วยบำรุงธาตุแล้ว ยังแก้กระหาย แก้พิษ อาเจียนเป็นเลือด ท้องเสีย บวมน้ำ ขับปัสสาวะ และขับนิ่วก้อนเล็ก ๆ ได้อีกด้วย ที่สำคัญใช้ดื่มเพื่อบรรเทาอาการท้องเสียในกรณีที่ขาดแคลนน้ำเกลือแร่ได้

- **มะตูม** : **บำรุงร่างกาย** นำผลโตเต็มที่มาฝานเป็นแว่น ๆ แล้วตากแห้ง คั่วให้เหลืองหอมนำไปชงน้ำดื่ม โดยใช้มะตูม ๒-๓ ชิ้น ต่อน้ำ ๑ กาชงในน้ำเดือด จิบตลอดวัน นอกจากมีสรรพคุณช่วยบำรุงธาตุแล้ว ยังช่วยขับลม แก้ท้องเดินหรือท้องเสียได้

ข้อมูลสมุนไพรได้จากที่ไหน สำหรับผู้ที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมุนไพร หรือต้องการทราบข้อมูลการใช้สมุนไพรอย่างถูกวิธี สามารถติดต่อไปยัง

หน่วยงาน สถาบันการศึกษา หรือองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ คือ

๑. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กระทรวงสาธารณสุข โทร.๐-๒๕๕๐-๗๐๐๐ หรือสายด่วนผู้บริโภคกับ อย. โทร.๑๕๕๖

๒. สถาบันการแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข โทร.๐-๒๕๕๑-๑๐๙๕, ๐-๒๕๕๑-๗๖๘๖

๓. สถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตู้ ปณ.๒๒๔ ปณจ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร.๐-๒๕๕๑-๑๗๐๗

๔. สำนักงานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ๔๔๗ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทร.๐-๒๒๔๘-๒๑๔๓, ๐-๒๖๔๔-๔๓๓๘, ๐-๒๖๔๔-๘๖๗๗-๙๑ หรือ คณะเภสัชศาสตร์ทุกมหาวิทยาลัย

เอกสาร และ ภาพอ้างอิงบทความนี้ :

<https://www.thaihealth.or.th/Content/10> พืชสมุนไพรประจำบ้านสร้างสุขภาพ

<https://health.kapook.com/view131364.html>

<https://www.doctor.or.th/article/detail/1631>

ตำนาน... สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

(ภาค ๑)

โดย ปารมิตตา สุนทรนันท์

ตอนที่ ๙

เด็กชายศิลปิน กลายเป็น เด็กชายสิน

เวลาฝึกซ้อมกัน เพื่อน ๆ มักจะเรียกศิลปิน
แบบเร็ว ๆ ว่า สิน ๆ ๆ จนติดปากกัน

“ณ.. อาณาจักรเจ้าสัวซุ่น”

ด้วยความที่เคยเป็นขุนนางในราชสำนักราชวงศ์
ชิง ซึ่งจะต้องเป็นคนที่มีระเบียบวินัยในตัวเอง และติด
นิสัยมาจนถึงบัดนี้ เจ้าสัวซุ่น จึงได้ลงมือจัดระเบียบ
และควบคุมชีวิตของ ศิล ด้วยตัวเอง โดยให้..

ใส่บาตรพระหน้าบ้าน กับยาย อย่างน้อย
สัปดาห์ละ ๒ วัน ไปทำบุญที่วัดกับครอบครัว ทุก
วันพระ พร้อมกับถือศิล ๕

สามโมงเช้า - สี่โมงครึ่ง เรียนหนังสือไทย
โดยมีคุณยาย กับ แม่นกเอี้ยง ผลัดเปลี่ยนกันสอน

สี่โมงครึ่ง - เกือบ ส่วนมากเวลานี้ เจ้าสัวซุ่น
มักจะเรียกให้ ศิล และ ชด ออกมาที่อาณาจักรการ
ค้า เพื่อศึกษางาน

เที่ยง - บ่ายโมง รับประทานอาหารและให้
พักผ่อน

บ่ายโมง - บ่าย ๒ ครั้ง เรียนภาษาจีนและ
ฝึกอ่านสามก๊กโดยมี แม่นกเอี้ยง เหม่ยฮั่ว ผลัด
เปลี่ยนกันสอน ส่วนเจ้าสัวซุ่น และไฮฮอง จะมาสอน
ได้บ้างโอกาส

บ่าย ๒ ครั้ง - บ่ายสามครึ่ง ให้เล่นได้
ตามใจชอบ

บ่ายสามโมงครึ่ง - ถึง ๕ โมงเย็น ฝึก
ศิลปการต่อสู้จากชด

ห้าโมงเย็น - หกโมงเย็น อาบน้ำและเตรียม
ตัวทานอาหารเย็น

หกโมงเย็น - หนึ่งทุ่ม หลังจากทานอาหาร
เย็นเสร็จ เจ้าสัวซุ่นจะเล่าเรื่องราว และประสบการณ์
ต่าง ๆ ของตนเหมือนเป็นการเล่านิทานให้ ศิล ฟัง
เพื่อปลุกฝังให้ เรียนรู้ ในเวลามาทานอาหารบ้านตา

และยาย) ส่วนวันไหนที่ทานอาหารที่ พระตำหนัก นก
เอี้ยงก็จะทำหน้าที่นี้แทน

หลังจากหนึ่งทุ่ม ขึ้นไป ก็จะเป็นเวลาพักผ่อน
ก่อนนอนนกกเอี้ยงจะไหว้พระสวดมนต์ คีล จะมา
สวดมนต์ด้วยเสมอ

ถ้าจะไปแล้วกรอชีวิตที่เจ้าสัวชั้นจัดขึ้น
มาให้คีลนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่เลย ทุก ๆ ข้อ มันอยู่ใน
ชีวิตประจำวัน ที่คีลได้ปฏิบัติอยู่แล้ว เพียงแต่
กำหนดเวลาให้ชัดเจนขึ้นเท่านั้น

พัฒนาการของ คีล เป็นไปอย่างรวดเร็ว
สามารถอ่านและเขียนได้ทั้งภาษาไทยและจีน ทั้งยัง
สวดมนต์ภาษาบาลี สันสกฤต ด้วยปากเปล่าได้

เพราะพี่แม่และยายสวดทุกวัน

ส่วนด้านศิลปการต่อสู้ และป้องกันตัวนั้น
จัดให้ได้ต้นไม้ใหญ่ที่หน้าตำหนัก เป็นสถานที่
ฝึกหัด โดยมี ชด เป็นครูฝึก ส่วนเจ้าสัวชั้น กับ ไหของ
แฉะมาได้เป็นบางวัน ในการฝึกศิลปการต่อสู้

ช่วงแรก ๆ เจ้าสัวชั้น ยังไม่อนุญาตให้ชด ใช้
อาวุธจริง เนื่องจาก คีล ยังเด็กอยู่กับเรื่องแบบนี้
ประกอบกับ คีล เป็นคนกล้าได้กล้าเสีย จึงเกรงจะ
พลาด ได้รับอันตราย เจ้าสัวชั้น จึงกำหนดเป้าหมาย
ในการฝึกเบื้องต้น ให้ฝึกฝนร่างกายให้แข็งแรง
สมบูรณ์ ฝึกสมาธิให้มั่นคง สงบและเริ่มสอนให้ทำทาง
และมีการฝึกให้ฟันดาบ ยิงธนูยิงลูกดอก บ้างพอ
สมควร

ถึงแม้ว่าเจ้าสัวชั้น จะกำหนดกรอการฝึก
ไว้เพียงเท่านั้นแต่ด้วยความที่คีลเป็นคนใจกล้าและ
ความจำแม่น คีลก็มักจะต่อยอดในการฝึกไปได้ด้วยตัว
เองโดยที่ชด ก็ยังไม่อยู่จึงทำให้คีลก้าวหน้าไปไกลกว่า
ที่กำหนด

ในการฝึก คีลไม่ได้ฝึกอยู่กับชด เพียงสองคน
ตามลำพัง แต่เพื่อนของคีลทั้ง ๗ คน กลุ่มนั้นได้
หมุนเวียนมาซ้อมกับคีลด้วยทุก ๆ วัน นาน ๆ ครั้งจึง
จะมากันครบทั้ง ๗ คน เพราะติดช่วยงานพ่อแม่ผู้
ปกครอง แต่ที่มาฝึกได้เกือบทุกวันก็จะมีเพียง ๔
คน คือ เมฆ สิงห์ ลอย และ น้ำห้วยจุก

จึงทำให้ คีล และ เพื่อนทั้ง ๔ คนนี้ สนุกสนม

ใกล้ชิดกันมากกว่า ๓ คนนั้น แต่ถ้าจะพูดถึงความรัก
คีล รักเพื่อนทั้ง ๗ คน เพราะโดยนิสัยของ คีล นั้น
เป็นคนรักที่สามารถรักคนอื่นได้แบบไม่มีเงื่อนไข

เวลาฝึกซ้อม หรือ เล่นกัน เพื่อน ๆ มักเรียก
คีล กันแบบเร็ว ๆ คีล ๆ ก็จะกลายเป็น ลิน ๆ ที่ฟัง
ดูสั้น ๆ เรียกง่าย จนเริ่มมีการเรียกขานนามนี้ในกลุ่ม
เพื่อน ๆ จนติดปาก และขยายวงกว้างออกไป ยังกลุ่ม
คนภายนอกเรื่อย ๆ จึงนำไปสู่ ชื่อลิน หรือ เด็กชาย
ลิน คงมีเฉพาะ ครอบครัวเท่านั้นที่ยังคงเรียก คีล อยู่..

เพื่อน ๆ ของ ลิน ที่มา นอกจากจะได้ฝึกซ้อม
ศิลปการต่อสู้ และป้องกันตัวแล้ว ยังได้ทานอาหาร
ดี ๆ อย่างอิ่มหนำสำราญ พร้อมหอบหิ้วกลับบ้านกัน
อยู่บ่อย ๆ ที่บ้านของลิน อุดมสมบูรณ์มาก เรือสินค้า
ระหว่างประเทศของเจ้าสัวชั้น เข้าออกประจำ ทั้งจาก
ประเทศจีนและประเทศฝรั่ง จึงมักมีของกินของใช้และ
ของเล่นสำหรับเด็ก มาฝากหลานชายเป็นประจำ

ลิน มักจะนำมาแจกเพื่อน ๆ ด้วยความสุขใจ
ทุกครั้ง ทุกคนในครอบครัว รู้ว่า ลิน เป็นแบบนี้ แต่
ก็ไม่มีความอะไร เนื่องจากทุกคนในบ้านใจดี ใจกว้าง
อยู่แล้ว ทุกคนจึงส่งเสริมให้ลิน สร้างทานบารมี สร้าง
พระคุณพวกไว้แต่เด็ก

บางครั้งคุณพลอย และนกกเอี้ยง ลงมือทำ
อาหารขึ้นดีแบบใหม่ ๆ สด ๆ ห่อให้เพื่อน ๆ ลิน นำ
กลับไปฝากพ่อ-แม่ ที่บ้าน หรือ ให้ ลิน นำไปแจกทาน
ตามชอบ

ลิน ดำเนินชีวิตแบบนี้เรื่อยมา แต่แหวก
กรอบบ้างก็มี เช่น หลังจากฝึกซ้อมเสร็จ ครูฝึกชด สั่ง
ให้หยุดพักเป็นการส่วนตัวได้ บางครั้ง ลิน ได้พาเพื่อน
ไปว่ายน้ำ ที่คลองท้ายบ้าน หรือ ไปวิ่งเล่นกันที่ท่าเรือ
ใกล้ ๆ โถงลิ้นค้ำของคุณตา หรือไม่กี่ขวบกันวิ่งไปเล่น
ตีจ๊อบ ที่ลานวัดที่เดิม แต่ ลิน ก็จะมาทันทเวลาเสมอ
อาจจะมึนเนื้อตัวมอมแมม หรือ ได้บาดเจ็บกลับมาบ้าง
เป็นบางครั้ง

“ลิน” เป็นผู้ใหญ่มากกว่าอายุมาก เพราะนอก
จากจะได้ฝึกฝนตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ลิน ยังได้รับ
การถ่ายทอดประสบการณ์ต่าง ๆ จากคุณตา บางครั้ง
คุณตาได้พา ลินไปทำงานที่อาณาจักรการค้า ทำให้

สินได้พบปะและรู้เห็นเหตุการณ์และผู้คนมากมายไม่ว่าจะเป็นชาวจีน ชาวฝรั่งและชาวเอเชียอื่น ๆ เช่น ชาวญวน ชาวแขก ชาวมอญ ชาวพม่า หรือชาวต่างชาติอื่น ๆ ที่มาค้าขายกับคุณตา

“เจ้าสัวซุ่น” พูดภาษาฝรั่งกับชาวฝรั่งและภาษาอื่นอีก ๒-๓ ภาษา อย่างคล่องแคล่ว สินได้ยินและเห็นคุณตา พูดคุยภาษาเหล่านี้จนคุ้นชินและเริ่มจำได้วันละหลาย ๆ ประโยค ต่อมาคุณตา ก็ให้สิน เริ่มหัดพูดภาษาเหล่านี้กับลูกค้า จนสิน เริ่มพูดได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ

เจ้าสัวซุ่น เป็นผู้มีอัจฉริยภาพอย่างสูง ในทางการค้า การปกครอง และการวางแผนต่างๆ อีกทั้ง ความจำยังเป็นเลิศ สามารถพูดภาษาต่างๆ ได้ถึง ๖ ภาษา

อัจฉริยภาพทั้งหลายเหล่านี้ ได้ถูกถ่ายทอดมาถึง **“สิน”** ทั้งทางกรรมพันธุ์ และการเรียนรู้โดยตรงจากเจ้าสัวซุ่น จนทำให้ **สิน** สามารถใช้ภาษา ได้ถึง ๖ ภาษา เช่นเดียวกับ **เจ้าสัวซุ่น** ผู้เป็นตา..

ต้นพุทธศักราช ๒๒๘๖ “สิน” อายุ ๙ ขวบ เจ้าสัวซุ่น และเจ้าพระยาจักรีฯ ได้เข้าเฝ้าพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ เพื่อกราบบังคมทูล หาฤกษ์ในการบวชเณรให้กับ **สิน**

“กระหม่อมเห็นควรจักนำ **สิน** ไปบวชเณร ที่วัดโกษาवास พระเจ้าค่ะ อยู่มีไกลจากพระมหาราชวังนัก ที่สำคัญ วัดนี้ มีพระอาจารย์ทองดีมหาเถระ ผู้เก่งกล้าและรอบรู้ในหลาย ๆ ด้าน เป็นเจ้าอาวาสกระหม่อมคุ้นเคยกับท่านเป็นอย่างดี ในทุก ๆ เข้าพระอาจารย์ทองดี จักนำพระเณร ออกบิณฑบาตด้วยตัวเอง และเดินผ่านหน้าบ้านกระหม่อมทุกวัน พระเจ้าค่ะ”

“จริงสิ.. ข้าก็เคยได้ยินชื่อเสียงของพระอาจารย์ทองดี มาเหมือนกัน เห็นว่ามีวิชาเพลงอาวุธ ฝึกฝนมาจากอาจารย์ที่เก่งกล้า ในครั้งที่เป็นหนุ่ม”

“พระเจ้าค่ะ ชาวบ้านแถวนั้นให้ความเชื่อถือและศรัทธาท่านมาก วัดของท่านมีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ไม่ว่าจักเป็นลูกเจ้าขุน มูลนาย หรือ บ่าวไพร่มาจากไหนก็ตาม เมื่อเข้ามาอยู่วัดนี้ ทุกคนก็มีศักดิ์ มีสิทธิ์เสมอกัน คือ..เด็กวัด”

พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ทรงเห็นชอบตามที่เจ้าพระยาจักรีฯ กราบบังคมทูล และ **เจ้าสัวซุ่น** ก็ไม่ขัดข้อง

เข้าวันต่อมา **เจ้าพระยาจักรีฯ** ในฐานะ**บิดาบุญธรรม** พร้อมครอบครัวของเจ้าสัวซุ่น ซึ่งรวมถึง **ไหสอง** ผู้รับหน้าที่เป็น**บิดา** ได้นำศีลเข้ากราบพระอาจารย์ทองดี เจ้าอาวาสวัดโกษาवास เพื่อหาฤกษ์บวชเณร พระอาจารย์ทองดี ได้ทักทาย **เจ้าพระยาจักรีฯ** ด้วยความคุ้นเคย

“นี่รี เด็กที่ท่านเจ้าคุณ เคยบอกจักเอามาฝากอาตมา” พระอาจารย์ทองดีพูดพร้อมกับชี้ไปที่ **สิน** ที่กำลังนั่งพนมมือด้วยท่าทางสุขุม ดวงตาที่โตและคมกริบแต่หนุ่มนวลของสิน มองไปที่พระอาจารย์ทองดีด้วยความนอบน้อม

“ขอรับ พระอาจารย์”

“บุคลิก ท่าทาง ดีทีเดียวเลยเชียว ดูท่าทีว่าจักเป็นเหมือนที่ท่านเจ้าคุณพูดเสียแล้ว”

พระอาจารย์ทองดี มองไปที่ **สิน** แล้วถามว่า “เจ้ามีชื่อเสียงเรียงนามใดรี”

“กระผม ชื่อ **สิน** ขอรับ”

“อายุอานาม เท่าใดกัน”

“๙ ปี ขอรับ”

พระอาจารย์ มอง **สิน** อย่างพิเนิจพิเคราะห์ ก่อนจะถามเจ้าพระยาจักรีฯ ว่า ..

“คนไหนกัน ที่เป็นพ่อ เจ้าสิน”

“นั่งอยู่ด้านขวาสุด ขอรับ”

เจ้าพระยาจักรีฯ ชีมือไปที่ **ไหสอง** ที่นั่งอยู่ข้าง ๆ นกเอี้ยง **ไหสอง** รียกมือไหว้พระอาจารย์ทองดีอีกครั้ง

“เจริญพรเถิดโยม พ่อกับลูกหน้าตา ท่าทางไม่ละม้ายคล้ายคลึงกันเลยนะ ดูแล้วน่าจะไปทางแม่หมด”

ตั้งแต่เริ่มการสนทนา มา **เจ้าสัวซุ่น** ยังไม่ได้ออกความเห็นใด พอได้ยิน พระอาจารย์ทองดีพูดประโยคนี จึ่งรีบตอบทันที

“ขอรับ พระอาจารย์ รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง เจ้า **สิน** เขาเหมือนแม่ฝ่ายเดียวก็จริง แต่เขาเก่งเรื่องการค้าขายเหมือนพ่อเขานะขอรับ”

“เออ. เห็นจักจริง ได้พ่ออย่าง ได้แม่อย่าง”

“ขอรับ พระอาจารย์ กระผมได้รับมาเป็นบุตร

บุญธรรมตั้งแต่เด็ก ๆ การบวชเป็นเรื่องมงคล ที่พ่อแม่มองว่าเกิดเกล้าควรได้มีส่วนร่วม กระทบ จึงได้พาพ่อเขามาด้วยในวันนี้”

“ชอบแล้วโยม ที่ทำเยี่ยงนี้

เรื่องการบวชนั้น อาตมาดูฤกษ์ยามแล้ว ปีนี้ทั้งปีเป็นปีมหามงคลของการบวชพระบวชเณร อาตมาได้บอกกล่าวไปยังชาวบ้านกันทั่วแล้ว ปีนี้อาตมาจัดจัดทำพิธีบวชพระ บวชเณรประจำพรรษาให้พิเศษกว่าทุกปี ก่อนเข้าพรรษา ๑ เดือน ถ้าครอบครัวใดต้องการจัดให้ลูกหลานบวชในปีนี้ ก็ให้นำลูกหลาน เข้ามาเป็นเด็กวัด เพื่อเตรียมความพร้อม และฝึกปฏิบัติกิจต่าง ๆ ก่อนบวชภาค เป็นเวลา ๓ เดือน ถ้าท่านเจ้าคุณ จัดให้บุตรบุญธรรมของท่านมาบวชเณรที่นี่ ก็ให้นำเด็กมาตามกำหนดนี้ ปีนี้คงจักมีพระเณรมาบวช มากกว่าทุกปี”

“ขอรับ กระทบจักนำเจ้า **สิน** เข้ามาตามกำหนด”

เมื่อได้ข้อสรุป ทุกคนก็กราบลาพระอาจารย์ทองดี

เจ้าพระยาจักรีฯ กลับไปกราบบังคมทูล พระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ถึงฤกษ์บวชเณรของ **สิน** ส่วน เจ้าสัวซุ่น ได้กลับไปวัด ที่ได้พบกับหลวงตาโชติ เพื่อแจ้งฤกษ์ยามการบวชของ **สิน** ไปยังหลวงตาโชติ ผู้ที่ได้ทำนายทายทักชะตา **สิน** ไว้อย่างละเอียดเมื่อเกือบ ๒ ปีที่แล้ว..

ประเพณีการบวชเณร นั้น มีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ซึ่งพระองค์ทรงตรัสให้พระสาวกสาวก ทรงบรรพชาให้กับสามเณร “ราหุล” ซึ่งนับว่าเป็นสามเณรองค์แรกในพระพุทธศาสนา โดยให้รับไตรสรณคมน์ และตั้งแต่นั้นมา การบวชเณรและการรับไตรสรณคมน์ จึงถือว่าเป็นประเพณีสำคัญในพระพุทธศาสนา ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา..

ในสมัยโบราณกาล ไม่มีโรงเรียน วัดที่เดียวเท่านั้นที่จะทำให้เด็กได้เล่าเรียนเขียนอ่าน และการที่จะได้เล่าเรียนเขียนอ่านตำรับตำรา นั้น ก็จะต้องบวชเป็นสามเณรก่อน จึงจะสามารถนำตัวมาฝากเป็นศิษย์ของพระเถระ เพื่อที่จะเข้ามาอยู่ในวัดได้อย่างถูกต้องตามธรรมเนียม

วัด นอกจากจะเป็นสถานธรรม แล้ว ยังเป็นโรงเรียน และเป็นแหล่งศึกษา อีกทั้งฝึกหัดสัมผัสหาอาชีพและศาสตร์ทุก ๆ แขนง โดยมีพระเถระ หรือพระสงฆ์ จะเป็นผู้สั่งสอน..

พระสงฆ์สมัยนั้น นอกจากจะศึกษาพระธรรมวินัยและพระไตรปิฎกแล้ว พระสงฆ์ยังจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้รอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นการแพทย์ กฎหมาย หรือ ช่างฝีมือต่าง ๆ ฯลฯ รวมถึงมีวิชาความรู้ด้านหนังสือ ที่จะสอนให้เด็ก ๆ เล่าเรียนเขียนอ่านได้ วัดจึงเป็นหลักชีวิต ของผู้คนสมัยนั้น

ดังนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครองจึงนำบุตรหลานที่เป็นชายที่มีคุณสมบัติตามกำหนด และที่อายุไม่ถึง ๒๐ ปีบริบูรณ์เข้าไปรับการบรรพชาเป็นสามเณรเพื่อจะได้รับการศึกษาเล่าเรียน

แต่ก่อนที่จะเข้ารับการบรรพชา เป็นสามเณรได้ จะต้องเข้าไปเป็นเด็กวัด อยู่ประจำที่วัดก่อน ๓ เดือน เพื่อตัดความทุกข์และปล่อยวางภาระต่าง ๆ ทั้งเตรียมพร้อมและเรียนรู้พระธรรมวินัยและหลักปฏิบัติในการครองตนเป็นสามเณร รวมทั้งท่องจำบทสวดและบทปฏิบัติต่าง ๆ ฝึกจิตให้สงบ จนเข้าสู่สภาวะที่เรียกว่าบวชจิตก่อน และเมื่อบวชจิตแล้ว จึงมีการบวชกาย ซึ่งหมายถึงเข้ารับการบรรพชาเป็นสามเณรนั่นเอง

ถึงแม้ว่าการบวชเณร จะไม่ใช่ประเพณีสำคัญเหมือนการบวชพระ และครอบครัวของ **สิน** ก็สามารถจัดให้ **สิน** ได้เล่าเรียนเขียนอ่านและฝึกวิชาชีพ รวมทั้งวิทยายุทธ์ต่าง ๆ ได้เองที่บ้าน แต่ตามธรรมเนียม และเหตุผลที่หลวงตาโชติชี้แนะ จึงทำให้ **สิน** ต้องบรรพชาเป็นสามเณร เหมือนเด็กทั่ว ๆ ไป..

ก่อนบวช **สิน** ก็ต้องเข้าไปเป็นเด็กวัด ๓ เดือน เหมือนกับเด็กคนอื่น ๆ

โปรดติดตามตอนต่อไป

เสนาบดีกาชา

ไฟรักไฟสงคราม

บัญชา ชวาลศิลป์

สงครามครั้งที่ ๒ : การให้อภัย

บทที่ ๖ จุดตัวแห่งลิขิต

- (ต่อจากเล่มที่แล้ว) -

คำถามเรื่องการยุติสงครามเริ่มกลับมาอยู่ในความคิดคำนึงของผ่านภอีกครั้ง...

ครุ่นคิดเรื่องราวเหล่านั้นบนถนนสู่ตัวเมือง ในที่สุดสภาพใบหน้าหญิงสาวคนนั้นก็หวนกลับมาสู่ความทรงจำ แม้จะรางเลือนไปตามกาลเวลา ทว่าก็ยังจดจำใบหน้าและความรู้สึกของเขา ณ เวลานั้นได้อย่างดี... ความรู้สึกคุ้นเคยคล้ายรู้จักกันที่ไหนมาก่อน...

“ขอบคุณครับ...” ธรณินกล่าวกับอาทิตยา ซึ่งค่อย ๆ ปล่อยศีรษะของเขาลงบนหมอนหลังป้อนแก้วน้ำเย็นให้ ถึงตอนนี้อาการของชายหนุ่มดีขึ้นมากหลังจากคืนสติรู้สึกตัวเมื่อไม่กี่วันก่อนหน้านี้นี้ แต่ยังมีอาการเวียนหัวทุกครั้งที่ถูกขึ้น จึงยังต้องการความช่วยเหลือจากหญิงสาว

“ไม่เบื่อแหย่หรือครับ อุดอู่อยู่แต่ในห้องตั้งหลายวันมาแล้ว...” ธรณินถามอย่างสำนึก

“ไม่หรอกค่ะ...” อาทิตยาตอบพร้อมรอยยิ้มที่ธรณินเคยบอกว่าเป็นยิ้มที่ทำให้โลกสดใส พี่หมอบเอาวิทยุทรานซิสเตอร์มาให้คะ ได้ฟังเพลง ได้ฟังข่าว แล้ววงกลางคืนยังได้ฟัง บีบีซี. กับวิทยุปักกิ่งด้วย...”

นิ่งไปครู่หนึ่งเหมือนนึกอะไรขึ้นได้ “แต่ไม่ต้องถามนะคะว่ามีข่าวอะไรบ้าง เอาไว้ให้หายดีเสียก่อนแล้วจะสรุปให้ฟัง ตอนนี้อย่าหลับพักผ่อนเสียนะคะ...”

ธรณินหลับตาอย่างว่าง่าย อาทิตยานั่งเฝ้าบอญู่ครู่หนึ่งเมื่อแน่ใจว่าชายหนุ่มหลับสนิทแล้วจึงค่อย ๆ เดินออกจากห้องพัก พยายามให้เกิดสัมผัสเสียงน้อยที่สุด เธอเดินลงบันไดไปชั้นล่างแล้วบอกกับคุณหมอว่าจะไปตลาดเพื่อหาซื้อผลไม้และหนังสือมาอ่าน ไม่นานก็จะกลับ ผูกดูธรณินด้วย คุณหมอก็รับปากอย่างเต็มใจ

แสงไฟจากร้านรวงในตัวเมืองสว่างไสว ผู้คน

ซวกัซว อภิตยววงถงผลไม้วีที่เคาน์เตอร์ในร้านหนังสือแล้วเดินเข้าไปในร้าน เดินดูหนังสือที่วางเรียงรายอวดโฉมอยู่บนหิ้ง หยิบเล่มโน้นเล่มนี้แล้วเลือกมาได้หอบใหญ่ แต่พอหมุนตัวจะเดินไปชำระเงินก็ชนเข้ากับใครคนหนึ่งเต็มแรง เธอรีบกล่าวคำขอโทษตามมารยาทโดยไม่ได้มองหน้าใครคนนั้น ก่อนจะก้มเก็บหนังสือที่หล่นกระจายพื้น

เสียงทุ่ม ๆ จากใครคนนั้นกล่าวคำขอโทษเช่นกัน อภิตยารีบเก็บหนังสือขึ้นมาจากท่านั่ง แล้วสายตาเริ่มสลับผัสสภาพแรก

เริ่มจากรองเท้าคอมแบตสีดำเข้ม กางเกงสีพรางยัดปลายไว้ในรองเท้า อภิตยายืนวาบไปทั้งร่างเมื่อมือที่ยื่นหนังสือส่งมาให้ยื่นห่อหุ้มด้วยปลายแขนเสื้อสีพรางเช่นเดียวกัน

“ขอโทษด้วยครับ ผมซุ่มซามไปหน่อย กำลังเพลินกับหนังสือบนหิ้ง...” เสียงทุ่มสุภาพจากชายในเครื่องแบบดังต่อไป อภิตยาไม่สามารถเอ่ยคำอันใดออกมาได้ในนาทีนั้น รีบยื่นมือไปรับหนังสือหลายเล่มที่เขาส่งมาให้ อภิตยาเงยหน้าขึ้นแล้วก็ประจัญกับชายในเครื่องแบบชุดสนามสีพราง เหวด้านขวาของเขามีปืนพกในซอง

อภิตยาชะงักไปชั่วครู่เมื่อสายตาจับภาพใบหน้าของนายทหารเบื้องหน้า ใบหน้านั้นคล้ายเคยพบเห็นที่ไหนมาก่อน แต่เธอไม่มีเวลาที่จะรื้อฟื้นค้นหาคำตอบจากความทรงจำ เธอกำลังเผชิญกับอันตรายจากศัตรูที่อยู่กันแค่เอื้อม เธอหวนรำลึกถึงคำสอนของสหยาจรูณพีโนว่า ในยามที่เผชิญเรื่องฉุกเฉินให้สุดหัวใจเข้าปอดเต็มที่ แล้วบังคับตัวเองให้อยู่ในสภาพปกติมากที่สุด

“ขอบคุณค่ะ...” หญิงสาวพยายามทำตัวให้เป็นปกติต่อหน้าศัตรูระหว่างสบตากໍไม่ให้เกิดพิรุณใด ๆ

ผ่านภพเองก็ตกอยู่ในอาการเดียวกันเมื่อได้

เห็นใบหน้าของหญิงสาวมือที่เอื้อมส่งหนังสือให้ชะงัก ใบหน้าหวานเศร้าเช่นนี้เขาเคยพบเห็นที่ไหนมาก่อน แต่ชั่วครู่ก็กลับคืนสติจึงเอ่ยถาม

“ขอโทษครับ... เราเคยพบกันมาก่อนหรือเปล่า” ถามอย่างสุภาพอภิตยานึกอยากมีมนต์วิเศษที่ร้ายแล้วร่างของเธอจะหายวับไปกับตาจากการเผชิญหน้า

“จ้ะหรือคะ...” พยายามบังคับเสียงให้เป็นปกติด้วยความยากลำบาก “คงไม่กระมังคะ... ดิฉันเพิ่งมาที่นี่เป็นครั้งแรก” และก่อนที่การสนทนาจะยืดเยื้อต่อไป อภิตยาก็แสวงก้มลงมองเวลาบนนาฬิกาข้อมือ “ขอโทษค่ะ... ต้องขอตัวก่อนแล้ว” เธอเอื้อมมือรับหนังสือคืนพลางกล่าวขอบคุณอีกครั้งแล้วเดินออกไปชำระเงินที่เคาน์เตอร์

ผ่านภพกลับไปทำที่ให้ความสนใจหนังสือบนหิ้ง แต่หางตาก็ลอบชำเลื่องไปยังหญิงสาวที่เพิ่งพบกันโดยอุบัติเหตุ พยายามจดจำใบหน้าเธอไว้ในบันทึกความทรงจำ ใบหน้าเช่นนี้ ดวงตากลมโตที่หวานตั้งแต่แฝงไว้ด้วยความเศร้า เขาต้องเคยพบมาก่อนอย่างแน่นอน

สักครู่หนึ่ง หญิงสาวคนนั้นก็เดินออกจากร้านก่อนจะหันมาสบตาเขากลับครั้งพร้อมปริศนาบางประการที่แฝงอยู่ในนั้น

ระหว่างนั่งรถออกจากตัวเมืองกลับสู่กองบัญชาการ ผ่านภพพยายามเปิดลิ้นชักแห่งความทรงจำเพื่อค้นหาคำตอบภาพของหญิงสาวที่ได้พบกันในร้านหนังสือเมื่อค่ำที่ผ่านมา ใบหน้างดงามและดวงตากลมโตแฝงรอยเศร้าเช่นนี้ เขาต้องเคยพบมาก่อนอย่างแน่นอน

กลับถึงที่ตั้งกองบัญชาการ ผ่านภพเข้าไปตรวจความเรียบร้อยและส่งของฝากห่อใหญ่ให้แก่ผู้ที่จะต้องทำหน้าที่ผลัดตึกแล้วเดินกลับไปยังเด็นท์ที่พักซึ่งอยู่ไม่ห่างนัก จุดตะเกียงที่หัวเตียงสนาม

ทรวดทรงลงนั่งแล้วรีดความทรงจำเพื่อหาคำตอบ
อย่างจริงจัง

ความทรงจำของผู้คนก็ไม่แตกต่างกัน
อัลบั้มภาพถ่าย เป็นอัลบั้มที่มีนับพันนับหมื่นเล่ม
บรรจุภาพแห่งความทรงจำไว้มากมาย ผ่านภพ
พยายามค้นหาอย่างจริงจัง

ในที่สุดเขาก็เริ่มสรุปภาพแห่งความทรงจำ
ได้ชัดเจนขึ้น ภาพหญิงสาวที่พบเมื่อหัวค่ำนั้นไว้ผม
ชอยสั้นดูคล่องแคล่ว...

ใช่แล้ว...ตรงนี้เอง เขาบอกกับตัวเองอย่าง
ดีใจ ไบหน้าที่คุ้นเคยในความทรงจำแตกต่างกับ
ภาพที่เห็นเมื่อหัวค่ำตรงนี้ พอตีปริศนานี้แตกเขาก็
นึกวาดภาพของเธอในใจขึ้นอีกครั้ง คราวนี้เขาสร้าง
จินตนาการให้เธอไว้ผมยาวดูบ้าง...

พอภาพไบหน้าหวานเศร้า ดวงตากลมโต
เปลี่ยนเป็นผมยาวเคลียไหล่ ผ่านภพก็ใกล้คำตอบ
เขานั่งนิ่งไปครู่หนึ่งแล้วเอื้อมมือไปหยิบหนังสือที่นำ
ติดตัวออกสนามมาด้วย

หนังสือที่ระลึกในพิธีมาปณิก นางสาวโสภา
อภิบาลภูวดล...

พันตรีหนุ่มเอื้อมมือสั้นเทาเปิดหน้าหนังสือ
ไปยังภาพหมู่หน้าหอประชุมใหญ่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย แล้วก็พบคำตอบ

ไบหน้าอันเป็นปริศนาที่เขาเฝ้าขบคิดตลอด
คำคืนที่ผ่านมา บัดนี้ ปราบกฏอยู่ตรงหน้าเขาแล้ว

ศศิประภา !!!

ผ่านภพเพ่งมองภาพหญิงสาวเจ้าของนาม
ศศิประภาเหมือนกับที่ดูแล้วดูอีกจนนับครั้งไม่ถ้วน
ซึมซับความงดงามอ่อนหวานที่แผ่ความเศร้าบน
ไบหน้า เขายังจดจำความรู้สึกแปลกประหลาดครั้ง
แรกที่ได้เห็นภาพนี้...

เป็นความงามที่แฝงไว้ด้วยความเศร้า และ
จากนั้นความรู้สึกบางอย่างก็ติดตามมาทันที ผ่าน

ภพรู้สึกคุ้นเคยกับไบหน้านี้มาก่อน

เขาเพ่งมองไบหน้าหญิงสาวจากอดีตอันไกล
โพ้นราวกับจะให้ร่างนั้นลอยขึ้นจากภาพถ่ายบน
แผ่นกระดาษพิมพ์เก่าคร่ำคร่า และโดยไม่อาจ
อธิบายเหตุผลได้ จากความคุ้นเคยเมื่อครู่เขาพลัน
เกิดความผูกพันบางอย่างต่อหญิงสาวผู้นี้ เป็นความ
ผูกพันที่ไม่ใช่เพียงเรื่องราวจากจดหมายในอดีตที่ได้
อ่าน ไม่ใช่เพียงจดหมายของเขาที่สุ่มเสี่ยงส่งไป
อย่างไร้เหตุผลและหวังลม ๆ แล้ง ๆ ว่าจะได้รับ
คำตอบ...

แต่เขารู้สึกได้ถึงความผูกพันอย่างลึกซึ้งบาง
ประการที่ไม่อาจอธิบายได้ เฟงสายตาไปยังหญิง
สาวเจ้าของนามศศิประภาในภาพถ่ายเป็นครั้งที่เท่า
ไหร่ก็ไม่อาจจดจำ ผ่านภพรู้สึกคล้ายเธอแยมริม
ฝีปากส่งยิ้มหวานเศร้ามาให้...

ผ่านภพนั่งเพ่งมองภาพหญิงสาวในอดีตจน
ตึกตื่นค่อนข้าง กระทั่งเสียงระฆังจากยามระฆังที่ตั้ง
บอกเวลาเข้าสู่วันใหม่จึงบรรจบปิดหน้าหนังสือแล้ว
เก็บคืนดังเดิม เป่าตะเกียงให้ดับแล้วเหยียดตัวยาว
บนเตียงสนามชั่วคราวก็หลับสนิทพร้อมภาพไบหน้า
ของหญิงสาวปริศนา

ก่อนสว่างคืนนั้น ผ่านภพก็ฝันร้ายอีก...

ในฝัน เขาเห็นสตรีนางหนึ่งกำลังร้องไห้
คร่ำครวญราวจะขาดใจ เสื้อผ้าเนื้อตัวประอะเปื้อน
ไปด้วยเลือดสด ๆ สีแดงฉาน ในอ้อมกอดของเธอ
เขาเห็นชายหนุ่มในเครื่องแบบสีเขียวเข้ม ร่างกาย
เต็มไปด้วยบาดแผลยับเยิน แนนั่งอยู่ในวงแขน...

แต่ฝันนี้แปลกไปจากทุกครั้ง...

ไบหน้าของหญิงสาวในฝันครั้งนี้เขาเห็น
ชัดเจนว่า เป็นไบหน้าของศศิประภา !!!

อาทิตยาพยายามทบทวนความทรงจำย้อน
กลับไปเพื่อหาคำตอบปริศนาของนายทหารหนุ่มใน
เครื่องแบบสนามพร้อมรบที่เพิ่งพบกันเมื่อครู่หน้าตา

คมเข้มแบบนี้ ดวงตาอ่อนโยนลุ่มลึกมีแววมืดแบบ
นี้ รอยยิ้มอบอุ่นแบบนี้เธอเคยพบเห็นมาก่อนอย่าง
แน่นอน หญิงสาวใช้ความพยายามไม่มากนัก ใน
ที่สุดเธอก็สามารถจำกัดดวงคำตอบให้แคบกระชับ
เข้าได้อย่างรวดเร็วเพราะที่ผ่านมามีเธอแทบไม่รู้จัก
ทหารคนไหนเลย...

มีอยู่ครั้งเดียวเท่านั้น...

เครื่องยนตร์คำรามสุดเสียงแล้วพุ่งตัวออก ล้อ
ทั้งสี่บิดพื้นถนนจนเกิดเสียงบาดหูพร้อมทั้งควันขาว
และกลิ่นไหม้ไว้เบื้องหลัง ผุ่ชนที่เพิ่งมาถึงและมิด
หวังร้องตะโกนด่าด้วยถ้อยคำหยาบคาย บางคน
ขว้างสิ่งของตามมา อีฐูก่อนหนึ่งกระแทกกระโปรง
หลังรถตั้งโครมใหญ่จนเธอสะดุ้ง...

นั่งมาในรถโดยไม่มีอาการพูดจาเกิน สักพักหนึ่ง
เธอก็เริ่มผ่นคลายแต่ด้วยสัญชาตญาณระวังภัยซึ่ง
เกิดขึ้นอย่างปุบปับจากเหตุการณ์เมื่อเช้านี้ อาทิตยา
บอกกับตัวเองว่าชายหนุ่มที่นั่งอยู่บนเบาะด้านหน้า
ข้างคนขับดูเหมือนจะให้ความสนใจเธอเป็นพิเศษ
บางครั้งสบสายตากันบนกระจกมองหลังโดยบังเอิญ
ก็เห็นเขาแส้มองไปทางอื่น

อาทิตยาสำรวจสภาพในรถแล้วเธอก็ได้เห็น
เครื่องหมายกองทัพบกบนแผ่นสติ๊กเกอร์ที่กระจก
หน้ารถ กระจกด้านหลังก็มีเครื่องหมายตราแผ่นดิน
พร้อมข้อความ 'โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า'
เหลือบมองไปที่เบาะข้างตัวก็พบหนังสือที่ปกมี
ข้อความ 'โรงเรียนเสนาธิการทหารบก' วางอยู่ถึง
ตอนนี้เธอจึงประจักษ์ชัดแล้วว่า ชายหนุ่มทั้งสองที่
ทำท่าเป็นผู้หวังคืนนั้นแท้จริงแล้วเป็นนายทหาร ใน
ที่สุดจึงตัดสินใจปลุกภรรยาแล้วขอลงกลางทาง

เห็นหน้ากันชัด ๆ เมื่อไหว้ขอบคุณและอำลา
วบหนึ่งอาทิตยารู้สึกเข้าไปทั้งตัวคล้ายถูกช็อตไฟฟ้า
เหมือนเป็นสัญญาณเตือนบางอย่าง...หน้าตาคม
เข้มแบบนี้ ดวงตาลุ่มลึกมีแววมืดแบบนี้ รอยยิ้ม

อบอุ่นแบบนี้ อาทิตยาค่อยได้รู้จักมาก่อน...

ชายหนุ่มที่แม้จะช่วยชีวิตเธอกับภรรยาเมื่อ
สายวันนั้นแต่ก็ไม่สามารถทราบความมุ่งหมายที่แท้
จริงของเขา ก็คือนายทหารที่เธอได้พบที่ร้านขาย
หนังสือเมื่อหัวค่ำนี้เอง...

ก่อนเดินเข้าไปในตัวคลินิกที่หลบภัย อาทิตยา
สำรวจสภาพภายนอกอีกครั้งอย่างรอบคอบด้วยความ
ระมัดระวัง...

"คิดว่าควรต้องเล่าให้พี่หมอฟังไหมคะ..."
อาทิตยาเล่าเรื่องอันตรายที่เพิ่งผ่านพ้นเมื่อค่ำให้
ภรรยาฟังพร้อมคำถาม

"คงต้องเล่าครับ..." ภรรยาครุ่นคิด "เพื่อที่ว่า
ทั้งสองจะได้ระวังตัวไปเชิญพี่เขามาสิครับจะได้
ปรึกษากัน"

หมอสามีภรรยาฟังเรื่องราวด้วยความสงบ
แล้วปลอบใจไม่ให้วิตกกังวล เพราะความเป็นหมอ
คงสามารถเอาตัวรอดได้ ครั้นเมื่อปรึกษาเรื่องที่
ภรรยาบอกอาทิตยาดกกลางกันว่าจะเดินทางกลับที่ตั้ง
ค่ายเขาแก้วในเช้าวันรุ่งขึ้นก็ครุ่นคิดและปรึกษากัน
สองคนอยู่ครู่หนึ่ง เมื่อมีความเห็นตรงกันว่าสุขภาพ
ของภรรยาเกือบฟื้นเป็นปกติสามารถเดินทางได้แล้ว
จึงกล่าวอนุญาต

ก่อนสว่างคืนนั้น อาทิตยาฝันร้ายอีกครั้งหนึ่ง...

ในฝัน อาทิตยาเห็นสตรีนางหนึ่งกำลังร้องไห้
คร่ำครวญราวจะขาดใจเสื่อผ้าเนื้อตัวเปรอะเปื้อนไป
ด้วยเลือดสด ๆ สีแดงฉาน ในอ้อมกอดของสตรีผู้นั้น
เธอเห็นชายหนุ่มในเครื่องแบบสนามสีเขียวเข้ม
ร่างกายเต็มไปด้วยบาดแผลยับเยิน นั่งนิ่งในวงแขน

ใบหน้าของทหารหนุ่มคนนั้น เธอรู้จัก

เธอตกใจตื่นด้วยร่างกายสั่นสะท้าน เหลียว
มองไปรอบห้อง ภรรยาที่นั่งนอนนิ่งอยู่บนเตียง นาฬิกา
บอกเวลาใกล้สว่าง อาทิตยาพยายามทบทวนเรื่อง
ราวจากความฝันที่เพิ่งผ่านพ้น

นับเป็นอีกครั้งของความฝันที่ไม่ผิดเพี้ยนจากครั้งแรกที่ชายหนุ่มบ้านเทือกเขาบรรทัดระหว่างรอเดินเท้าเข้าฐานเขาแก้วแล้วถูกล้อมปราบจากกำลังทหารแม้แต่น้อยนิด แต่มีบางส่วนเพิ่มเติมมานั่นก็คือใบหน้าของนายทหารหนุ่มในฝัน...

นี่ก็ทบทวนไม่นานก็ได้คำตอบ ใบหน้านายทหารหนุ่มคนนั้นก็คือคนที่เธอเพิ่งประจักษ์หน้ากันอย่างใกล้ชิดในร้านขายหนังสือเมื่อหัวค่านั้นเอง นี่ก็ได้ถึงตอนนี้ก็ยิ้มกับตัวเองว่าเป็นจริงอย่างที่ผู้ใหญ่ว่า คือหากมีเรื่องอันใดติดหัวก่อนหลับ บางครั้งเรื่องราวเหล่านั้นก็ติดพันเข้ามาในความฝัน

เข้ามิดวันนั้น คุณหมอมืออาก็ขับรถนำสองหนุ่มสาวร่วมอุดมการณ์เดินทางกลับไปยังพัทลุง

.....

บทที่ ๗ จำปูนป่า

“สวัสดิ์ครับ...คุณลลิตา” ผ่านภพร่องทักสตรีที่เพิ่งมาถึง ชายชาญลุกขึ้นเลื้อนเก้าอี้ให้อย่างสุภาพ วงอาหารครบสี่คนตามนัดหมายเด็กรับใช้เริ่มเสิร์ฟอาหาร

“เมื่อไหร่จะไปเที่ยวนครฯ อีกล่ะครับ...” ชายชาญถามขึ้น ลลิตาหันไปสบตากับนับดาวคล้ายมีสัญญาณนัดหมายที่รับรู้เพียงสองคน “คงอีกสักพักคะ กำลังหาวันหยุดอยู่ แต่ตั้งใจกับดาวว่าอยากให้พี่ภพกับพี่ชาญช่วยพาเราเที่ยวที่อื่นด้วย” ลลิตาตอบแล้วหันไปทางนับดาว

“คะ...ปรึกษากันแล้วว่า มีเวลาคราวหน้าอยากแวะเที่ยวพัทลุงแล้วเลยไปหาต๋อใหญ่ด้วยได้ไหมคะ” นับดาวหันไปถามผ่านภพและพี่ชาย

“อ้อ...สบายมากครับ...ภพอยู่นครฯ พี่อยู่หาต๋อใหญ่ รับรองช้านานพื้นที่...” ชายชาญตอบว่าเรใจเต็มใจ

เสร็จจากอาหารมื้อเย็น หนุ่มสาวทั้งสองก็พากันเดินไปยังชุดเก้าอี้สนามริมแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งบริเวณพื้นที่ที่เคยเป็นบ้านน้อยริมน้ำซึ่งถูกไฟไหม้ไปแล้วนั้น บัดนี้ถูกปรับปรุงเป็นสวนหย่อมเล็ก ๆ สวยงามพร้อมชุดเก้าอี้สนาม ทิวทัศน์แม่น้ำเจ้าพระยาปรากฏเต็มตา สายลมอ่อน ๆ พัดโชยชื่นใจ นั่งสนทนากันเรื่องทั่ว ๆ ไปอยู่ครู่หนึ่ง นับดาวก็เอ่ยนำด้วยน้ำเสียงแผ่วแววจริงจัง

“พี่ภพ พี่ชาญคะ...ดาวกับลลิตามีเรื่องสำคัญจะปรึกษา” ทั้งผ่านภพและชายชาญต่างจับสัญญาณจริงจังในน้ำเสียงได้ จึงกล่าวยินดีแล้วรวบรวมสมาธิรับฟังเรื่องราว

“จำเรื่องน้องสาวลลิตาที่ชื่ออาทิตย์มาได้ไหมคะ...” นับดาวเอ่ยนำชายหนุ่มทั้งสองนั่งไปครู่หนึ่งแล้วพยักหน้ารับ “แล้วคงจำตอนที่ดาวกับลลิตาขอแยกไปพบญาติลลิตาตอนที่ไปเที่ยวนครฯ ได้ใช่ไหมคะ...” ทั้งสองพยักหน้าอีกครั้ง เริ่มปะติดปะต่อเรื่องราวได้

“ตอนนี้ชัดเจนแล้วละคะ...อาทิตย์เข้าป่าที่พัทลุง ทำหน้าที่เป็นพยาบาลอยู่ในค่ายแถวนั้น เห็นว่าชื่อค่ายเขาแก้ว...พี่รู้จักไหมคะ” ลลิตาเล่าต่อ

“ค่ายเขาแก้ว รู้จักสิครับ...เป็นค่ายใหญ่ของทพท.พัทลุง พี่กับพี่ภพไปลุยกันมาหลายครั้งแล้ว” ชายชาญกล่าว “แล้วมีอะไรจะให้พี่ช่วยเหลือหรือครับ” ถามอย่างมีน้ำใจ

“คือทางพ่อแม่ญาติพี่น้องก็ไม่รู้จะทำอย่างไรคะ เพราะเป็นการตัดสินใจของน้องเขาเอง ก็มาปรึกษากัน เลยเกิดความคิดขึ้นมาหลังจากทราบว่าเป็นทหารที่รับผิดชอบพื้นที่นี้ถือว่า หากบังเอิญเจอตัวเธอ หรือเกิดเธอถูกจับกุมได้ก็ขออย่าทำอันตราย...คะ...ที่คิดกันออกก็แค่นี้” ลลิตาจบประโยคอย่างเศร้าสร้อย วงสนทนาเงียบไปชั่วขณะผ่านภพก็เอ่ยขึ้น

“ยินดีครับ...แต่ตามปกติแล้ว หากเราจับกุมได้ก็เพียงส่งดำเนินคดีตาม พ.ร.บ.คอมมิวนิสต์เท่านั้น ไม่มีการทำร้ายหรือทรมานอะไรหรอก...”

“คะ...พอทราบ แต่คนก็ยังกลัวกันเยอะ โดยเฉพาะเรื่องเผาถังแดงที่พัทลุง...” ลลิตากล่าวอย่างระมัดระวัง แต่ประโยคนี้ก็ทำเอานายทหารหนุ่มทั้งสองนิ่งไปชั่วขณะจนชายชาญถามขึ้น

“แล้วพวกเราจะรู้จักคุณอาทิตย์ยานี้ได้อย่างไรครับ”

ลลิตาหันไปสบตากับนับดาวอีกครั้ง แล้วก็ตัดสินใจเด็ดขาดเพราะได้ปรึกษากันอย่างจริงจัง

แล้วก่อนหน้านี้ เธอหยิบภาพถ่าย ๒ ภาพ ขึ้นมาจากกระเป๋าถือแล้วส่งให้นายทหารหนุ่มทั้งสองที่ลลิตาประกันความจริงใจให้

ผ่านภาพรับภาพถ่ายหน้าตรงในมือ และเมื่อได้เห็นภาพถ่ายในนั้นเต็มตา เขาก็ถึงกับตัวแข็งที่ออกไปชั่วขณะ

เป็นภาพของหญิงสาวที่เขาได้พบโดยบังเอิญที่ร้านหนังสือในตัวจังหวัดตรังเมื่อคืนนั้นนั่นเอง

- (อ่านต่อเล่มหน้า) -

มือของดี มาฝาก

ฉบับนี้เป็นตอนที่ต่อจากฉบับที่แล้ว เรื่อง **๖๐ คำสอนของพ่อ** ซึ่งบทความนี้ได้มาจาก <http://www.gunsandgames.com> ซึ่งบอกไว้ว่า คัดลอกมาจาก Web อื่นต่อ ๆ กันมา ซึ่งได้พยายามสืบค้นย้อนกลับต่อ ๆ ไป ก็ไม่พบต้นกำเนิด ไม่ทราบว่าผู้แต่งคือใคร เห็นว่าเป็นแนวคิดที่ดีมีประโยชน์สมควรน้อมนำมาปฏิบัติ จึงขอนำมาฝาก แต่จากข้อจำกัดของหน้ากระดาษ จึงต้องขอแบ่งเป็น ๒ ตอน นำมาฝากทีละครึ่ง ฉบับนี้เป็นข้อ ๓๑ ถึงข้อ ๖๐ ดังนี้

๓๑. ลืมอะไรก็ลืมได้ แต่อย่าลืมตัว เสียอะไรก็เสียได้ แต่อย่าเสียคน ผิดอะไรก็ผิดได้ แต่อย่าผิดศีลธรรม

๓๒. ลูกจงจำไว้ว่า...ศัตรูวันนี้ อาจเป็นมิตรในวันหน้า เพราะฉะนั้น อย่าทำอะไรเขารุนแรงและเกินเลย

๓๓. ลูกจงสนุกกับการใช้เงิน และพร้อมกันนั้น ลูกต้องสนุกกับการเก็บรักษาเงินด้วย และยังกว่านั้น ต้องสนุกกับการหาเงินอย่างไม่เป็นทุกข์ คือหาด้วยความถูกต้อง

๓๔. การกระทำของลูก บางครั้งยังไม่ถูกใจตนเอง แล้วจะให้คนอื่นทำถูกใจเราเสมอไปได้อย่างไร คิดแค่นี้ลูกก็จะไม่ โกรธคนอื่น

๓๕. ถ้าลูกกล้าอย่างถูกต้อง ก็จะเป็นผู้

ฉลาด ถ้าลูกกล้าอย่างบ้าบิ่น ก็จะเป็นคนโง่ ขอให้ลูกจงกล้าหาญ อย่างชาญฉลาด

๓๖. บาปและบุญทั้งปวงที่ลูกกำลังทำในขณะนี้ สักวันหนึ่งจักรวมตัวกันมาสนองแก่ลูก สิ่งที่ลูกได้รับอยู่ทุกวันนี้ เป็นผลจากการกระทำของลูกทั้งสิ้น

๓๗. ลูกจงจำไว้ว่า...ธรรมชาติไม่เคยให้อภัยใคร ใครทำอย่างไรก็ต้องได้รับอย่างนั้น แต่ธรรมชาติก็ให้โอกาสทุกคนเสมอ แต่คนเรา...โดยส่วนมากไม่ค่อยยอมรับโอกาสนั้น

๓๘. เมื่อมีปัญหา แก้ให้ถูกต้อง จักพ้นทุกข์เร็ว อย่าเป็นเช่นคนขยายแก้ ๆ มองหาเข็มที่เสาไฟ เพราะมีแสงสว่าง แต่หาเท่าใดก็ไม่พบ เพราะเหตุว่าแก้ปัญหาไม่ถูกต้อง เข็มหายในบ้านแล้วมาหานอกบ้าน เพียงเพราะในบ้านไม่มีแสงไฟฟ้า...น่าขันไหมล่ะ

๓๙. ลูกจงจำไว้ว่า คนเห็นแก่เงินคบยาก คนเห็นแก่งานคบง่าย คนเห็นแก่ผู้อื่นคบสบาย

๔๐. ถ้าลูกปรารถนาให้ผู้อื่นรัก ลูกต้องทำตัวให้น่ารัก ลูกจึงจะเป็นที่รักของผู้อื่น

๔๑. ไม่ดื่มขำไม่ได้ คนดื่มอย่าขำ สำคัญที่สุด...ลูกอย่าขำตัวเอง

๔๒. ผู้กล้าหาญ คือผู้ที่สามารถบังคับตัวเองได้ ถ้าลูกจักปลุกตื่นไม้ ต้องบำรุงราก แต่ถ้าจะ

ปลูกจิตใจ ต้องบำรุงด้วยศีล ด้วยธรรม

๔๓. ลูกเกิดเป็นคนแล้ว ต้องพยายามทำดี ที่สุด เมื่อทำดีที่สุดแล้ว นอกนั้นแล้วแต่ฟ้าลิขิต โบราณว่า ลิขิตเป็นของฟ้า (ผลของการกระทำ) ชะตา เป็นของคน (การกระทำของตัวเอง)

๔๔. ลูกควรจะยอมผิใจกับคนสุภาพชน แต่อย่าผิใจกับคนพาล จะเดือดร้อนอย่างไม่มีทางหลีกเลี่ยง

๔๕. การไม่ระวังการใช้จ่าย เล็ก ๆ น้อย ๆ อาจทำให้ล่มจมได้ ดังเช่นเรือมีรูรั่วเล็ก ๆ อาจทำให้เรือใหญ่จมได้

๔๖. โรคภัยทางร่างกายจะเข้ามาทางปาก ภัยพิบัติ ก็จะออกจากปากของเราเช่นกัน เมื่อลูกจะพูดสิ่งใด จงพิจารณาให้ดี ๆ

๔๗. การโกรธ เป็นวิสัยของปฤชชน การให้อภัยเป็นวิสัยของบัณฑิต ลูกจะเป็นบัณฑิต จึงต้องฝึกการให้อภัยด้วยความเมตตา เพราะเมตตาแก้ความโกรธได้

๔๘. การเดินทางหมิ่นลี้ต้องมีก้าวแรก ยามลูกมีอำนาจจงอย่าหลงอำนาจ ยามลูกมีความสุขก็อย่าหลงระเวิง ระวังความทุกข์จักตามมา

๔๙. ถ้าลูกให้เงินเพื่อนยืม...ระวังจะเสียเงิน จะเสียเพื่อน จะเสียใจ ฉะนั้น ลูกอย่าให้เงินใครยืม ถ้ามีก็ให้เขาไปเลย

๕๐. ถ้าลูกระวางสงสัยใครแล้วลูกอย่าทำธุรกิจร่วมกัน เพราะจะมีแต่ระวางกัน การงานไม่ราบรื่น ความทุกข์จะเข้ามาในจิตใจลูก

๕๑. เรือที่ออกทะเล ปฏิเสธคลื่นลมไม่ได้ ฉันทัน ชีวิตของลูก ปฏิเสธอุปสรรคไม่ได้ ฉันทัน

๕๒. ลูกสังเกตดูจ้กว่า ผู้เป็นคนดีมักอ่อนน้อมถ่อมตน ผู้โง่เขลามักหยิ่งโสทะนงตน คนโง่มักอวดตัวว่าฉลาด หรืออยากให้คนอื่นรู้ว่าฉลาด จึงโอ้อวด คุยเบ่ง ทับถม คนอื่น ส่วนคนฉลาดมักไม่อวดตัว จักเป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่หยิ่งโส ไม่โอหัง และชอบประกาศความดีของผู้อื่น

๕๓. แมลงผึ้งชอบของหอมของหวาน แมลงวัน

ชอบของเหม็นของเน่าเสีย ถ้าลูกชอบสิ่งที่ไม่ดี คบคนไม่ดี คิดไม่ดี พูดไม่ดี ทำไม่ดี ไปสู่สถานที่ไม่ดีแล้ว ลูกก็จะเปรียบ เช่น แมลงวัน ซึ่งไม่มีใครชอบ หรืออยากจะให้ความรัก แต่ถ้าลูกคิดดี พูดดี ทำดี คบคนดี และไปแต่เฉพาะที่ดี ลูกก็เป็นเช่นแมลงผึ้ง คนดีใคร ๆ ก็อยากคบด้วย ถ้าลูกเป็น แมลงผึ้ง ลูกก็จะได้พบกับดอกไม้ ถ้าลูกเป็นแมลงวัน ลูกก็จะได้พบกับของเน่าเหม็น คำโบราณว่าไว้ “ขี้เกียจเป็นแมลงวัน ขยัน เป็นแมลงผึ้ง”

๕๔. ผู้ที่รู้จักประมาณตน เป็นคนฉลาด ลูกควรใช้จ่ายตามฐานะ ลูกจักไม่ขัดสน ตลอดไป

๕๕. ถ้าลูกมีความพากเพียรและถ่อมตนแล้ว ภายใต้อุ้งเท้า...ลูกจักทำได้ทุกสิ่ง ธรรมะสอนไว้ว่า คนลวงทุกซัด เพราะความเพียร

๕๖. ถ้าลูกทำงานด้วยความรีบร้อน ร้อนรน มักนำความผิดพลาดมาให้ลูกเสมอ ลูกต้องทำด้วยความรวดเร็ว แบบมีสติ จึงจะประสบความสำเร็จได้อย่างถูกต้องและราบรื่น

๕๗. การนินทาและว่าร้ายต่อผู้อื่น...มันเจ็บปวดมากกว่ามีดที่กรีดเนื้อเขามาก มายหลายเท่า นัก เมื่อลูกเข้าใจอย่างนี้แล้ว อย่านินทา อย่าว่าร้ายผู้อื่นเลย เพราะเมื่อเขาเจ็บปวดเพราะคำพูดของเราแล้ว เขาก็สามารถทำความผิดกับเราได้ เราก็เดือดร้อน

๕๘. คนขี้เกียจ มักอ้างว่า ยังไม่ต้องทำ เพราะเข้าไป เพราะเย็นไป เพราะร้อนไป เพราะหนาวไป เพราะฝนตก เพราะแดดออก ถ้าลูกอ้างอย่างนี้ จะทำอะไรก็จะไม่สำเร็จ

๕๙. ในสมัยนี้ ใครก็ชอบแต่ของดี ๆ แต่ไม่รู้ว่าจะทำอะไรถึงจะดี จึงขอเตือนว่า

...อย่าดีแต่จะคิด ลูกต้องคิดแต่ที่ดี

...อย่าดีแต่พูด ลูกต้องพูดดีดี

...อย่าดีแต่ทำ ลูกต้องทำดีดี

...อย่าดีแต่จะคบคน ลูกต้องคบคนดีดี

...อย่าดีแต่จะไป ลูกต้องไปดีดี

ลูกจง คิดดี พูดดี ทำดี คบคนดี ไปสู่สถานที่ดีดี

๖๐. ถ้าถูกละเลยเรื่องเล็กน้อย กระทำผิด
เพียงเล็กน้อยในปัจจุบัน ลูกอาจต้องเสียใจอย่าง
ใหญ่หลวง ในภายหน้า

คิดกับผู้อื่นไม่ดี ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นคิดไม่ดี
กับเรา ในวันหน้า

ทำกับผู้อื่นไม่ดี ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นกระทำ
ต่อเราไม่ดี ในวันหน้า

รังแกผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นรังแก ในวันหน้า
โกงผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นโกง ในวันหน้า
โกหกผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นโกหก ในวันหน้า
เหยียดหยามผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นเหยียด
หยาม ในวันหน้า

โกรธผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นโกรธในวันหน้า
ริษยา อาฆาตผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นริษยา
อาฆาต ในวันหน้า

ฆ่าผู้อื่น ในวันนี้ อาจถูกผู้อื่นฆ่า ในวันหน้า

ในทางตรงกันข้าม...

ถ้าลูกรักและเมตตาผู้อื่น ในวันนี้ ลูกก็จักได้
รับความรักและเมตตา ในวันข้างหน้า

เสนาบดีกษ

คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

คำปิ่น อักษรวิไลย เรียบเรียง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นในโลก เพื่ออนุเคราะห์แก่อุฎฐกัณฑ์สัตว์โลกอย่างแท้จริง ชีวิตของพระองค์ในชาติสุดท้าย จิตขณะแรกของพระองค์ คือปฏิสนธิจิต [ถือปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระนางสิริมหามายา] เกิดขึ้นเมื่อวันเพ็ญเดือน ๘ คือ วันเพ็ญเดือนอาสาฬหะ ต่อจากนั้นมา ๑๐ เดือน ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ คือ วันเพ็ญเดือนวิสาขะ พระองค์ก็ประสูติจากพระครรภ์ของพระมารดา ต่อจากนั้นเรื่อยมา ชีวิตของพระองค์ก็ทรงดำเนินไปตามปกติของคฤหัสถ์ที่ยังไม่ได้ดับกิเลส จนกระทั่งพระชนมายุได้ ๒๙ พรรษา พระองค์เสด็จออกผนวชแสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ ซึ่งวันที่พระองค์เสด็จออกผนวชนั้น ตรงกับวันเพ็ญเดือนอาสาฬหะ (เดือน ๘) ต่อจากนั้นผ่านไป ๖ ปี ขณะที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา พระองค์ก็ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ เมื่อพระองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้วพระบารมี (คุณความดีที่จะทำให้ถึงฝั่งของการดับกิเลส) ที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญมานั้น ไม่ใช่เพื่อพระองค์เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น แต่เพื่ออนุเคราะห์แก่อุฎฐกัณฑ์สัตว์โลก ผ่านมาอีก ๒ เดือน ตรงกับวันเพ็ญเดือน ๘ พระองค์ทรงแสดงปฐมเทศนาโปรดภิกษุปัญจวัคคีย์ จนเป็นเหตุให้ท่านโกณฑัญญะ ได้รู้แจ้งอริยสัจธรรมถึงความ เป็นพระโสดาบัน เป็นพระอริยสงฆ์องค์แรกในโลก ต่อจากนั้นเป็นต้นมา

ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา พระองค์ทรงแสดงพระธรรมโปรดสัตว์โลกมาโดยตลอด ทั้งหมดทั้งปวงนั้น เพื่ออนุเคราะห์แก่อุฎฐกัณฑ์สัตว์โลกให้เกิดปัญญา เป็นของตนเองอย่างแท้จริง และมีผู้ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงมากมายนับไม่ถ้วน จนกระทั่งถึงวันเพ็ญเดือน ๖ ในขณะที่พระองค์ทรงมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา พระองค์ก็เสด็จดับขันธปรินิพพาน เป็นการตายครั้งสุดท้ายของพระองค์ ไม่มีการเกิดอีกในสังสารวัฏ

ความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ พระปัญญาที่ทรงตรัสรู้สิ่งที่มีจริงตรงตามความเป็นจริงตามข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิทเทส ว่า

“ชื่อว่า สัมมาสัมพุทธะ เพราะตรัสรู้ธรรมทั้งปวงโดยชอบและด้วยพระองค์เอง จริงอย่างนั้น พระตถาคตนี้ ตรัสรู้โดยชอบและด้วยพระองค์เองซึ่งธรรมทั้งปวง คือ ซึ่งธรรมที่ควรรู้อย่าง โดยความเป็นธรรมที่ควรรู้อย่าง ซึ่งธรรมที่ควรกำหนดรู้ โดยความเป็นธรรมที่ควรกำหนดรู้ ซึ่งธรรมที่ควรละ โดยความเป็นธรรมที่ควรละ ซึ่งธรรมที่ควรทำให้แจ้ง โดยความเป็นธรรมที่ควรทำให้แจ้ง และซึ่งธรรมที่ควรเจริญ โดยความเป็นธรรมที่ควรเจริญ”

จะเห็นได้ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้สภาพธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มีจริงทุกอย่างตามความเป็นจริง ทรงดับกิเลสทั้งหลายทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้น ไม่มีเหลือ ทรงชนะกิเลสทั้งหลายทั้งปวง ไม่ต้องชนะกิเลสอีกต่อไป เพราะทรงดับกิเลสทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้นแล้วไม่มีกิเลสใด ๆ เกิดขึ้นอีกเลย ไม่ทรงพ่ายแพ้ให้กับกิเลสอีกต่อไป พระองค์ทรงเป็นผู้ดับกิเลสทั้งปวงได้อย่างหมดสิ้น และทรงแสดงพระธรรมเพื่ออนุเคราะห์เกื้อกูลให้สัตว์โลกได้เข้าใจธรรมตามความเป็นจริง ดับกิเลสได้เหมือนอย่างพระองค์ เพราะพระบารมีทั้งหมดที่พระองค์ทรงบำเพ็ญมาตลอดระยะเวลา ๔ อสงไขยแสนกัปป์นั้น เพื่อทรงอนุเคราะห์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง ที่สัตว์โลกจะเป็นผู้บริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสได้ ก็ต้องได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมที่พระองค์ได้ทรงแสดงพระธรรมทั้งหมด เป็นไปเพื่อปัญญาโดยตลอดตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด พระองค์ทรงจำแนกธรรม แสดงธรรมโดยนัยต่าง ๆ โดยละเอียดโดยประการทั้งปวง ซึ่งทุกคำ เป็นคำจริง เป็นคำเกื้อกูลเพื่อความเจริญขึ้นของปัญญาของพุทธบริษัทอย่างแท้จริง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นผู้ที่ตรัสรู้สิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริงแล้วยังมุ่งสัตว์ให้รู้ตามพระองค์ด้วย พระองค์ทรงเป็นบุคคลผู้เลิศ ผู้ประเสริฐที่สุดเสด็จอุบัติขึ้นมาในโลก ก็เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลกอย่างแท้จริง ตามข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต ว่า

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้เอก เมื่อเกิดขึ้นในโลก ย่อมเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์เกื้อกูลเพื่อความสุข แก่ชนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย บุคคลผู้เอกเป็นไฉน? คือพระตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ดูกร ภิกษุทั้งหลาย บุคคลผู้เอกนี้แล เมื่อเกิดขึ้นในโลก ย่อมเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุข แก่ชนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อเพื่อ

ประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย”

การที่จะรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ไม่ใช่ด้วยอย่างอื่น แต่จะรู้ได้ด้วยปัญญาที่เข้าใจพระธรรมเท่านั้น แม้เมื่อครั้งที่พระองค์ยังไม่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ก็มีทางเดียวเช่นเดียวกัน คือ ฟังพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง จึงสามารถรู้ได้ว่าบุคคลนี้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะทรงแสดงสิ่งที่มีจริงที่ผู้อื่นไม่สามารถจะแสดงได้ ไม่สามารถตรึงนึก คิด ไตรตรองประมวลเองได้แม้แต่คนเดียว ไม่มีใครเลยที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นอกจากผู้ที่ได้อบรมเจริญบารมีมาอย่างสมบูรณ์พร้อมที่จะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใน ๒,๕๐๐ กว่าปี นี้ ก็มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงพระนามว่า พระสมณโคดม และถอยกลับไปก่อนหน้านั้น ก็มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และในกาลข้างหน้าก็จะมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วย ถ้าไม่มีการอุบัติขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สัตว์โลกก็จะไม่สามารถรู้ได้ว่าอะไรเป็นอะไร ไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริงได้เลย

กาลของพระพุทธศาสนาก็ล่วงเลยมาแล้ว ๒,๕๐๐ กว่าปี และก็จะล่วงเลยไปเรื่อย ๆ ถ้าเป็นผู้ยังไม่ได้ฟังพระธรรมไม่ได้ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ก็เป็นที่แน่นอนว่า อวิชชาความไม่รู้ที่สะสมมาในอดีตที่ผ่านมา ๆ มานั้นก็มากแล้ว เมื่อไม่ได้ฟังพระธรรมไม่ได้ศึกษาพระธรรมก็ยิ่งจะมีความไม่รู้ต่อไปอีกมากมายเพียงใด เกิดแล้วตาย ตายแล้วเกิด ก็ยังคงเต็มไปด้วยความไม่รู้ ข้อความดังกล่าวก็ย่อมจะเป็นข้อคิดเตือนใจสำหรับผู้ที่ได้สะสมเหตุที่ดีมา ที่จะได้คิด ได้ไตรตรอง และเริ่มที่จะได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกเป็นปัญญาของตนเอง สะสมเป็นที่พึ่งต่อไปในภายหน้า เป็นช่วงเวลาที่สมควรประมาทหลงระเหิงมัวเมาอีกต่อไป ขณะใดที่ได้ฟังพระธรรมและเข้าใจ ขณะนั้นก็เป็นการบูชาพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ทรง

บำเพ็ญพระบารมีมา โดยไม่ใช่เพื่อรู้แจ้งสภาพธรรม
เพียงพระองค์เดียว แต่เพื่อที่จะให้บุคคลอื่นมีโอกาส
ได้เข้าใจพระธรรมด้วย

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จดับขันธ
ปรินิพพานแล้ว พระองค์ไม่ได้ทรงแต่งตั้งใครให้เป็น
ศาสดาแทนพระองค์ แต่ก็ต้องมีพระธรรมวินัยเป็น
ศาสดาแทนพระองค์ ที่จะเป็นโยบายชนกึ่งอกุล
สำหรับผู้ที่มีโอกาสได้ฟัง ได้ศึกษาอย่างแท้จริง ข้อ
ที่น่าพิจารณาอย่างยิ่งว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ทรงบำเพ็ญพระบารมีสี่แสนปี เพื่อ
จะรู้ความจริง เพื่อคนอื่นจะได้เข้าใจความจริง
ตามที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้ด้วย ไม่ได้ต้องการ
อย่างอื่นใดทั้งสิ้นจากพุทธบริษัทเลยแม้แต่หยด
พระองค์ทรงมอบมรดกที่ล้ำค่า คือ พระธรรม
ด้วยการทรงจำแนกธรรมแสดงธรรมโดยละเอียด
โดยนัยประการต่าง ๆ ให้กับพุทธบริษัท แต่ผู้นั้น
จะไม่ได้รับมรดกเลย ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมที่
พระองค์ทรงแสดง

พระธรรม เป็นเครื่องเตือนใจที่ดี เพื่อให้รู้จัก
ตนเองตามความเป็นจริงว่า ตนเอง เป็นชาวพุทธ
จริง ๆ หรือไม่ เป็นคนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือ
ไม่ เพราะเหตุว่าบุคคลผู้ที่เป็นคนของพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า นั้น เป็นบุคคลผู้ที่ได้ศึกษาพระธรรมที่พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง มีความเข้าใจอย่างถูก
ต้อง น้อมประพฤติตามพระธรรม อีกทั้งเมื่อตนเอง
มีความเข้าใจอย่างถูกต้องแล้วก็กล่าวคำของพระองค์
เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่ทำในสิ่งที่ผิด ไม่ว่าจะ
เป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ ถ้ามีความประพฤติที่ถูก
ต้องอย่างนี้ ก็เป็นบุคคลผู้ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ตรัสเรียกว่า เป็นคนของเราตถาคต แต่ถ้ามีความ
ประพฤติผิดแปลกไปจากนี้ คือ ไม่ศึกษาพระธรรม
ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงให้เข้าใจ ปฏิบัติผิด
สอนผิด ย่ำยีพระธรรมวินัย ทำในสิ่งที่ผิดมากมาย
ตามอำนาจของกิเลส ก็ย่อมไม่ใช่คนของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าเลย เป็นผู้อยู่ไกลแสนไกลจากพระธรรม

วินัยของพระองค์ เพราะไม่มีความเข้าใจในคำสอน
ที่พระองค์ได้ทรงแสดงไว้ดีแล้ว

ข้อความในพระสูตรต้นตปิฎก ขุททกนิกาย
อิติวุตตกะ กุหนาสูตฺร แสดงความเป็นจริงไว้ว่า ใคร
ที่ไม่ใช่คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และใครที่เป็น
คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ดังนี้ คือ

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ภิกษุเหล่าใดเหล่า
หนึ่ง เป็นผู้หลอกลวง มีใจกระด้าง ประจบประแจง
ประกอบด้วยกิเลสอันปรากฏดุจเขาสัตว์ มีกิเลส
ดุจไม้้อสูงชัน มีใจเมตมมัน ภิกษุเหล่านั้น ไม่ใช่
คนของเราตถาคต ภิกษุเหล่านั้น ปราศไปแล้ว
จากธรรมวินัยนี้ ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ส่วนภิกษุ
เหล่าใด เป็นผู้ไม่หลอกลวง ไม่ประจบประแจง
เป็นนักปราชญ์ มีใจไม่กระด้าง มีใจตั้งมั่นดี
ภิกษุเหล่านั้นแล เป็นคนของเราตถาคต ไม่
ปราศไปแล้วจากธรรมวินัยนี้ และย่อมถึงความ
เจริญองกามโพลุญย์ในธรรมวินัยนี้”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงธรรม คือ
สิ่งที่มีจริง ๆ เมื่อเป็นความจริง ก็ย่อมจะพิสูจน์ได้ทุก
กาลสมัย ธรรมเป็นความจริงที่จะไม่แปรเปลี่ยนไป
เป็นอย่างอื่น เป็นจริงอย่างไรก็เป็นจริงอย่างนั้นตาม
สภาพของธรรมแต่ละหนึ่ง ๆ เมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีที่
ทรงแสดงความจริงเป็นอย่างไร ก่อนหน้านั้นหรือว่า
ต่อไปในภายหน้าอีกนานแสนนาน ความจริงนี้ก็ไม่
เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น นี่คือความหมายของธรรม คือ
สิ่งที่มีจริงทั้งหมด ทรงไว้ซึ่งความเป็นจริงอย่างนั้น
ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ ธรรมที่เป็นกุศล ก็มี ธรรม
ที่เป็นอกุศล ก็มี ธรรมที่ไม่ใช่ทั้งกุศลและอกุศล ก็มี
จะมีความเข้าใจอย่างถูกต้องได้ ก็ต้องได้ฟังได้
ศึกษาจากคำของผู้ที่ตรัสรู้ความจริง คือ พระสัมมา
สัมพุทธเจ้า

ธรรมเป็นเรื่องที่ละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง
เพราะเป็นสิ่งที่กว่าที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะ
ตรัสรู้ก็ทรงบำเพ็ญพระบารมีนานมากถึงสี่
แสนปี เพื่อที่จะตรัสรู้ความจริง

เพราะฉะนั้น ไม่ใช่ว่าใครที่ไม่ฟังคำของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วก็บอกว่าตนเองนับถือ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่าถ้าไม่ฟังคำ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่มีทางที่จะรู้ความ
จริงได้ และไม่รู้จักรั้วพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง
เป็นใครด้วย เพราะไม่รู้จักรั้วพระองค์ตรัสรู้อะไร

ธรรมมีความละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง ยากที่จะ
รู้ตามได้ แต่ถึงจะยากเพียงใด ก็ไม่เหลือวิสัยสำหรับ
ผู้ที่เห็นประโยชน์ เพราะบุคคลผู้รู้ความจริงได้ มีแล้ว
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อพระองค์ตรัสรู้แล้ว ตลอด
ระยะเวลา ๔๕ พรรษา ในการทรงแสดงพระธรรม ก็
เพื่ออนุเคราะห์ให้เกื้อกูลแก่สัตว์โลกให้ได้เข้าใจความ
จริง ดับกิเลสตามลำดับขั้นได้ ซึ่งจะเห็นได้จาก
การทรงแสดงพระธรรมของพระองค์ในแต่ละครั้งนั้น
มีผู้ที่ได้ประโยชน์จากพระธรรม รู้แจ้งอริยสัจธรรม
บรรลุถึงความ เป็นพระอริยบุคคลขั้นต่าง ๆ เป็น
จำนวนมากมายับไม่ถ้วน และพระอริยบุคคลทั้ง
หลายเหล่านั้นกว่าที่ท่านจะถึงวันดังกล่าวนั้นได้
ท่านก็ต้องเป็นผู้ได้สะสมการสดับรับฟังพระธรรม
สะสมปัญญาและสะสมคุณความดีมาเป็นเวลาอัน
ยาวนานด้วยกันทั้งนั้น ต้องมีเหตุที่จะทำให้ท่านได้
บรรลุ ไม่ใช่อยู่ดี ๆ ก็จะบรรลุ

การอบรมเจริญปัญญาไม่ได้จำกัดอยู่ที่เพศ
ใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับว่าผู้นั้น
จะเห็นคุณประโยชน์ของพระธรรมมากน้อยแค่ไหน
แต่ละคนก็เป็นแต่ละหนึ่ง ไม่เหมือนกันเลย ถ้า
หากว่ามีความประสงค์จะฟังพระธรรม ศึกษาพระ
ธรรมอบรมเจริญปัญญาสะสมความเข้าใจถูกเห็น
ถูก แม้จะอยู่ครองเรือนเป็นคฤหัสถ์ ก็สามารถฟัง
พระธรรมศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญา เป็น
คฤหัสถ์ที่ดีได้ ซึ่งมีเป็นส่วนน้อยมากที่จะได้ฟังได้
ศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง
หรือ ถ้าสะสมอภัยาศัยใหญ่มา เป็นผู้ที่มีปัญญาเห็น
โทษเห็นภัยของอกุศล เห็นโทษของการอยู่ครองเรือน
ว่าเป็นที่ลี้ภัยมาแห่งอกุศลธรรมทั้งหลายทั้งปวง
ก็ละเพศคฤหัสถ์ สละทรัพย์สินเงินทองวงศาตนา

ญาติ มุ่งสู่เพศที่สูงยิ่ง คือ เพศบรรพชิต บวชเป็นพระ
ภิกษุ ด้วยความจริงใจ เพื่อประโยชน์ในการขัดเกลา
กิเลสของตนเองให้ยิ่งขึ้น ก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล
ไม่มีใครบังคับ

ถ้าเป็นผู้เห็นประโยชน์ของพระธรรม
ศึกษาพระธรรมอบรมเจริญปัญญา น้อมประพฤติ
ตามพระธรรมขัดเกลากิเลสของตนเอง ไม่
กระทำในสิ่งผิด ก็ย่อมเป็นพุทธบริษัทหรือ
เป็นชาวพุทธอย่างแท้จริง เป็นผู้เห็นคุณของ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ย่อมเป็นคนของ
พระองค์ เป็นบุคคลผู้ที่พระองค์ตรัสเรียกว่า
เป็นคนของเราตถาคต ทั้งผู้ที่เป็นบรรพชิตและ
คฤหัสถ์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ได้ฟังพระ
ธรรมด้วยความเคารพ เข้าใจผิด คิดธรรมเอง
ไม่น้อมประพฤติตามพระธรรม ไม่ว่าจะอยู่ใน
เพศใด ก็ไม่ใช่คนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เพราะไม่ได้ น้อมประพฤติตามคำสอนของ
พระองค์ ไม่มีความเข้าใจอะไรเลยทั้งสิ้น

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง
เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลโดยตลอด ยุคนี้นี้สมัยนี้
พระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงยังดำรงอยู่ จึงเป็น
โอกาสที่ประเสริฐยิ่งที่จะได้ฟังได้ศึกษา ด้วยความ
เคารพ ละเลียด รอบคอบ อดทน จริงใจ และไม่
ท้อถอย ยิ่งยากก็ยิ่งจะต้องศึกษา เพราะปัญญาไม่
สามารถจะเจริญขึ้นได้ภายในระยะเวลาอันสั้น ต้อง
ค่อย ๆ ฟังค่อย ๆ ศึกษาไปตามลำดับ เพียงแค่วันนี้
พรุ่งนี้ หรือ ชาตินี้ ยังไม่พอ ต้องสะสมความเข้าใจ
ต่อไปอีกเป็นเวลาที่ยาวนาน (จิรกาลยาวนาน) อุปมา
เหมือนการจับด้ามมีด เมื่อจับบ่อย ๆ เนื้อ ๆ รอย
ลึกย่อมปรากฏได้ ปัญญาก็เช่นกัน ต้องอาศัยกาล
เวลาที่ยาวนานในการสะสมในการอบรมจึงจะเจริญ
ขึ้นได้ เพราะฉะนั้น ในแต่ละชาติที่ได้เกิดมาแล้ว มี
ชีวิตอยู่ก็เพื่อได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรม
เจริญปัญญา เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูก สะสมเป็น
ที่ฟังต่อไป เพราะเหตุว่า ไม่ว่าจะ เป็นเพศไหน วัย
ไหน ก็ควรอย่างยิ่งที่จะได้เห็นประโยชน์สูงสุดของ

การฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญ
ปัญญาในชีวิตประจำวัน ด้วยความอดทนและ
จริงใจ เพื่อความเข้าใจถูก เห็นถูกในสิ่งที่มีจริงตาม
ความเป็นจริง ซึ่งเป็นการน้อมความเคารพบูชาใน
พระคุณอันประเสริฐยิ่งของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
และเริ่มเป็นคนของพระองค์ ด้วยปัญญาที่ค่อย ๆ
เจริญขึ้นจากการตั้งใจฟังตั้งใจศึกษาพระธรรมที่
พระองค์ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ดังนั้น **สิ่งอื่นจะมีค่ายิ่ง**
กว่าการได้รับความจริงได้อย่างไร ทรัพย์สินเงิน
ทอง ชื่อเสียง เกียรติยศ บริวาร ไม่สามารถที่
จะนำติดตามไปได้เลย แต่ความเห็นถูกเป็นสิ่งที่
ซึ่งไม่มีใครสามารถที่จะเอาไปจากจิตของผู้ที่

เห็นถูกได้ เพราะเหตุว่า ฝังอยู่ในจิต เก็บรักษา
ไว้อย่างดีในจิต เป็นสภาพธรรมที่เกิดกับจิต
แม้ว่าขณะนี้จิตดับไป ก็สะสมอยู่ในจิตที่เกิดสืบ
ต่อทุกขณะไป เป็นที่พึ่งต่อไป เป็นประโยชน์
เกื้อกูลอย่างแท้จริงสำหรับชีวิตที่เกิดมาแล้วได้ฟังได้
ศึกษาสิ่งที่มีค่าที่สุด ซึ่งเมื่อมีความเข้าใจอย่างถูก
ต้องแล้ว ก็จะเกื้อกูลให้ความประพาสทางกาย ทาง
วาจาและทางใจ ดีไปด้วย เป็นประโยชน์ทั้งกับ
ตนเองและผู้อื่น.

ธรรมเตือนใจ

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ความเลื่อมญาติ ความเลื่อมโภคะ ความเลื่อมยศ มีประมาณน้อย
ความเลื่อมปัญญา ชั่วร้ายที่สุดกว่าความเลื่อมทั้งหลาย ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ความเจริญด้วย
ญาติ ความเจริญด้วยโภคะ ความเจริญด้วยยศ มีประมาณน้อย ความเจริญด้วยปัญญา
เลิศกว่าความเจริญทั้งหลาย เพราะฉะนั้นแหละ เธอทั้งหลาย พึงศึกษาอย่างนี้ว่า เราทั้งหลาย
จักเจริญ ด้วยความเจริญแห่งปัญญา ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย พึงศึกษาอย่างนี้แล”

(พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต)

ขอเชิญศึกษาพระธรรมเพิ่มเติมได้ที่
มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

 www.dhammadhome.com

[www.dhammadhome.com มีหลากหลายหมวดหมู่ให้ได้ศึกษา เช่น
กระดานสนทนา ถาม-ตอบปัญหาธรรม, ฟังธรรม, หนังสือธรรม เป็นต้น]

 YouTube : มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

[พิมพ์ค้นหาในช่องค้นหาเพิ่มเติมด้วยคำว่า บ้านธัมมะ, ธรรม อ.สุจินต์

มีพระธรรมหลากหลายประเด็นให้ได้ศึกษา
เพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกตรงตามความเป็นจริง]

 Facebook : ชมรมบ้านธัมมะ มศพ.

นายทหารย้ายออก

ลำดับ	ยศ, ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งเดิม	ตำแหน่งใหม่
๑	พ.อ.เกษมพร กุลประสูตร	รอง ผอ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)	น.ผสธ.ประจำผู้บังคับบัญชา สง.ผบช.ทบ. (อัตรา พล.ต.)
๒	พ.อ.หญิง ชมนาด เทียมพิภพ	รศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)	ผทค.ทบ. (อัตรา พล.ต.)
๓	พ.ท.หญิง สุทธิวรรณ ยิ้มสมบูรณ์	ประจำห้องปฏิบัติการ สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)	ประจำ ยศ.ทบ.

นายทหารย้ายเข้า

ลำดับ	ยศ, ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งเดิม	ตำแหน่งใหม่
๑	พ.อ.เชษฐ ศรีจักรโคตร	นายทหารประจำผู้บังคับบัญชา (อัตรา พ.อ.)	ประจำ รร.จปร.

ปรับตำแหน่ง

ลำดับ	ยศ, ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งเดิม	ตำแหน่งใหม่
๑	พ.อ.หญิง ชัญญาพัทธ์ วิพัฒนานันทกุล	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)	รศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
๒	พ.อ.หญิง รุ่งอรุณ วัฒโยการ	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)	ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
๓	พ.อ.พงศ์พันธุ์ จันทะคัต	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)	ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)
๔	พ.ท.กนก เจริญชัยประกิจ	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)	ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
๕	พ.ต.ธนิศเชษฐี ดวงโสมมา	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
๖	พ.ต.หญิง ชนชื่น สุราษฎร์	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ท.)
๗	พ.ต.สมโชติ วีรภัทรเวอร์	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	ผศ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
๘	ร.อ.ภัทรพล คงสุข	รกร.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
๙	ร.อ.สุชาติ คล้ายแก้ว	รกร.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
๑๐	ร.อ.ธนรัชต์ รัตนอัมพา	รกร.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
๑๑	ร.อ.พัฒน์ น่วมนึ่ง	รกร.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)
๑๒	ร.อ.หญิง อัมภา ช่างเกวียน	รกร.อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)

ลาออก

ลำดับ	ยศ, ชื่อ - สกุล	ตำแหน่งเดิม	ตำแหน่งใหม่
๑	พ.อ.หญิง ฉัตรแก้ว บุณสุข	อจ.สกศ.รร.จปร. (อัตรา พ.อ.)	ทหารหญิงพันราชการ รับบำเหน็จบำนาญ สังกัด ทบ.
๒	พ.ต.จักรดูลย์ สมรักษ์	อจ.สวท.รร.จปร. (อัตรา พ.ต.)	นายทหารนอกราชการ รับบำเหน็จบำนาญ สังกัด บก.มทบ.๒๕

New Normal

ชีวิตวิถีใหม่ในภาวะ COVID-19

ใส่หน้ากาก
อนามัยทุกวัน

หมั่นล้างมือบ่อยๆ

รักษาระยะห่าง
ทางสังคม

ทำงานที่บ้าน

สั่งอาหารออนไลน์
หรือซื้อกลับไปทานที่บ้าน

การเรียนการสอน
แบบออนไลน์

งดการเดินทาง
ไปในพื้นที่เสี่ยง หรือแออัด

ใช้เทคโนโลยีสังคมไร้เงินสด
ทำธุรกรรมออนไลน์

ดูแลความสะอาด
ทั้งที่บ้าน และที่ทำงาน

